

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 VASÁRNAP április 25.

113. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rosnia Foncière-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A redukált igazság

A költségvetés tárgyalása alatt elhatározott takarékosági intézkedések között szerepel az is, hogy május elsején el kell bocsátani mindazokat az igazságszolgálatnál alkalmazott díjnokokat, akiket a fe nem töltött bírói állások járandóságából fizettek. Most érkezett meg a vajdasági bíróságokhoz az erről szóló rendelet és ennek értelmében a noviszadi törvényszék területén tizenhárom munkanőt redukálnak ki az igazságügyi kezelőszemélyzet kebeléből. Egy-egy bírói állás jövedelméből három-négy segéderőt díjaztak és ezek kiküszöbölése elsősorban azzal a következménnyel jár, hogy egyes bírónak, így a noviszadi vizsgálóbírónak is, kezelőtiszt munkát is kell végezniük.

Ide zsugorodtak tehát azok a rendkívül biztató programnyilatkozatok, amelyekkel a vajdasági igazságszolgálatot betegségének meggyógyítását helyezték kilátásba. Valahány osztályfőnök a vajdasági igazságügyek élére került, mind gyönyörű munkatervet villantott meg, ankéteket tartott, panaszokat hallgatott meg, sérelmeket tapintott ki és — nyugdíjba ment. Minden maradt a régi-ben, a bírák túl vannak halmozva munkával és a jogkereső közönség sok esetben évekig kénytelen várni egy-egy tárgyalási terminusra. Aki csak teheti, lemond a pörösködésről, ami természetesen jogos érdekek károsodásával jár, a bírák pedig előbb-utóbb ráunnak erre a keserves állapotra, összevetik busás teljesítményüket szegényes dotációjukkal és szintén — lemondanak.

A tisztviselőredukciónak az a módja és a takarékoskodásnak az a rendszere, amely a vajdasági igazságszolgálatot rovására érvényesül, semmiesetre sem alkalmas a bírák ambíciójának fokozására és az igazságszolgálatba vetett hit erősítésére. A takarékoság az államháztartásban mulhatatlanul szükséges és az adózó polgárság csak úgy remélheti a súlyos közterhek csökkentését, ha a parlament minden főlétesítő vagy elhalasztható kiadást töröl a költségvetésből. A közvélemény követelésének tesz eleget a kormányzat, amikor a takarékoság elvét szigorú következetességgel végrehajtja. Szem előtt kell azonban tartani a nem helyén való spórolás ártalmas következményeit is. Minden olyan rendszabály, amely bizonyos összeg megtakarítása kedvéért fontos missziót betöltő állami intézmények működését megbénítja: fényűzés. Takarékoskodni csak ott szabad, ahol valóban vannak ös-

szébb szorítható kiadások. Aki száraz kenyéren él, annak nem mondhatjuk, hogy a nehéz viszonyokra való tekintettel táplálkoz-zék szerényebben.

Azt hisszük, nem vétünk a takarékoság szelleme ellen, ha a vajdasági igazságszolgálat jelenlegi személyzetének redukciója helyett annak szaporítását sürgetjük. Érthető, hogy sok üdvös reform késik, sok teljesületlen óhaj vesztegel várakozási állományban a kellő anyagi eszközök hiánya miatt. Több bíróra van szükség,

a pöröket gyorsabb ütemben kellene lebonyolítani, hogy az igazság ne kallódjék el a kivárthatatlan lassúsággal döcögő eljárások útvesztőjében. De ha már nincs más hátra, mint a jobb jövő reményében belenyugodni a mizériák orvoslásának késedelmességébe, legalább *in peius* ne vátoztassanak a meglévő helyzeten és ne minősítsék luxuriózus kényelemnek, hogy egy bíró eddig meg volt kímélve a másolási munkától.

Olyan súlyos gazdasági válságban élünk nemcsak mi, hanem

többé-kevésbé a világ minden népe, hogy egy a magánéletben, mint az állami gazdálkodásban a zsugoriságig menő takarékoságra vagyunk ráutalva. Szállítsuk le igényeinket, revideáljuk szokásainkat, szokjunk le sok olyan előnyről, amibe a régi idők viszonylagos jólétében beleéltük magunkat és értsük meg, hogy ez a kényszerűség az állami élet funkcióira is kiterjed. Legyen redukáló minden vonalon, csak az igazságot ne redukálják.

A minisztertanács ragaszkodik a két disszidens Radics-párti miniszterhez

A kormány elutasította Radics követelését — Nikics és Superina nem mondanak le — Uzunovics a horvát parasztklub többi feltételeit elfogadja — Krnyevics pozitív válaszokat visz Zagrebba — Stanojevic Aca tárgyal a radikális párt vezetőivel

Kiegyenlíthetetlen az ellentét a radikális párt két frakciója között

Beogradból jelentik: A politikai élet két döntő jelentőségű kérdés közvetlen megoldása előtt áll. Az egyik

a radikális—Radics-párti koalíció felújítása,

a másik pedig

a radikális-párt belső konfliktusának elintézése.

Mind a kettőnek a megoldása sorsdöntő kihatással lehet az országos politika további menetére. A szombati nap e megoldások előkészítésével telt el, olyan feszült atmoszféra közepette, amelyre még a mostani zivataros politikai időjárásban sem volt példa. A legnagyobb érdeklődés a radikális-párt belső konfliktusa iránt nyilvánul meg, mert ez olyan fordulatot adhat a helyzetnek, amely mellett illuzóriussá válhatik az első probléma megoldása is.

A radikális-párt szélesebbkörű főbizottságának vasárnapi ülésére már a szombati nap folyamán az ország minden részéből érkeztek kerületi delegátusok. A legtöbb delegátusnak kötött marsrutája van, amely szerint vakon ki kell tartani Pasic politikai irányát mellett. Egyes delegátusoknak azonban nincs ilyen kötött marsrutájuk és még bizonytalan, hogy ezek milyen magatartást fognak az ülésen tanúsítani. A főbizottság ülésén megjelenhetnek a radikális képviselői klub tagjai és a radikális miniszterek is, akiknek azonban szavazati joguk nincs. Más esetekben igen kevés képviselő szokott ezzel a jogával élni, most azonban számos képviselő jelent meg Beogradban, akik mind részt akarnak venni a vasárnapi ülésen. Itt látjuk a vajdasági radikális képviselők többségét is, akik szintén a legnagyobb várakozással néznek az események további fejlődése elé, mert mint tudvalevő, a vajdasági képviselők tekintélyes része Jovanovics Ljuba irányát követi. Az eddigi jelek szerint

kikerülhetetlennek látszik, hogy Pasic Nikola kenyértörésre vigye a dolgot.

Minden közvetítő kísérlet, amely a legutóbbi napokban történt, elutasításra tárt Pasicnál, annyira, hogy az egyes képviselők és újságok Jovanovics Ljuba ellen intézett támadásai mögött is közvetlenül az ősz pártvezéret sejtik. Jovanovics Ljuba kizárásán kívül, úgy látszik, sor fog kerülni Vukcsevics Velja kizárására is. Némelyek tudni vélik, hogy a főbizottság ülése megint úgy fog lefolyni, hogy a pártellenzék nem juthat majd szóhoz. Ez azonban kevésbé valószínű, minthogy Pasic, biztos lévén, abban, hogy a főbizottság többsége mel-

lette van, nem fog ahhoz folyamodni, hogy erőszakos eszközökkel fojtassa el az ellenkező véleményt. Kérdés még, hogy Jovanovics Ljubát kizárása esetén hány képviselő fogja önként követni és bizonyosat erről még Jovanovics Ljuba legközelebbi hívei sem tudnak. Ez a kérdés különben sem fog még a vasárnapi ülésen eldőlni, hanem csak néhány nappal később. Ugy a Pasicshoz közelálló sajtó, mint Jovanovics Ljuba sajtója a legélesebb kampányt folytatják a szembenálló tábor ellen. Jovanovics lapja, a *Narodni Glas* újabb letelezéseket közöl Pasic Rada kijárói tevékenységéről és most kampányt indított a radikális klub ellen is.

Sztanojevic Aca Beogradban

Szombat reggel Beogradba érkezett Sztanojevic Aca. Az ősz politikus már kora reggeltől kezdve tanácskozásokat folytatott a radikális klub főbizottságá-

nak több tagjával a Páris-szállóban. Délelőtti féltilkor Sztanojevic Aca felkereste Pasic Nikolát és hosszú ideig tanácskozott vele.

A Radics-párt megbizottjának tárgyalásai Uzunovics miniszterelnökkel

Krnyevics Juraj, a Radics-párt megbizottja szombaton délelőtt érkezett meg Beogradba és fél tizenkettőkor felkereste Uzunovics miniszterelnököt. Krnyevics másfél óra hosszat tartózkodott a

miniszterelnökségen. Krnyevics távozása után Uzunovics Nikola miniszterelnök, Maksimovics Bózsó belügyminiszterrel és Srskics Milán törvényegységesítő miniszterrel tárgyalt.

A minisztertanács visszautasította Radics követelését

A minisztertanács este ülést tartott, amelyen Nikics és Superina nem vettek részt. Az ülés után a kormány egy tagja az újságíróknak kijelentette, hogy a kormány nem fogadhatja el Radics követelését Nikicsnek és Superinának a kormányból való kilépése tekintetében, mert egyrészt nem akarnak illojálisnak lenni a két

miniszterrel szemben, másrészt úgy látszik, hogy Nikicsék magatartása váltotta ki a Radics-pártban a további megegyezés melletti állástog-lást.

Nikics és Superina miniszterségében látják a garanciát, hogy a kormány sikeresen folytathatja tovább a megegyezés politikáját. A radikális miniszterek

szerepét, ha a kormányban a Radics-pártnak mindkét árnnyalata képviselve volna.

A radikális miniszterek külön tanácskozáson nem voltak hajlandók a sajtót informálni. Kiszivárgott hírek szerint a külön tanácskozáson kizárólag a radikális-párt főbizottságának vasárnapi üléséről tárgyaltak.

Krnjevićs nyilatkozata a Radics-párt álláspontjáról

Uzunovićs esti találkozása alkalmával közölte Krnjevićs a minisztertanács határozatát. Krnjevićs, amikor Uzunovićs miniszterelnöktől eltávozott, részletes nyilatkozatot tett az újságírók előtt:

— Mint már délelőtt mondtam, Uzunovićs és Radics az összes elvi kérdésekben megegyeznek egymással. Nézeteltérés csak egy kérdésben áll fenn, mégpedig Nikics és Superina kivádságának kérdésében. Amint Radics István korábbi nyilatkozataiból, különösen pedig abból a beszédéből, amelyet az április 22-i klubülés után tett, látható, Radics azt várta, hogy Nikics és Superina önként mondjanak le tisztségéről. Amikor Nikics és Superina beléptek a kormányba, ezt a klub előzetes jóváhagyása nélkül tették, nyilván abban a reményben, hogy a klub ezt a lépésüket jóvá fogja hagyni. A horvát parasztklub azonban április 22-én teljes és határozatlan bizalmáról biztosította vezérét. Radics Istvánt és szabad kezét adott neki a megegyezés politikájának folytatására. Ezzel minden kétértelműséget kizáróan kimondta a klub, hogy Nikics és Superina kormánybalépését nem hagyja jóvá. Most tehát nekik le kellene mondaniuk.

— Amint Radics április 22-ikén kijelentette, Uzunovićs miniszterelnöknek volna kötelessége Nikicsét és Superinát lemondásra felhívni, ha ők ezt önként meg nem teszik. Uzunovićsnak erre az szolgáltatást, hogy Nikics és Superina nem teljesítették azt, amit vagy megígértek, vagy a radikális-párt feltételezett velük szemben. Azonban sem ők nem mondtak le, sem Uzunovićs nem szólította fel őket a lemondásra, mint azt Radics joggal elvárta.

— Pénteken Kovacevićs Toma, a díszidőns parasztklub elnöke Zagrebba érkezett, ahol Radics fogadta. Kovacevićs kérte, hogy vegyék vissza az anyapárta, de kötelességének tartotta, hogy erről értesítse társait és kifejtse előtük, hogy nemzeti és pártérdekük követelik, hogy térjenek vissza a parasztpártba, a hova Radics visszaveszi őket. Kovacevićs fel is kereste Nikicsét, felhívta, hogy mondjon le a miniszteri tisztségéről, de

Nikics kijelentette, hogy továbbra is megmarad a kormányban, mert ezt kívánják tőle a radikális miniszterek és a radikális-párt.

— Amikor ma délelőtt Uzunovićs miniszterelnökkel tárgyaltam, kifejttem neki az okokat, amelyek szükségessé teszik, hogy Nikics és Superina mondjanak le.

Uzunovićs egyetértett velem abban, hogy állami és nemzeti szükségesség a radikálisok és a Radics-párt együttműködése a megegyezés alapján.

En viszont rámutattam arra, hogy a Radics-pártot a parlamentben a horvát parasztklub képviseli, minthogy pedig a parasztklub bizalmatlan Nikics és Superina iránt, természetes, hogy

az, aki állami és nemzeti szükségesség mondja a horvát parasztklubbal való együttműködést, nem tarthatja benn a kormányban ezt a két minisztert a horvát parasztklub akaratára ellenére.

Nikics és Superina, ha bennmaradnak a kormányban, csak a radikális-párt bizalmára támaszkodhatnak és az egész világot az a benyomást nyerné, hogy a horvát parasztklub nem küldhette a kormányba azokat, akiket akar, hanem el

kell fogadnia azokat, akiket a radikális-párt kijelöl.

Ha a horvát parasztklubnak nem volna joga a maga delegáltjait küldeni a kormányba, akkor nem volna egyenjoga a radikális-párttal.

— Megmondottam, továbbá Uzunovićsnek, hogy ha a kormány tagjai tartanak Nikics és Superina minisztersége mellett, ez azt jelenti, hogy a radikális-pártnak nincs bizalma a horvát parasztklub iránt, ha pedig így áll a dolog, akkor nem áll meg az a nyilatkozat, mely szerint a miniszterelnök és a radikális-párt a Radics-párttal való koalíciót dhajtja és ezt tartja az egyedül lehetséges kombinációnak.

— Uzunovićs kijelentette, hogy Radics egész eddigi működése és különösen a horvát parasztklub április 22-i határozata után, meg van győződve arról, hogy Radics ösztönösen akarja a kollaborációt a radikálisok és a Radics-párt között a megegyezés alapján.

Éppen azért, mert Uzunovićs meg van győződve Radics ösztönöséről és mert

tudja, hogy Radics szabad kezet kapott, tudnia kell azt is, hogy a horvát parasztklub részéről a kormányba való delegálásnál Radicsé a döntő szó.

Radics csak olyan embereket fog delegálni a kormányba, akik garantálják a megegyezés keresztülvitelét és aki ösztönösen akarja a megegyezést, az nem ragaszkodhat Nikics és Superina miniszterségéhez.

— Azért jöttem Beogradba, hogy Uzunovićs miniszterelnököt értesítsem az április 22-i határozatról és ezzel kapcsolatban a kellő értelmezéseket megadjam. Missziómat befejeztem és most visszautazom Zagrebba, ahova

pozitív válaszokat viszek Radicsnak az összes kérdésekre vonatkozólag, kivéve azt az egyet, amelyről most beszéltem.

Néhány nap múlva tisztázódik a helyzet és remélem, minden rendben lesz.

Krnjevićs ezután kisetett a pályaudvarra és este nyolc óra tíz perckor Zagrebba utazott.

Hat havi börtönre ítélték a szuboticaai államrendőrség volt főnökhelyettesét Hamis oklevél alapján jutott állá hoz

Beogradból jelentik: Az elsőfokú bíróság szombaton tárgyalta Petrovićs Szvetiszlávnak, a B. B. B. államrendőrség volt főnökhelyettesének okirathamisítási ügyét.

Petrovićs két év előtt Szuboticán volt az államrendőrségnél. Ebben a minőségében Petrovićs kérvényt adott be a hadügyminisztériumhoz, hogy nevezzék ki gazdasági tiszté. A kérvényhez Petrovićs jogi diplomát mellékelte. A hadügyminisztériumban gyanusnak találták az oklevelet, átküldték az egvetemre, ahol megállapították, hogy az okmány hamis. Petrovićs Szvetiszláv ekkor Beogradban tartózkodott, ahol a hadügyminisztérium feljelentésére le tartóztatták.

A szombati főtárgyaláson Petrovićs Szvetiszláv, aki mindössze harmincöt éves, azzal védekezett, hogy az oklevél nem hamis, ő valóban elvégezte a jogi egyetemet Beogradban. Ezzel szemben határozottan megállapították, hogy a diploma hamis és a személyi adatok nem egyeznek Petrovićs adataival. A volt államrendőrségi főnökhelyettes ugyanis Szubotica községben született, az oklevél pedig egy aranyelováci születési Petrovićs Szvetiszláv nevére szült. Kiderült a tárgyaláson az is, hogy Petrovićs érettségi bizonyítványa, amelyet állítólag Franciaországban állítottak ki, szintén hamisítvány.

A bíróság Petrovićs Szvetiszlávot okirathamisításért hat hónapi börtönre ítélté.

Hét felperes és négyszáznyolc alperes harca az örökségért

A Stefanovićs-család harminchárom millió dináros öröksége — Huszonegy év óta folyik a per — A noviszadi szakács kilenc milliója

Huszonegy esztendővel ezelőtt: 1904 szeptember 16-án Fehértemplomban meghalt özvegy Schmitz Sándorné, születet Stefanovićs Julianna. Az özvegy nem hagyott maga után végrendeletet, törvényes leszármazói sem voltak. Hagyatékában pedig mal értékben harminchárom millió dináros ingó és ingatlan vagyon maradt hátra.

A hagyatéki eljárás során négyszáznyolcvanhét jelentkező lépett fel, de a bíróság a lefolyt vizsgálat alapján az örökösökkel való családi összefüggésüket, illetve öröklésre való hivatoltságát csak hét jelentkezőnek ismerte el, míg a többi jelöltől megállapította, hogy nincs örökösödési igénye.

A szerencsés Stefanovićsok, Stefanovićs Péter pálmáréti, Stefanovićs Julia és Virgil lugosi és Stefanovićs Kornél bátfai lakosok 171 alperes ellen, akik örökségi igényekkel léptek föl, 1905 október 21-én pert indítottak. A 171 alperest ebben a perben 103 ügyvéd képviseli. Pert indított azonkívül Stefanovićs Tamás bordenkai lakos 206 alperes ellen, továbbá 1911 február 18-ikán özvegy Frummer Sándorné születet Stefanovićs Erzsébet temesvári lakos 21 alperes ellen, továbbá a magyar kincstári jogügyi igazgatóság által képviselt királyi kincse-

tár 1910 június 16-ikán 10 alperes ellen a törvényes örökösödés megállapítása végett. Eszerint a monstre-örökösödési perben 7 felperes és 408 alperes szerepel, akiket összesen 199 ügyvéd képvisel.

A fehértemplomi magyar királyi törvényszéknél indult meg ez a perlavina, amelyet dr. Gál Jenő törvényszéki bírónak osztottak ki.

1905 október 21-től tizenhárom évig folytak az elsőfokú bíróságnál a hallatlanul bogozott perek, amelyekben dr. Groglóth Lajos törvényszéki elnök elnökölte alatt és dr. Gál Jenő előadóból és Korponay János szavazóbíróból álló tanács 1919 június 17-én hozott ítéletet.

Az ítélet huszonegy oldalra terjed, amelyből tizenhét oldal az indokolás.

A P. 1459—43/1915. sz. ítélet indokolásából kitétni, hogy a bírónak és a három írásszakértőnek, Pinterics Károly, Almássy Pál és dr. Hodinka Antalnak 1798 augusztus 6-áig visszamenőleg óriási munkát kellett végeznie. Anyakönyvi kivonatok, levelek és tanuvalomások alapján állították össze az óriási kiterjedésű Stefanovićs dinasztia családfáját. Az ország majd minden Stefano-

vićs nevű lakosa igényt tartott arra, hogy az örökösökkel való rokonsága megállapíttassék.

Sok kosárszámba kellett rokonl köteleket igazoló leveleket, az azoknál felhasználni papír, tinta, anyag, korszerűség és hamisítatlanság és a perben való felhasználás körülményei és a levelek írásmódja és nyelvezete tekintetében alapos vizsgálat tárgyává tenni. Ezenkívül egész csomó könyvet kellett tanulmányozni, így Berecz Gyulának: »Fehértemplom város tanügy története 1717—1882.« című nagy munkáját, hogy abból például megállapítsák, hogy Stefanovićs Vazul, perlezi tanító 1795-ben Fehértemplom az Illyr iskola tanítója volt, de üldöztetése folytán 1806-ban állását elhagyta és »Szerbiába szökött«, ahova családját követte. Vagy más esetben több tanút kellett kihallgatni, hogy Stefanovićs Aca anyjának szólította Stefanovićs Leát, Bizonyítás tárgya volt például az is, hogy Stefanovićs Sándort és Ifj. Fehértemplom a forradalom idején, 1848 augusztus 13-án megölték és hogy azok, akik nevüket »Stefanovićs«-nak írták, leszármazottjai a Stefanovićs dinasztia. Megnehezítette a munkát, hogy a fehértemplomi szerb egyházi anyakönyv elégett, sok jelentkező szóbeli végrendeletre hivatkozott és hogy az alperesek tömege viszontkereseteket is indított.

Az ítélet rendelkezése része megállapította az örökösöknek a hagyatékai vagyonban való részesedés arányát is, még pedig a hagyatéki vagyont hetvenkét részre osztva 2/72—18/72. arányrészeket állapított meg. A bíróság az ítélet jogerőre emelkedéséig dr. Risztics Velimir fehértemplomi ügyvédet rendelte ki ügygondnokul.

A 18/72. arányrészen örökölt özvegy Frummer Sándorné, születet Stefanovićs Erzsébet egész örökségét 1911 január 30-án Plausach Máté temesvári királyi közjegyző előtt végrendeletileg Stefanovićs Titusz volt ezalodásra hagyta, aki ezidőszent a noviszadi Dimovics esemegek kereskedés szakácsa. Stefanovićs Titusz röviddel ezelőtt jött vissza többéves külföldi tartózkodásáról és azóta elsőfokulag már 1919 június hó 17-ikén javára kedvezően elintéztett perének másodfokú tárgyalását sürgeti. A periratok ezidőszent még a belacrkvai törvényszéken vannak és azért nem kerültek mindezeidig az illetékes noviszadi felebbviteli bírósághoz, mert a felebbezés irataira ragasztandó többszáz ezer dináros bélyegilletéket a peres felek szideig nem tudták leróni.

Stefanovićs Titusz most a noviszadi felebbviteli bíróság elnökének kérvényét készült átadni, amelyben a huszonegy év óta folyó és hét év előtt elsőfokon elintéztett harminchárom millió dináros per iratainak a felebbviteli bírósághoz való áttételét kéri. A szegény szakács kilenc millió dináros örökségrészt sürgeti...

Mayor József

Rendkívüli közgyűlés lesz Noviszadon

A közgyűlés fontos ügyekről fog tárgyalni

Noviszadi tudósítónk jelenti: Noviszad kiszélesített városi tanácsa szerdán, e hó 28-án délután négy óra kor rendkívüli városi közgyűlést tart. A közgyűlés napirendjén Bosnyakovićs Stefan nyugdíjazott főszámvévő nyugdíj megállapítása, a légszuszgyár üzembehelyezésének kérdése, a fatelep áthelyezése, kimerült hitelek pótlása, a kis Limán szabályozása, a városi munkások és alkalmazottak betegség esetére való biztosítása, a vasuti pályaudvar előtti tér kikövezése ügyében a vasutigazgatósággal létesítendő megállapodás, a város háza tatarozása és a pénzügyi bizottságnak dr. Stefanovićs Zsarkó nyugalmazott polgármester nyugdíjának lezállítása iránti javaslata szerepel

KISEBBSÉGI ÉLET

A magyar párt paktumtárgyalásai Romániában, mint hivatalosan jelentik, a választási egyezmény megkötésére vezettek. A magyar párt a hivatalos listán tizenöt képviselővel és tíz szenátori jelölttel fog szerepelni. Ezenkívül a képviselőtestületek által választandó szenátorok közül három magyar lesz. A megállapodást a magyar párt szombati ratifikálásáról tették íggyé. Szerdán este írták alá a megállapodást Goga miniszter lakásán. A kormány nevében Goga belügyminiszter és Bucsan államtitkár írták alá az egyezményt, a magyar párt részéről Bethlen György gróf, Sebest Jenő dr., Paál Gábor dr., Szele Béla dr. és Gyárfás Elemér dr. voltak az egyezmény aláírói. A magyar párt megbízottai a legkedvezőbb impressziókkal távoztak Bukarestből és pénteken éjjel érkeztek vissza Kolozsvárra. A beszédekkel megindított tárgyalások még folynak, előreláthatólag ezek is kedvező eredményre fognak vezetni. A dorozsai törökökkel pedig a tárgyalások folyamatban vannak. Kolozsvári jelentés szerint a magyar párt körében rendkívül megszaporodott az önjelöltek száma, amit több lap is favorizál. Lapjelentések szerint a vezetőség körében ez a körülmény nagy meglepetést váltott ki, mert a mai időkben tudni kell azt, hogy minden egyes helyre a legméltóbb embert kell kiválasztani. Természetes, hogy a magyar párt ezeket az egyéni ambíciókat és aspirációkat nem veszi tekintetbe a jelöltek névsorának összeállításánál.

A szlovenszói nemzeti párt újból megindult szervezkedése során legutóbb Lelédén és Bajtán tartott népgyűlést. A szónokok szerint Csehszlovákiában az egyenlő jog és egyenlő elbánás helyett cselszövény, ármány és fura uralkodik. Ismertették az adózási rendszer hibáit, amelyek már a kibíratatlanság mérvét öltik magukra és kihívták a teljes bizalmatlanságot a kormányhatalom iránt. Azután tömörülésre hívták fel a hallgatóságot, mert minden pillanatban készen kell lenniük, hogy ki tudja védeni a csapásokat. A népgyűlések befejezése után mindkét helyen a helyiszervezet újjáalakítására került a sor, ami a következőképpen történt: Lelédén elnök: Patyi Gáspár, alelnök: Muszka István, jegyző: Fekete Pál, pénztáros: Bobek András, ellenőrök: Izrael József, Labaj Ferenc. Választmány: Henrik János, Sztruhár Frigyes, Limicky Ferenc, Ray Vince, Krecsmer János. — Bajtán elnök: Leszko János, alelnök: Renkó Ferenc, jegyző: Hegedüs István R., pénztáros: Mikos Gáspár, ellenőrök: Kovács József, Baka Kristóf. Választmány: Baka Antal, Juhász Pál, Cserge István, Hegedüs József, Leszko József, Brestyánszky Ferenc, Varga Ferenc, Benkó András.

A királyhágomelléki református egyházkerület most tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen az elnök Csaba Adorján gondnok megnyitó beszédet mondott és többek között a következő figyelemreméltó megjegyzéseket tette: A kormány késlekedése miatt abba a helyzetbe jutottunk — mondotta Csaba Adorján — hogy a püspök és a főgondnok beiktatást nem vehették fel a jelenlegi közgyűlés napirendjére. Azt akarják, hogy inkább szenvedjenek a kisebb érdekek, mint az egyház kormányzata. Bár a beiktatás most elmaradt, de azt a bizonyosságot megszerzték, hogy csak formai akadályok hátráltatják úsztán és ez az ok, hogy a püspök beiktatása tárgysorozatou nem szerepel. A jelenlegi kormány az egyházzal és az iskolákkal szembeni magatartását még teljes körű feddi, de ha van politikai morál, az addigi kifejezésekből joggal lehet

következtetni, hogy jobb korszak következik ezután a kisebbségi kérdésben. Hét év alatt meggyőződhetek az illetékesek arról, hogy a magyar kisebbségben nem egy renitens népfajjal van dolga. Ha voltak egyes kilengések, azonban a magyarság, mint összefogalom,

ezekben részt nem vett. A magyarság megnyugodott jelenlegi helyzetében, azon változtatni nem akar és ha felekezeti kérdésben megértésre talál, ha érvenyessülésének útját el nem zárják, akkor az államnak leghűségesebb támasza lesz.

Briand beszéde a franküggyben

Befejezéshez közeledik a szokolhamisítás nyomozása

Budapestről jelentik: Politikai körökben kinos feltűnést keltett Briand francia minisztere nőnek a francia kamrában legutóbb elmondott beszéde, amelyben kifejtette, hogy ha a magyarországi frankhamisítók ellen hozandó ítélet nem fogja kielégíteni Franciaországot, akkor a francia kormány a nemzetközi törvényszékhez fog fordulni. Általános az a feltevés, hogy Briand beszédeivel foglalkozni kell a nemzetgyűlés plénuma előtt, miután azonban a beszédéről érkezett eddigi jelentések nem társanak teljesen hiteleseknek, bevárják amíg Budapestre érkezik Briand beszédének autentikus szövege és nyomban e után, valószínűleg a keddi ülésen, az ellenzék hivatalos szónoka nagy beszédben foglalkozni fog a francia miniszterelnök kijelentésével.

A szokolhamisítás ügyében megindult nyomozás általánosan befejezéséhez közeledik és az ügyben még csak egy tanú kihallgatás várható. Dr. Lengyel Ernő vizsgálóbíró ugyanis hétfőn vagy kedden kihallgatja Jankovics Besan Andre gróf nemzetgyűlési képviselőt, aki állítólag pontosan értesülve van a szokolhamisítás részleteiről.

A szokolhamisítás ügyének egyébként Mészáros Gyula tanáron kívül még hat előkelő gyanúsítottja van. Windischgraetz és Nádossyn kívül a többi gyanúsított a franküggybe bele nem kevert egyén és nevüknek nyilvánosságra kerülése nagy meglepetést fog kelteni. Az ügyészség diplomáciai uton érni fogja a szokolhamisítás miatt Omuhtzen tíz évre elítélt Kun József kihallgatását is.

Orosz-török szövetség készül

Törökország nagyarányú katonai akciója az esetleges olasz támadás elhárítására

Konstantinápolyi jelentés szerint Törökország katonai előkészületei sokkal nagyobb méretűek, mint eddig hitték.

A mozgósított csapatok létszáma, hír szerint, kétszázötven ezer ember.

Angorai kormány tisztán látja, hogy csak a Mossulról való lemondása akadályozhatja meg a Törökország elleni olasz-görög együttes támadást. Egyes vezetők támogatják azt a gondolatot, hogy Mossul engedjék át Nagy-Britanniának, míg mások, köztük

Kemal pasa, az orosz ajánlatot szeretné elfogadtatni,

amely Törökországnak Görögországgal szemben való támogatására vonatkozik. Az orosz kormány ugyanis javaslatot tett az angorai

kormányának. Azt indítványozta, Törökország, mint a szovjetunió független tagja, lépjen az unió tagjai közé, aminek ellenében Moszkva katonai szövetséget köt Törökországgal.

támadás esetén a szovjetunió Törökországnak katonai segítséget nyújt, azonkívül fegyvereket és muníciót szállít.

Törökország már előkészületeket tett a Dardanellák védelmére. Hír szerint több ezer aknát helyeztek készletbe, hogy azokat gyorsan a tengerbe süllyeszthessék. Törökországnak ugyanis oka van arra a feltevésre, hogy

Olaszország Rodus és Kastelaris szigetét meg akarja szállni, a kisázsiai partok elleni hadműveletek bázisául.

Macsek és a magyar arisztokraták

Csekolics, Karácsonyi, Széchenyi és Teleki grófok a fakultatív agrármegváltási törvény alapján akarták eladni jugoszláviai birtokaikat — A rendezetlen agrárviszonyok miatt volt szükség Macsek közbenjárására

A panamával vádolt horvát pártvezér nyilatkozata

A Konyovics—Macsek levélváltásról szombaton dr. Macsek Vlatko is nyilatkozott a Politikában. A horvát parasztpárt alelnöke kijelenti, hogy a levelekben érintett ügyek körül a Kajandzics-féle beogradi házneladás, valamint a Jugo-Siemens telefonkészülék ügyében egyáltalán nem intervenált.

A Vojvodina Bank noviszadi épületének az apatini erdőgazgatóság részére való eladásával kapcsolatban Macseket megkérték, hogy mint ügyvéd, sűrűsse meg az erdőügyi minisztériumban az elintézt. Macsek elment Nikics Nikola miniszterhez, aki az iratokból megállapította, hogy a házat nem becsülték fel szabályszerűen és a bank sem jelölte meg az árat. Az iratokat tehát le kellett küldeni az apatini igazgatósághoz, az árajánlat bekérése és a becsülés megejtése végett. A becsülőbizottság összeállításának, különösen pedig a megállapítan-

dó ár nagyságának kérdésébe — mondja Macsek — nem bocsájtottam bele, amit Nikics miniszter és a referens tisztviselő is bizonyíthat.

— A Széchenyi, Csekolics, Teleki és Karácsonyi grófok ügyének megértéséhez a következőket kell tudni:

— Az 1925 augusztus—novemberi tizenkettőtörvény megengedi, hogy a nagybirtokok, akiknek földjét agrárreform célokra használták fel, kiegyezhessenek a földigénylőkkel és a földet a minisztérium jóváhagyása mellett eladhatják nekik. Gróf Széchenyi, Csekolics és Teleki hozzá fordultak, hogy a fakultatív eladás dolgában tanácsot nyújtsanak nekik. Minden fakultatív eladással olyan bankokat, amelyek hajlandók volna az eladást finanszírozni, vagy keresztül is venni. Minden fakultatív eladással azonban az első nehézség, hogy az agrárviszonyok rendezetlenek, kü-

lönösen ott, ahol a földet áldobrovoljácok kapták, akik nem maguk művelik a földet,

hanem kiadták albérlésre s így ma nem tudni, kinél lehet eladni a földet és kinél nem.

— Mindenki tehát, aki élni akar a fakultatív megváltás törvényadta jogával, kénytelen a saját költségén elvégezgetni az agrárrevíziót,

hogy a jogosulatlan földigénylők kieszenek, hogy azután a földet az igényjogosultak közt osszák fel és csak akkor lehet a fakultatív megváltás tervét végrehajtani. Ez teljesen elegendő magyarázata az 1926 január 19-iki levelemnek, valamint a Konyovics naplójában említett tanácskozásnak Széchenyi gróffal.

— Karácsonyi gróf ügyében is fakultatív megváltásról van szó, amelynek magánjogi természetű akadály áll az útjában. Ezért a feleknek ajánlottam, hogy előbb polgári pert kell folytatniuk, még pedig valamely vajdasági ügyvéd útján, mert a birtok a Vajdaságban van. Ezzel az ügy számomra befejezést nyert.

— Konyovics naplójának az újságokban megjelent szövegébe sajtóhiba csuszott be, amely talán szándékos is. Elhelyezett ugyanis: *kijelenti dr. Macseket*, a helyes szöveg: *kijelenti dr. Macseket* (szerbül: isprati — isprati), ami az eredetiből könnyen konstataható. Az Ikarus-cégnél a zagrebi Első Horvát Takarékpénztár kölcsönéről volt szó, amit szintén könnyen meg lehet állapítani.

Utolsó megjegyzése Macseknek az, hogy egy *különböző pártállású emberek* álló becsületbírósgót kért állításai hitelességének megvizsgálására.

Vajdasági kézműipar-kiállítás Noviszadon

A kiállítás augusztus elsején nyílik meg

Noviszadról jelentik: Augusztus elsején nyílik meg Noviszadon a vajdasági kézműipar-kiállítás. A kiállítást, amely valószínűleg tíz napig fog tartani, a noviszadi iparos ifjusági egyesület rendezi.

Az iparosifjusági egyesület már meg is kapta a közoktatásügyi minisztérium engedélyét, hogy a kiállítást a futaki-uti főgimnázium épületében tartsák meg.

A kézműipar-kiállításra való részvételre a Vajdaság minden kézműiparos felhívást kap. A kiállítás annál nagyobb jelentőségű, mert az új állam megalakulása óta ez az első kézműipar-kiállítás a Vajdaságban. A kiállítás rendezését az egyesület elnöke, Szubotin Milan és Zivojnovics Jovan inspektor, főgimnáziumi és iparkolai igazgató intézi, akik az egyesület vezetőségéből és azon kívül álló kézműiparosokból nagy rendezőbizottságot alakítanak.

A kiállítás díszelnöke Dungszerki György nagyiparos lesz, míg védnökkül Péter trónörökös fogják felkérni.

A kiállítás költségeire Bács megye negyven ezer dinár segélyt szavazott meg, Noviszad városa ötvenezer dinár, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara tízezer dinár hozzájárulást helyezett kiállításba, ezenkívül a kereskedelmi minisztérium is jelentékeny szubvenciót fog adni.

A rendezőség több ezer kiállítóra számít. Noviszadon az első napon felszólított száztizenkét kézműiparos közül százkötvenen írták alá, hogy a kiállításra résztvesznek. Nagy érdeklődés nyilvánul meg Szubotinról, Szomborból és Szentáról és különösen nagyszámú résztvevőre van kilátás Vrsacról, Belcrkváról, Beckerekről és Pancsevéről. A rendezőség ötvenezer látogatóra számít, akik részére a közlekedésügyi miniszter féláru vasuti jegykedvezményt engedélyezett. A kiállítást rendező bizottság a főgimnázium épületében kiállítási irodát rendez be, ahol minden szükséges felvilágosítást megadnak. A kiállítási iroda hétfőn kezdi meg működését.

A színésznő tejben fürdött, aztán a használttejet eladta

Három falu tehene tejtelt
a nagy primadonnának

Párisból jelentik: Óriási botrány foglalkoztatja az egész várost. Az Avenue du Bois de Boulogne egyik kis palotájában lakik évek óta Rimonds kisasszony, egyik jobbpárti színház tagja. A kisasszony rendkívül szép nő s különösen a bőrének a színe és árnyalata ragadja el tisztelőit. Gyakran megkérdézték tőle, mivel éri azt el, hogy a bőre ilyen csodálatosan bársonyos.

— Az az én nagy titkom! — mondta mosolyogva Rimonds kisasszony.

Két héttel ezelőtt névtelen levél arról értesítette a kerületi rendőrséget, hogy Rimonds kisasszony palotája előtt minden reggel kilenc órakor egy tejes kocsi áll meg s körülbelül tizenkét kanna tejet dobna le a kocsiról a kocsisok.

— Ennyi tejet nem ihatik meg egy színésznő — hangzott az anonim levél — még ha tejkurát is tart!

Egy detektív csakhamar megállapította, hogy a színésznő minden reggel tejben fürdik.

— Igenis tejben fürdök — mondotta Rimonds kisasszony — senkinek semmi köze hozzá, megfizetem a tejet...

A rendőrségen is ezen a nézetben voltak. Igaz, hogy sok párisi csecsemő nem jut tehez, de semmiféle törvény, vagy szabály nem tiltja a tejben való fürdést. Ezen az alapon meg is szüntették a vizsgálatot. Néhány nap múlva azonban ugyanaz a levélíró ismét névtelen értesítést küldött a rendőrségnek.

— Őök nem jól vezették a vizsgálatot — ez volt többek között a levélben — mert a kiküldött detektív csak azt vizsgálta meg, hogy hány kanna tejet hoznak oda reggelenként, de azt már nem tartotta szükségesnek kivizsgálni, hogy hány kanna tejet visznek el onnan naponta. Három fa u tehene tejtelt a primadonnának, de az a tej nem ma-

rad ott sokáig!

A rendőrség az ügyet egy másik detektívnek osztotta ki s ez csakhamar rájött, hogy az anonim-levél igazat mondott. Mindennap déli tizenkét órakor a tejeskocsi ismét a kis palota elé gördül s akkor visszarakják a kocstra ugyanazokat a kannákat, amelyeket reggel leraktak.

— Maguk ebből a palotából is visznek tejet?

— Viszünk is, hozunk is!

A detektív a rendőrségre vitette a kannákat s ott a hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a kannákban talált tej... nem tiszta. De megállapította a vizsgálat azt is, hogy ezt a nem tiszta tejet hónapok óta visszaviszik a tejeskocsikba s ott palackokba öntik, amelyeket azután a közönségnek eladnak. Eddig két tejeskocsit tulajdonost tartóztattak le. A primadonna pedig, ha bosszúálló természetű, ezután csupa truccból vajban fog majd fürödni...

Helyreállt a béke

a becskerekai katolikus hitközség és az apostoli
adminisztratura között

Éjfélutánig tartó tanácskozáson megállapították az új alapszabályokat — Biztosítva van az egyházközség autonómiája

A Bácsmegeyi Napló ismertette a becskerekai katolikus hitközség világi vezetői és a bánáti apostoli adminisztratura közt támadt konfliktust, amelyet az adminisztratura által előírt új hitközségi alapszabályok idéztek elő. Az egyháztanács tizenkét tagjának mandátumát az apostoli adminisztrátor az egyház és annak intézménye elleni izgatás címén megsemmisítette. Az ellentétek akkoriban olyan súlyosak voltak, hogy nem volt kilátás a békítő kísérletek sikerére. Mint Becskerekről jelentik

az egyházközség és az apostoli adminisztratura között végre békés megegyezés létesült.

Az egyháztanács annakidején bizottságot választott, amelynek feladatául szabta, hogy más alapszabályokat dolgozzon ki és azokat terjessze az egyházi főhatóság elé.

Rodics Rafael beogradi érsek, bánáti apostoli adminisztrátor ezzel a munkával párhuzamosan a maga részéről is jelét adta a békességre való jóakaratu törekvésének azzal, hogy az utóbbi két hét folyamán Becskereken egyenként

magához kérette a hitközség vezetőit: dr. Várady Imrét, dr. Mara Jenőt, dr. Weiterschan Józsefet, Tollweth Oszkár elnököt és másokat, akikkel tárgyalást folytatott a harmónia helyreállításáról.

Ilyen előzmények után pénteken este hét órakor közös értekezletre gyűltek össze a hitközség egyházi és világi vezetői. Az értekezleten Rodics Rafael érsek apostoli adminisztrátoron kívül résztvett Kovács István dr. pápai prelátus, apátplébános, Engel Ferenc pápai kamarás, Geröfy püspöki irodaigazgató, továbbá a világi vezetők: a magyarok részéről dr. Várady Imre, dr. Mara Jenő és Burget József, a németek részéről pedig Tollweth Oszkár, dr. Weiterschan József, dr. Ellmer Gyula, Annau János.

Az éjfélután két óráig tartó tanácskozáson sikerült az alapszabályok minden pontjára nézve megegyezésre jutni.

Az alapszabálytervezet valamennyi pontját részletesen megvitaták és a fontosabb megállapodások közé tartozik az a rendelkezés, hogy az egyháztanácsnak két elnöke: egyházi és világi elnöke lesz.

A közgyűléseket a világi elnök hívja össze és az is vezeti.

A megegyezés folytán a világi vezetőket az egyházközség autonómiáját teljesen biztosítva látják,

ami azért is nagyjelentőségű, mert a harc voltaképpen az autonómia elvesztésének aggodalma miatt keletkezett. A megállapított alapszabálytervezetet a legközelebb összehívandó egyháztanácsi közgyűlés elé terjesztik, amely kétségtelenül egyhangulag elfogja fogadni és ezzel véglegesen ratifikálja a kívánatos békét és összhangot az apostoli adminisztratura és az egyházközség között.

A béke helyreállítása elsősorban az apostoli adminisztrátor konciliáns megartásának eredménye.

Menetközben felrobbant automobil

Autó-tűzek a bánáti országúton

Becskerekről jelentik: Szécsány és Módos között, az országúton, pénteken délután a becskerekai Perkovác borkereskedő cég Ford autója menetközben kigyulladt. A tüzet az okozta, hogy a benzincső lyukas volt és a kiszivárgó benzín meggyulladt. A gépkocsi tartálya felrobbant és a söfför, valamint két utasa az utolsó pillanatban kiugrottak a veszélyeztetett robbogó autóból és így megmenekültek a biztos haláltól. Az autó teljesen elégett.

Melence és Novibecsej között szintén volt kisebb autótűz. A Komlóstestvérek becskerekai olajkereskedő cég autóján, amelyben Komlós Ferenc és egy utazó ült, az ülés egy eldobott cigarettától tüzet fogott és a nagy szél következtében lángborult. A tüzet nagynehezen és kisebb égési sebek árán sikerült a bennülőknél eloltani. Komlós Ferenc, az automobil tulajdonosa a kezefején szenvedett égési sérüléseket.

Szeánsz

Írta: Stella Adorján

A sötétségben csak sejteni lehetett az izgatott arcvonásokat. Mindenki remegve figyelt az asztal sarkára, ahol érdes női hangon megnyilatkozott az Ige. Hangjáról ítélve öregedő hölgy lehetett, aki kedélyesen diskurált a szellemtestvérről, bizonyos Goethe Parkas János költővel. A poéta kényelmes ember volt, saját választát is mindig a hölgyvel mondatta el. Mindig szerette magát nőkkel kiszolgáztatni. Egyébként udvarias volt. Minden kérdésre szívesen adott választ.

Félórás sejtelmes sötétség után a szeánszot vezető idősebb hölgy rikácsoló földi hangon megszólalt:

— Szünet! Gyújtsák meg a lámpát!

Pár pillanat múlva fényárban uszott a tágas nappali. A hirtelen világosságban hunyorgatva szemlélték egymást az emberek. Tizenöt-husz furcsa alak szorongott az ebédasztal körül. A szeánszvezető, aki egyben a háziasszony tisztét is ellátta, kiaszott, hosszú matróna volt. Ősz haja divatosan levágva, arcán vastagon tapadt a rizspor. Mellette fiatal lány foglalt helyet. Sápadt arcú rónákat gyújtott az előbbi misztikus izgalom. Szomszédján, egy csapzott hajú fekete fiatalemberen szintén látszott, hogy a szellemek birodalmából érkezett. Félreacsúzott nyakkendővel, kitégült erekkel bámolt maga elé, arra a helyre, ahol az előbb még a tulvilági szellemek adtak kísérteties fényjelet. Szemben vele kövér öreg ur behunyt szemmel, méltóan a történetek felett. Csak a teste volt jelen, a lelke még mindig az álmvilágban uszott.

Odébb összenőtt szemöldökű, marcona férfi vizsgálódva nézett maga körül. Tekintete csakhamar találkozott egy

zöldes szempárral, amely feszülten szegeződött rá. Egy szemvillanás és a zöld szemek tulajdonosa mintegy hipnotizálva elindult az összenőtt szemöldökű férfihez.

*

Igy látta a szeánszot Vazul Péter jogszigorló, aki mint a spiritizmus új hódolója először jelent meg a szeánszon. Kábult volt és ideges. A produkció végeztével a kövér urhoz sietett és szenvedélyesen megrázta a kezét:

— Köszönöm Elek bácsi, hogy megismertetett az igazság birodalmával.

Elek bácsi úra lehunyt a szemét, ezzel akarta jelezni, hogy ő is végtelenül meg van hatva...

A tulvilági lét helyett egyszerre beköltözött az élet a szobákba. Vazul Péter céltalanul ide-odatámolygott, míg végre a lábai átvitték egy másik szobába. Egy pulton büffészerűen válogatott ételek és italok sorakoztak. Fehérbóbítás szobaleány a pultr mögött udvarias mosollyal szolgálta fel az italt és az ételt.

— Ó hát itt enni is lehet?! — kérdezte magában Vazul Péter. Beállott a falatozók közé és lelke mélyén nagyon örült, hogy a tulvilági élet után kitűnő sonkászenylyét falatozhat. Látta, hogy mindenki fizet, ő is megkérdezte a mosolygó szobalánytól.

— Mennyit fizetek?

A lány mondott egy számot. Vazul Péter nem volt annyira elmerülve a tulvilági életbe, hogy meg ne állapította volna magában:

— Ez ugyan jó drága!

Valóban, az elfogyasztott holmiért jó háromszorosát fizette a rendes forgalmi áraknak. De rajta kívül igazán senki se vette észre az ilyen prózai tünetet.

*

Megfordult, érezte, hogy valaki erő-

sen nézi. Két furcsa kékszem meredt rája.

— Szervusz Péter!

— Sze... szervusz.

— Nem ismeresz?

— Ho... hogye...

Csak most ismerte fel. Régi iskolatársa és volt házitanítója állott előtte. Sámson Géza.

— Szervusz Gézám! — mondta Péter, még egyszer jelezve, hogy felismerte a régen látott jóbarátot.

— De régen láttalak, kölyök!

Kölyöknék szólította, mint egykor, a pár évvel idősebb cimborá lenező bizalmaskodásával.

— Hát te mit keresel itt? Spiritiszta vagy?

— I... igen — válaszolta Sámson...

Valaki arrafelé jött.

— Szenvedélyes spiritiszta vagyok — ismételte.

Karofogta a barátját és félrevonta egy sarokba.

— Mit szólsz ezekhez az emberekhez?

— Ugy látom, csupa szenvedélyes spiritiszta.

— Honnan gondolod?

— Rá van írva a képükre.

Sámson nevetett.

— Ki itt a szenvedélyes spiritiszta?

A fiatal ember végigjártatta tekintetét a termen.

— Nézd, például ott van az a csapzott hajú fekete fiatalember és az a sápadt kisasszony.

Sámson kacagott.

— Azok spiritiszták? Tudod, hogy miért járnak ide?

A fülébe sugott valamit.

— Komojyan?

— Te buta, a legkomolyabban. Szeánsz közben jó sötét van. Ez jobb, mint a mozi.

Péter csak bámolt.

— Nem értem az egészet!

— Majd én megmagyarázom. Találkahely ez, fiám. Nem figyelted még meg, hogy előidálognak a párok. Vannak itt diszkrétebb rendeltetésű szobák is.

— No és mindenki azért jön ide?

— Majdnem.

— Az a két férfi is, aki egymással beszélget?

— Azok nem.

— Hát? Ők igazi spiritiszták?

— Igazi zsebmetaszták. Kitalálták, hogy itt a sötétben remekül lehet manővrözni.

A fiatalember ijedten kapott a pénztárcájához.

— Jaj!

— Ne félj semmit. Mindig a szomszédjuk tárcáját csenk el.

Pétert teljesen megzavarta ez a felvezetés.

— És mondd, a háziasszony?? Az a finom öreg dáma? Hogy türi ezt?

— Részes a dolgokban. Pénzt kap a randevukért. Kerítendő. Ötszörös áron italt árul. Kártyázni is lehet.

— No és Elek bácsi?

— Az öreg kuilon. Ő a felhajtó. Biztosan téged is ő vezetett be.

Péternek egy szép illúziója foszlott szerte.

— Ne haragudj, hogy annyit kérdezek. Ugy megzavart ez az egész. Még csak egy kérdésre válaszolj; mit keresel te itt?

Sámson büszkén válaszolta:

— Ja, te nem is tudod még. Én abbahagytam a tanulást. Nem teszek ügyvédt... Beléptem a rendőrség kötelékébe... Most detektív vagyok... Iszkoll innen pártás, mert itt rögtön általános igazoltatás lesz, csak belefuiok a sipomba. Az embereim körülzárták a lakást...

Az öreg asszony finom mosollyal hirtette ki:

— A szeánsz kezdődik...

NOTESZ

Napoleonnak nem volt lakása

Nem tudok szabadulni ettől a gondolatától, lehet, hogy nem szigorúan történelemtudományos szempont és ötlet, de éppen azért legalább biztos lehetek benne, hogy az oknyomozó történelem még nem foglalkozott vele. Senkinek se tűnt fel a Napoleon körüli irodalom kutatói közt, senki se próbálta ebből a kiindulópontból rajzolni meg a nagy karrier önmagába visszatérő kacskaringós vonalát.

Pedig tény és való, hogy Napoleonnak tulajdonképpen egész életében nem volt rendes lakása — lakás alatt értve azt a bizonyos izét, szóval lakást, amire az ember fiatal korában pénzt gyűjt, ami miatt állást igyekszünk szerezni, lehetőleg fix jövedelemmel, hogy pontosan fizethessük a bért, vagy az adót. Van, aki házat akar építeni, amit aztán gondosan berendez az ember, mikor megnősül, összeválogatva a saját ízlése szerint a butorokat, gondolva rá, hogy gyermekek is lesznek majd, akik felnőnek s majd mondani fogják, hja, ez szolid darab, ez még a nagypapától maradt rám és hogy a hálószobába még kellene egy állóütkör, a szalona két vitrin, a zongora fölé egy Beethoven-éj, akkor komplett lenne az egész.

Napoleonnak nem volt módjában, nem engedhette meg magának, hogy megszeresse a kályhaellenzőt, a vörös szőrt, a kissé lekopott szélű kredencet, aminek a középső fiókjából hiányzik a huzó, de éppen azért szeretem, mert én vettem magamnak és mert tudom, mikor esett ki belőle.

Ne tessék olyat mondani, hogy erre Napoleonnak nem is volt szüksége. De bizony lett volna, csak hát nem jutott hozzá. Othona volt neki, gyerekkorában hallom, az apjának még volt rendes lakása Ajaccio-ban, az öregur még rendes komoly ember volt, nem hitte volna, hogy a fia úgy elzúlik, hogy még lakása se lesz. Napoleon azonban nagyon korán elkerült hazulról, a katonaiskolába járt, pár napra látogatott csak haza — aztán mikor kitört a forradalom, életének éppen abban a korában találta, a mikor fiatal emberek kezdenek megkomolyodni, állás után nézni. Szerencsétlenségére belesodródott a mozgalmakba. Robespierre öccse hitegette, felült neki. Hónapos szobákban volt ágyrajáró, kávéházi törzsvendég a vidéken — aztán Párisba került, ott is szállást fogadott, csak nem volt pénze berendezkedni. Később, mikor már elég szép fizetése volt, inkább a mulatságon járt az esze, beöltöztött Beauharnais tábornokékhöz albérlőnek — az igaz, hogy utóbb elvette az asszonyt feleségül, miután kompromittálta, de a lakás akkor is az asszony nevére volt írva és az asszony ugylátzik vissza is élt a helyzettel. Elannyira, hogy Napoleon jobbnak látta elutazni Olaszországba, ahol megint csak sátrakkban alkalmi szállásokon élt. Nem tagadható, hogy ezek az alkalmi szállások egyre dlszebbek, lakályosabbak, kényelmesebbek, sőt fényűzőbbek lettek — előbb Egyiptomban, azután megint Párisban, így például csaknem két évig, miután császári állást panamázott ki magának, a Tuilériákban is lakott. De innen is ki kellett hurcolkodni. Néhány hét Schönbrunnban, pár nap Pozsonyban, aztán Moszkvában, ahonnan egyenesen kifüstölték, mint kellemetlen lakót — így csavarogta be a világot lakás után látva egész életében, miközben Európa lángban áll érte — miatta. Ő maga sejtette, édesanyja, Laetitia pedig, úgy látszik határozottan tudta közben, hogy mindez nem ér semmit, a meghódított világ, a császári korona, még a királyleány, akit utólag elvett feleségül, a jó összeköttetések miatt — hogy ez sem ér semmit, ha egyszer nincs rendes

bejelentett lakása. Laetitia tudta, fel van jegyezve róla, hogy fukar volt, pénzt gyűjtött azzal a megokolással, hogy nem megy majd mindig ilyen jól.

Nem is ment. Amít Napoleon sejtett, Laetitia tudott — arra végre Európa is rájött. Hogy van itt csavargó, egy foglalkozás nélküli, aki mindenütt a legna-

gyobb zavarokat csinálja, mert nem tudott letelepedni valahol. És a végén, a mikor különféle vádak sulya alatt letartóztatták, mint valami közönséges gonosztevőt — a sok vád közül, amiket nem lehetett fentartani, mert az akkori kivételes törvények értelmében követte el bűncit — egyetlenegynek alapján,

azon az alapon, hogy nincs foglalkozása és lakása, egyszerűen kitoloncolták Európából, mint alkalmatlan idegent.

*

Károlyi Ferenc

Barátságos szellemben folytatják a jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalásokat

Elfogadták a tárgyalás alapjául a jugoszláv delegáció javaslatát

Beogradból jelentik: A jugoszláv és magyar kereskedelmi szerződés tárgyalására kiküldött delegációk szombaton délután együttes ülést tartottak. Az ülés megnyitása után Mickl Alfréd, a magyar delegáció vezetője kijelentette, hogy a magyar delegáció nagy meglepetéssel

látja, hogy a jugoszláv delegáció által kidolgozott szerződés-tervezet elfogadható alap a további tárgyalásokra.

Ezután a delegátusok áttértek a konvenciók általános részének tárgyalására. Letárgyalták a szerződés

első tizenkét pontját és néhány pontban már a végleges szövegben is megállapodtak. Más pontokban viszont a végleges határozathozatalt a tárgyalások későbbi szakára halasztották. A tárgyalások egész menete barátságos szellemben folyt le.

A német minisztertanács elfogadta a német-orsz szerződést

Hétfőn hozzák nyilvánosságra a szerződés szövegét

Berlinből jelentik: Szombat délelőtt minisztertanács volt, amely a német-orsz szerződés szövegét vitatta meg és

egyhangulag elfogadta a szerződés szövegét.

A minisztertanács után Luther kancellár jelentést tett Hindenburg köztársasági elnöknek, aki hozzájárult a szerződéshez, majd

Hindenburg megadta a felhatalmazást Stresemann külügyminiszternek az Oroszországgal kötött szerződés aláírására.

Stresemann még szombaton ismertette a szerződést a birodalmi gyű-

lés pártvezéreivel, hétfőn pedig a birodalmi tanács, külügyi bizottság, majd utána a birodalmi gyűlés külügyi bizottsága fogja tárgyalni a szerződést.

A szerződés szövegét már hétfőn nyilvánosságra hozzák.

A szerződés rendkívül terjedelmes, hét gépirásos oldalt tesz ki, mert függeléke több deklarációt tartalmaz.

Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a szerződéstől nem lehet szenciót várni, mert az nem más, mint a két nagyhatalom közti barátságos viszony megpecsételése és a szerződés egyik függeléke ün-

napéyesen hangoztatja, hogy a locarnói szerződés nem irányulhat a szovjetunió köztársasága ellen.

A szerződést Berlinben és Moszkvában egyidejűleg fogják nyilvánosságra hozni és egyidőben közlik a szöveget a sajtóval, hogy mindkét fővárosban egyszerre kerüljön a szerződés nyilvánosságra. Wirth volt kancellár valószínűleg a szerződés aláírásáig Moszkvában marad, a szerződés aláírását azonban Csicserin és Stresemann között hosszabb diplomáciai jegyzékváltás fogja megelőzni.

A noviszadi orjunisták bombamerényletre készültek a becskerekai Kadima műkedvelő-előadása ellen

A rendőrség meghiúsította a merényletet — Huszonnégy fiatalembert őrizetbe vettek — Az előadást zavartalanul megtartották

Noviszadról jelentik: A becskerekai Kadima műkedvelői szombaton este mutatták be Noviszadon Bus Fekete László és Zerkovitz »A nóta vége« című operettjét. Az előadást megelőzően azonban kinos incidens játszódott le a Szloboda előtt, ahol az előadást tartották. Az incidens előidézői nacionalisták voltak, a kik Jevgyevics Dobroszláv vezetésével vonultak fel.

Szombaton délelőtt a műkedvelőknel megjelent egy fiatalember, aki azt mondta, hogy a noviszadi cionista klub tagja s annak a megbízásából felszólította a műkedvelőket, hogy mondják le a két estére hirdetett előadást. A fiatalember azt a meglepő kijelentést tette, hogy szegény, hogy zsidó létkre magyar előadást tartanak és kilátásba helyezte, hogy ezt az előadást minden eszközzel meg fogják akadályozni. Néhány órával később már egész Noviszadon elterjedt annak a híre, hogy az orjunisták tüntetésre készülnek és az előadásokat minden áron megakadályozzák.

Az izgalom ellenére is fél kilenc tájban körülbelül száz-százötven főnyi közönség jelent meg a színházban. A Szloboda elé már nyolc órakor Jevgyevics Dobroszláv vezetésével harminc főnyi orjunás csoport vonult fel.

A rendet négy rendőr, Gyakov Alekszandar és Malejnic Radoljub rendőrkapitány vezetésével tartotta fenn. Va-

lamivel kilenc óra előtt a harminc orjunás, akik között szemtanúk állítása szerint három-négy szrnaos is volt, megjelentek a pénztár előtt, ahol

Szlankamenac rendőrbiztos feltartóztatta a csoportot és felszólította őket, hogy a náluk levő botokat helyezzék el a ruhatárban.

Jevgyevics Dobroszláv ekkor a pénztárhoz lépett és jegyet akart váltani valamennyiük részére, mire

Gyakov rendőrkapitány felszólította őket, hogy távozzanak el, annál is inkább, mert a rendőrségnek biztos tudomása van arról, hogy az előadás megakadályozása céljából tüntetésre készülnek.

Jevgyevics Dobroszláv tiltakozott ez ellen s azt mondta, hogy erről máskor és más helyen fognak beszélni. Amikor Jevgyevics Dobroszláv látta, hogy a rendőrség kitart álláspontja mellett, jelt adott a király éltetésére, egyúttal pedig felszólította a társaságot, hogy vele együtt abugolja a magyarokat és a magyarokat, amit az orjunások meg is tettek. Ebben a pillanatban vette észre Malejnic Radoljub rendőrkapitány, hogy

az egyik orjunista kezében egy újságba göngyölt tárgy van, amelynek gyújtószinórja füstölögve égett. Malejnic rendőrkapitány kikapta az illető kezéből a csomagot és levágta a gyújtószinórt. Gyakov rendőrkapitány ezután a jelenet után rögtön parancsot

adott a rendőrségnek, hogy a csoport valamennyi tagját szállítsák be a rendőrségre. A csoportból néhányan elszaladtak, úgy hogy a rendőrség, amely közben erősítést kapott.

huszonnégy embert szállított be a városházára.

A csoportot betertelték a rendőrségre, csupán Jevgyevics nem engedve be a kapuór, mert őt jól ismerik és személyazonosságának megállapítására nincs szükség. Az előállítottakat egyenként vitték be Mihajlcsics Sztanoje rendőrfőkapitány szobájába, aki személyesen hallgatta ki őket. Közben Jevgyevics engedélyt kapott arra, hogy bemehessen a rendőrségre, ahol megjelent a főkapitánynál és

felháborodásának adott kifejezést azért, hogy a rendőrség hazafias tüntetésüket megakadályozta.

Ezután tovább folyt a kihallgatások. Amikor Rapaics Bogoljub magánhivatalnokot hallgatták ki, Malejnic rendőrkapitány lépett be a főkapitányhoz és a következőket mondta:

— Ez az ember nyolc napra volt elítélve, mert ő dobta annak idején a Délbácska szerkesztőségébe a bombát

s ezenkívül is többször volt már veredésért büntetve.

A rendőrkapitány referálása után Jevgyevics Dobroszláv, aki még mindig letartóztatva volt, idegesen kifakadt:

— Ez nem az az ember, hanem az egy új.

Miháldztes rendőrfőkapitány erélyesen tiltakozott, hogy az ő szobájában egy rendőrfőkapitányt rendreutasítsanak és kiutasítsák Jevgyevics Dobroszlávot hivatali szobájából. A rendőrség megállapította, hogy az előállítottak nem valamennyien tagjai az Orjúnának, sőt igen sokan közülük

többszörösen büntetett egyének, így Csavics Szevján mechanikus, aki sikkasztásért volt elítélve, Horvát Franjő, aki katonaszökevény és Zsolzil Marján, aki kétszer volt már kitiltva a városból és már szabadságvesztésre is el volt ítélve. A rendőrség az őrizetbe vett egyénekek legyzöknyvet vett fel.

Az orjunistáknál talált bombát a rendőrség kérésére a tűzérési szakértők megvizsgálták és megállapították, hogy az

Kemény kartomba csomagolt 14 kilogram súlyú puskapor, dinamittal keverve.

Külsejére olyan, mint egy gránát, dróttal átkötözve. A szakértők véleménye szerint

a bomba öt lépés körzetben életveszélyes.

Nemrégben egy ilyen gránát felrobbant egy katoná kezében és a katonának négy oldalbordáját kiszakította.

Miháldztes Sztanoje noviszadi főkapitány kijelentette a Bácsmegeyi Napló munkatársának, hogy a becskerekéi Kadimának a közoktatási minisztertől van engedélye, hogy az egész országban műkedvelőelőadásokat tarttasson. Az előadást a szerb Nemzeti Színház javára rendezték és a hatóság semmi okot sem látott arra, hogy az előadást ne engedélyezze. A vasárnapi előadást is meg fogják tartani. A rend fenntartását a rendőrség garantálja.

Kifosztottak egy vagonot a Szubotica—szombori vonalon

Kétszáz kiló paprikát, egy hordó bort, egy láda fűszert, egy láda lámpát, egy láda csipkét és sok játékárut vittek el a vagonból

A szubotica vasúti rendőrség titokzatos vagonfosztogatás ügyében indított nyomozást. Ismeretlen tettesek

a Szubotica—szombori vonalon kifosztottak egy vagonot és nagyértékű árut vittek magukkal.

Az 543. számú tehervonat 1358. számú vagonja áruval volt tele, amelynek egy részét Szomborba irányították. Amikor a vonat bejutott a szombori állomásra és az árut ki akarták emelni a vagonból, meglepődve vették észre, hogy az áru nagy része hiányzik. Az áru eltűnése annál meglepőbb volt, mert a szubotica pályaudvaron, indulás előtt,

az árut szállító vagonokat szabályszerűen leplombálták és a plombát Szomborban az 1358. számú kocsin is sértetlenül találták.

A vonatvezető nyomban jelentést tett a szombori vasúti forgalmi irodának, amely nyomban leltárt vett fel az 1358. számú vagon tartalmáról és megállapította, hogy a kocsi-ból kétszázegyh kilogramm paprika, egy hordó bor, egy láda fűszerárú, egy láda lámpárú, egy láda értékes

csipkedaru és több láda játékárú hiányzik.

A szombori vasúti forgalmi iroda a titokzatos vagonfosztogatásról szombaton értesítette a szubotica vasúti rendőrséget, amely széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. Már a szombati nap folyamán kihallgatták az 543. számú tehervonat személyzetét, ezek a kihallgatások azonban nem vezettek eredményre. Annyit sikerült megállapítani, hogy a Szubotican leplombált kocsi sértetlenül érkezett meg Szomborba és így, ha a vasúti személyzetnek nincs semmi része a vagon kifosztásában, akkor a hiányzó árut még Szubotican, mielőtt leplombálták volna a kocsikat, szállították el az ismeretlen tettesek. A vasúti személyzet állítása szerint azonban ez a feltevés sem állhat meg, mert amint elkészülnek egy-egy vagon megrakásával, a vagonot nyomban le szokták zárni.

A vasúti rendőrség a vonat személyzetének kihallgatása után folytatta a nyomozást, amelynek során igen fontos adatoknak jutott birtokába. Valószínűleg már vasárnap szenzációs letartóztatások lesznek.

Óriási botrány az osztrák nemzetgyűlésen

A szociáldemokra képviselők a lakástörvény bizottsági tárgyalásán összetörték az ülésterem berendezését

Bécsből jelentik: A nemzeti tanács lakásvédelmi bizottsága szombati délelőtti ülést tartott. Az ülés tárgysorozatán a lakások megköltöttségének megszüntetéséről és a lakberek emeléséről szóló javaslat szerepelt, amit a szociáldemokraták mindenáron meg akarnak akadályozni. Az ülésen viharos és botrányos jelenetek játszódtak le és végül is a szociáldemokraták szétgurasztották az ülést.

A botrányra az adott alkalmat, hogy Kienbock dr. volt miniszter, a keresztényszocialista-párt tagja, a lakásvédelmi bizottság elnöke még az ülés előtt kijelentette, hogy napirend előtt gyorsan meg fogja választani a törvényjavaslat parlament előadóit, hogy ezzel is siettesse az ügy letárgyalását. Ennek a tervnek csakhamar híre ment és a szociáldemokraták elhatározták, hogy azt minden eszközzel megakadályozzák.

Az ülés megnyitása után Kien-

bock elnök szétosztotta a szavazólapokat, mire a szocialisták tiltakoztak az elnök eljárása ellen, amely szabálytalan, mert az előadó megválasztása nincs kitéve az ülés napirendjére. A keresztényszocialista képviselők, akik többségben voltak, tulkiabálták a szociáldemokratákat, mire

a szocialisták felkapták az asztalokon található tintatartókat és hamutartókat és előbb ezeket a falhoz vagdosták, majd minden kezük ügyébe került tárgyat összetörték és felüldözve törték-zusták a terem berendezését. Végül az elnök emelvényéhez tódultak és összetörték az elnök tintatartóját, csengőjét, szétépték traktuskáját és ledöntötték az elnök emelvényét.

A fülsiketítő zaj közepette Deutsch szociáldemokrata képviselő feltárta az ülésteremnek az uccára nyíló ablakait és a Reichsstrassén csakhamar

óriási tömeg gyűlt össze, amely meglepődve hallgatta a terem-ből kihallatszók pokoli lármát. A szociáldemokraták később sípot, dobokat, autózsirénákat vettek elő és ezekkel fokozták az óriási zsilvajt.

A nagy kavargásban az elnök jelt adott a szavazólapok összeszedésére és a nagy lármá közepette kihirdette, hogy a lakbértörvényjavaslat parlament előadójaul Schönsteiner képviselőt választották meg.

Általános felkeléstől félnek Indiában

Bombayban a tömeg megtámadta a rendőrséget és megölte a rendőrfőnököt

Kalkuttából jelentik: Delhiben, India fővárosában véres zavargások vannak. A lázadó tömeg megtámadta a rendőrfőnökséget és

a rendőrfőnököt megölték.

A rendőrség támogatására katonaság vonult ki.

Véres harc keletkezett, amelyben tizenöt ember meghalt és

Erre

ujult erővel tört ki a botrány, mire az elnök felfüggesztette az ülést, a szociáldemokrata képviselők azonban elállták az ülésterem kijáratát és már úgy látszott, hogy verekedésre kerül a sor,

amit azonban sikerült mégis elhárítani.

Az ülés fél kettőkor az uccaközönségének élénk derűsége közben ért véget.

száznál többen megsebesültek.

A katonaság egész Indiában állandó készenlétben van, mert attól tartanak, hogy

a mostani zavargás egy készülő általános felkelés előjele.

A helyzet feszültségét növeli, hogy a mohamedánok és hinduk közötti elmentések egyre élesebbek lesznek.

Beszélgettem a kátrányozóval

Ma a hajnali félhomályban találkoztam a kátrányozókkal. H roman voltak s egy drága cégtáblát korrigáltak. A horvát szöveget festették be feketére, mert minek is a szubotica bunyevácna tudnia, hogy kinek a boltja az és mit árulnak benne? A szubotica magyarok sem tudják. Elvégre ez is egyik formája a nemzetiségi egyenjogusításnak.

A főkátrányozó régi ismerősöm. Tanítványom volt, amikor még ifjú korom szép napjaiban rám bízta, hogy közgazdasági ismereteket tanítsak az egyik középiskolában. (Azóta se volt diákoknak olyan jó dolguk!) Egész jó fiú volt, csak a magyar nyelv és irodalom tanárára panaszkodott néha, mikor hízkelve hazakisért. Azt mondta, hogy a Matkovics tanár ur nem engedi, hogy március 15-ikén 8 szavaja a Talpra magyart. Azóta nem igen láttam a Kátrányozót. Csak annyit tudtam róla, hogy füres óráiban vasutas, egyébként — kátrányoz. Ma hajnalban találkoztam vele. A rendőr, meg én, meg még néhány hajnali járőkelő bámultuk, hogy milyen szakértelemmel keni a kátrányt a cégtáblára. Ő ismert meg engem, én nem is mertem feltételezni, hogy nekem ilyen előkelő ismerősöm van. Egy valódi kátrányozó, egy igazi felelőtlen elem, egy ismeretlen tettes. Nem köszönt, csak odabólintott a fejével s felém intett. Aztán odaadta a meszelőt az egyik barátjának, azt mondta neki: *doszta* s hozzám csatlakozott. Még pár pillanatig szakértő szemekkel nézte a munkáját, úgy látszik meg volt vele elégedve, de nem találtak kifogásolni velőt benne a társai sem, a rendőr sem, sőt a járőkelők sem, mert hamarosan szétszéledtek. Az üzlet gazdája, akinek a nevét bekátrányozták, valószínűleg nem lett volna annyira elégedett, de ő még aludt. Este abban a tudatban hajtotta álomra a fejét, hogy a Rend, a Törvény, az Állam vigyáz a tulajdon szentségére s többek közt az ő cégtáblájára is, amely kétségtelenül magánvagyon.

Mikor a két kátrányozó elment — egyik büszkén vitte végig a piacra a kátrányos vödört, a másik magasra tartotta a meszelőt — a barátom, a főkátrányos hozzám csatlakozott s mint egykor, kerista korában, panaszkodni kezdett:

— Pizok egy mesterség ez, tanár ur kérem.

Nem tudtam, hogy melyik mesterségre érti, a vasutasra, vagy a kátrányozásra s mindenestre bólintottam a fejemmel. Csak nem kezdek ki egy kátrányozóval.

— Unom már az egészet. Mig csak

a magyar cégtáblákat mázoltuk be, ad dig csináltam. Nem szivesen ugyan akkor sem, de hát élni muszáj.

— Fizesnek érte? — kérdeztem bátorlanul.

— A dehogy, pedig hallok itt is, ott is, hogy a cimfestőktől egész szép pénzt kapnak. Nekünk nem adnak semmit. De ha én nem vagyok buzgó cégtáblamázoló, rögtön azt mondják, hogy nem vagyok jó nacionalista, nem vagyok megbízható elem s még áthelyeznek, vagy elcsapnak.

— A magyar felírásokat már régen bemázoltuk. Azt hittem, ezzel készen vagyunk... A gyűlés azonban elhatározta, hogy a horvát felírásokat is be kell mázolni. Most mászhatunk fel a városháza ormára, mehetünk végig a vasúti épületeken, ahol mindenütt horvát felírás van s mázolhatunk...

— Nem fél? — kérdeztem.

— Hogy lesek? Bizony félek.

— Hogy észreveszik?

— Attól nem kell félni... Tudják — mondta suttogó hangon.

Par percig hallgattunk. Aztán megint kísérem, a Kátrányozó kezdett beszélni:

— Tetszik tudni, nekem muszáj kátrányozni. Pedig ez pizkos mesterség. A kátrány a ruhát is megfogja s büdös lesz tőle az ember... De nem akarok úgy járni, mint az Arangyelinovic, aki a gyűlésen azt mondta, hogy *ne romboljunk, hanem építsünk*. Azt mondta, menjünk el éjszaka a külvárosokba, ahol sok a rossz ház, bedőléssel fenyeget a fal, dűledezik a kerítés s nem órái meg a szegény ember himi-humiját. Leszavasták, kinevették s azt mondták rá: *bűdös kommunista*. Csufolták, hogy miért nem akar mindjárt házat is építtetni. Az Arangyelinovic dühös lett, elkezdett kiabálni, hogy annyian vagyunk, bizony neki láthatnánk, hogy építsünk is valamit, ne csak romboljunk, s mert nem akarta megérteni, hogy mi a nemzeti érzést építjük, a nemzeti becsület templomán dolgozunk — elcsapták... Most nincs kenyer. Már én inkább csak kátrányozok. Pedig ez pizkos egy mesterség...

Közben hazértünk. A kapum mellett egy csengő van, rajta a felírás:

Csengő az orvoshoz

A házban lakó orvost szokták ennek a segítségével éjszaka felkölteni, hogy beteghez hívják. A kátrányozó észrevette a felírást s kéjes örömmel lekaptarta, miközben többször elismételte:

— Pizok egy mesterség ez, uram...

Pipás

HIREK

— **Alekszandar király Szarajevóban.** Szarajevóból jelentik: Alekszandar király szombat reggel dalmáciai utjáról visszatérve Szarajevóba érkezett. Őfelsége először a „Sztepanovics Sztepa” lak-tanyába hajtatott, ahol fél óráig tartózkodott. Ezután a régi görög-keleti templomba ment a király, majd Smiljanics tábornok hadseregparancsnok irodájában tartózkodott másfél óráig. Őfelsége innen a hadosztályparancsnok-ságra ment, délután pedig lidzse fürdőre autózott. Lidzseről este tért vissza Őfelsége Szarajevóba és éjjel visszautazott Beogradba.

— **Vrbica.** A görög-keleti virágvasárnap előtti szombat: vrbica, a gyermekek ünnepe. Ezen a napon meg szokták ajándékozni a gyermekeket, akik csengetyűkkel és fűzfaveszőkkel vonulnak fel ünnepi körmenetben. A vrbicát az egész országban megünnepelték szombaton. Különösen fényes ünnepek voltak Beogradban, ahol Petár trónörökös is megjelent a székesegyházban megtartott istentiszteleten. A beogradi gyermekek ezután hatalmas menetben elvonultak a királyi palota előtt, amelynek erkélyén megjelent a kis trónörökös és barát-ságosan integetett a csilingelő gyermekhadnak. — Szuboticán szombaton délután három órakor volt ünnepi körmenet, amelyen résztvettek a polgári és katonai hatóságok vezetői is.

— **Visszaérkezett szabadságáról a szuboticiai polgármester.** Malagurszki Albe szuboticiai polgármester szombaton visszaérkezett Vrnjacska-Banjáról, ahol szabadságidejét töltötte. A polgármester néhány nap múlva átvészi hivatalát.

— **Gyorgyevics Dragoszláv szuboticiai főispán Beogradban.** Gyorgyevics Dragoszláv szuboticiai főispán szombaton reggel Beogradba utazott.

— **Interpelláció Ispánovics tanfelügyelő miatt.** Beogradból jelentik: Grol Milán szuboticiai demokrata képviselő írásbeli interpellációt intézett a közoktatási miniszterhez Ispánovics Mátyás szuboticiai tanfelügyelő és több szuboticiai tanító között keltört vizsály ügyében. Az interpelláció felméli, hogy a jugoszláv tanítószövetség szuboticiai szervezete különböző adatokkal alátámasztott fejelentést tett Ispánovics tanfelügyelő ellen. Az interpelláció kérte a közoktatási minisztert, hogy ismerje ezt az ügyet és milyen intézkedéseket szándékozik tenni, hogy a tanítótestület nyugalmát a tanítás nyugodt menete érdekében minél előbb helyreálljon Szuboticán.

— **A demokrata párt szuboticiai népgyűlése.** A demokrata párt szuboticiai szervezete május 9-én Szuboticán, a főtéren népgyűlést tart, amelyre meghívták Davidovics Ljubát, a demokrata párt vezérét is. Davidovics Ljubával együtt Szuboticára jön több demokrata politikus, köztük Grol Milán, Timonovics Koszta, dr. Ribár Iván, dr. Angyelnovics Grga képviselők. A demokrata párt szuboticiai szervezete nagy előkészületeket tesz, hogy a gyűlés minél imponzansabb legyen.

— **Ramek osztrák kancellár Dalmáciában nyaral.** Splitből jelentik: Az idei furdőszezonban a dalmát furdóknak igen sok német és osztrák vendégük van. Szombaton a dalmáciai Rab-szigetre érkezett dr. Ramek osztrák kancellár feleségével és gyermekeivel. A kancellár hosszabb időt fog tölteni a dalmáciai nyaralóhelyen.

Magyarországi katonatisztek állnak a budapesti megvesztegetési botrány középpontjában

Szilágyi ezredes részletes beismerő vallomást tett

Budapestről jelentik: A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást a megvesztegetési bűnügy felderítésére. A rendőrség nyomozásával egyidejűleg a katonai ügyészség is haladéktalanul intézkedett, hogy

tartóztassák le Szilágyi Gyula ezredes főtanácsnok-hadbiztos és Véchev Elemér őrnagy tanácsnok-hadbiztos,

akiket Haasz szövetségi vezérigazgató többször megvesztegetett.

A rendőrség a nyomozás eddigi eredményéről a következő kommunikét adta ki:

A rendőrség Haasz Béla szövetségi vezérigazgatót

megvesztegetés nyomatékos gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezte,

mert Szilágyi Gyula főtanácsnok-hadbiztos és Véchev Elemér tanácsnok-hadbiztos több ízben megajándékozta. Ennek során a katonai ügyészség

Szilágyi főtanácsnok-hadbiztos és Véchev tanácsnok-hadbiztos letartóztatta.

A napisajtóban megjelent tulzott hírekkel szemben a nyomozás ezideig nagyjából tisztázott, hogy a további nyomozás feladata lesz tisztázni,

A nyomozás folyamán a szövetségi jegyzőkönyveiből kiderült, hogy Haasz közbenjárására a honvédelmi minisztérium milliárdos betétet helyezett el az Épitőbanknál, ugyanennyit a szövetségi banknál és később, körülbelül még négy milliárdot a Hungaria Banknál is. Haasznak olyan rendkívül nagy befolyása volt bizonyos helyeken, hogy még azt is ki tudta eszközölni a múlt esztendőben, hogy

a honvédelmi minisztérium egymilliárdos betétet helyezett el a szövetségi banknál,

— **Pribicevics Szvetozár sajtópőre Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Zasztava múlt év november 4-iki számában sértő tartalmu cikk jelent meg Pribicevics Szvetozárról, aki a cikk miatt sajtópert indított Ivancevics Milán, a Zasztava felelős szerkesztője ellen. A noviszadi törvényszéken május 15-ére tüzték ki a sajtóper tárgyalását.

— **Rádiógyárat állítottak fel Szuboticán.** Nenadovics Vladimir, a noviszadi postai igazgatóság inspektora Todorovics Sándor titkár kíséretében Szuboticára érkezett, ahol Popov Dusán postafőnökkel együtt felülvizsgálta a Konrath d. d. rádiógyár üzemét. Szuboticán ugyanis nemrég állították fel az első rádiógyárat, amelynek működését a noviszadi postai igazgatóság most engedélyezte.

— **Nem oldják fel Szentá város birtokainak a zárlatát.** Szentáról jelentik: Szentá város kiszélesített tanácsa még a múlt év december havi közgyűlésén elhatározta, hogy Nagybátkát és Nagybudzsák kilencszázötven holdnyi földjét eladja és a vételáron kaszárnyát építi. Az agrárreform minisztériumot fel is kérte a város tanácsa, hogy az eladási tilalom alól oldja fel Nagybátkát és Nagybudzsákot. Szombaton érkezett az agrárreform minisztérium végzése a város-hoz, melyben elutasítja a város kérelmét és kimondja, hogy mindaddig nem intézi el ezt az ügyet, míg az agrárreformrevíziót a városban végre nem hajtják.

andékul, hogy ezután az óriási betét után Haaszék a legkisebb kamatot is fizették volna.

Haasz ellen egyébiránt család címén külön folyik az eljárás. Megállapították ugyanis, hogy

Haasz bizonyos katonai személyeknek ajándékokat adott, hogy szállítási kedvezményeket szerezzen.

Ezek az ajándékok azonban sokkal nagyobb értékűek és összegűek, mint ahogy azokat a szövetségi könyveiből elkönnyítették.

Véchev és Szilágyi letartóztatása nagy meglepetést keltett.

Véchev Elemér tanácsos-hadbiztos a székesfehérvári körzetparancsnokság el-látási osztályának volt a vezetője, azonban mégis állandóan Budapesten tartózkodott és élénk társadalmi életet élt. Véchev őrnagy volt a megalapítója a Fehér Rózsa társaságnak, amely a társaság legelőkelőbb tagjait gyűjtötte össze és a Gellért-szállóban rendezett bálakat, táncestélyeket és zsurokat. Amikor a Földbírtokosok és Földbérlek Szövetkezetének helyiségében házkutatást tartottak, ott leveleket és sürgönyöket találtak, amelyekben Véchev pénzt kért és nyugtázott. Izgalmas szembesítések folytak a rendőrségen a házkutatás után és a gyanúsított magasrangú katonatisztek sápadtan tagadtak, Haasz Béla, a szövetségi igazgatója azonban mindent bevallott.

Véchev őrnagy továbbra is tagadja, hogy megvesztegetett, Szilágyi Gyula ezredes főtanácsos-hadbiztos azonban már részletes beismerő vallomást tett. Szombat délelőtt egyébként úgy Véchev, mint Szilágyi lakásán, valamint még több magasrangú katonatisznél házkutatást tartottak, ami azonban nem vezetett különösebb eredményre. Az ügynek még számos gyanúsítottja is van és ezek ellen a nyomozás a legnagyobb titokban folyik.

— **Helyreigazítás.** Lazarevics Szima a horgosi Kárász-uradalom kormánybiztosa annak közlését kéri, hogy nem felel meg a valóságnak az a jelentés, amely szerint az igazságügyminiszter őt állásából felmentette.

— **Szuboticán elfogott sztaribecejei bicikliztoltak.** A szuboticiai rendőrség szombaton letartóztatta Csóvics Gojko sztaribecejei lakost, aki gyanus viselkedésével vontta magára egy rendőr figyelmét. A rendőr megállapította, hogy Csóvics kerékpárján nincs rendőrségi szám és mert a fiatalember a kerékpár eredetéről nem tudott pontos felvilágosítást adni, előállította a rendőrségre. Miatov Tosa bűnügyi rendőrkapitány nyomában kihallgatta Csóvics Gojkot, aki beismerte, hogy a kerékpárt pénteken délelőtt lopta Sztaribecejen a kórzon és azonnal Szuboticára biciklizett, hogy a gépet eladja. Utközben elvesztette a bicikli rendőrségi számát és ezért a gépet nem merete senkinek sem felkínálni. A tolvajt hétfőn Sztaribecejre kísérik.

— **Autógázolásért tizenöt napi fogház.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szombaton tárgyalták Perman Ferenc sofőr bűnügyét. Perman 1922-ben elgázolta Csip Ádám munkást, aki súlyosabb sérüléseket szenvedett. A bíróság a vádlottat tizenöt napi elzárásra és hatszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **A Kereskedelmi- és Iparbank r.-t. Noviszad, ügyvezetői t. részvényeseit,** hogy az elővételi jog gyakorlásának határideje április 30-án lejár és az meghosszabbítani nem fog.

— **Aláírták a német orosz szerződést.** Párisból jelentik: Szombat délután egy órakor Stresemann külügyminiszter és Skrzinszki berlini nagykövet aláírták az orosz-német szerződést. A szerződés lényege az, hogy nem provokált támadás esetén a felek kötelezik egymással szemben a semlegességet. A szerződés szövegét kurírok vitték a locarnói szerződést vizsgáló nagyhatalmak fővárosaiba és kedden fogják egyidőben a kormányok előtt ismertetni.

— **A vajdasági városok szövetsége és az új községi törvény.** Noviszadról jelentik: A belügyminiszter véleményezésre megküldötte a vajdasági városok szövetségének az elkészült községi törvénytervezetet. A szövetség állandó választmányja a görög-keleti husvét után egybehívandó ülésén fogja a tervezetet tárgyalás alá venni.

— **Halálos tolatás.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szombaton tárgyalták Mocin István noviszadi vasutas bűnügyét, aki a vád szerint 1922 szeptemberében bejelentés nélkül tolatott és elütötte Stocklatek Rafael munkást, aki meg is halt. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentette Mocint.

— **Elhalasztották a horgosi demokratagyűlést.** A demokrata-párt szuboticiai titkársága annak közlését kéri, hogy az április 25-ikére, Horgosra hirdetett népgyűlést a horgosi helyi szervezet határozata folytán bizonytalan időre elhalasztották.

— **Városi mérnökök nem vállalhatnak magánmunkát.** Beogradból jelentik: A minisztertanács a napokban tartott ülésén kimondta, hogy a városi mérnökök és a mérnöki hivatalok tisztviselői magánmunkát nem vállalhatnak.

— **A Fruska Gora husvétli turistakirándulásai.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Fruska Gora turistacsoport a kelet- és nyugatszerbiai nagyobb kirándulásokon kívül a görög-keleti husvétli ünnepek alatt egy és kétnapos kirándulásokat is rendez a Fruska Gorára. Bővebb felvilágosítást a Putnik-iroda ad.

— **Növendékhangverseny a szuboticiai Zeneiskolában.** A szuboticiai városi zeneiskola növendékei április 25-ikén, vasárnap délután négy órakor tartják ezidél második hangversenyüket. A hangverseny a régi tradicionális keretek közt fog lefolyni és a Zeneiskola legjobb növendékei lépnek fel.

— **Leánykereskedő rendőrök.** Rigából jelentik: A rigai rendőrség főnökét szombaton letartóztatták leánykereskedés miatt. Megállapították, hogy a rendőrök vezetője volt egy bünszövetkezetnek, amely eddig nyolcvan fiatal leányt adott el Törökországba. A szenzációs ügyben további letartóztatások várhatók.

— **Előadások Beogradban az orosz emigráns-politika kérdéséről.** Beogradból jelentik: Az orosz nemzeti-demokrata szövetség rendezésében Maszlov Szergej, a Paraszt-Oroszország nevű emigráncsoport vezetője vasárnap Beogradban előadást tart »A mai Oroszország és a párisi emigránskongresszus« címen. Ezután dr. Csibinszki Mihajlo, a szuboticiai jogi fakultás tanára tart előadást az orosz emigráció pártbeli megoszlásáról.

— **Noviszadon szövetségi bank alakul.** Noviszadról jelentik: Néhány tekintélyes noviszadi kereskedő kezdeményezésére Noviszadon akció indult, amely a Noviszadon hosszú ideig működött, de megszűnt előlegezési egylet mintájára szövetségi bankot kíván létesíteni, heti befizetési alapon. Az akciót a közönség rokonszenvvel fogadja.

Hétfőn t. hó 26-án mutatja be a Narodni Bioskop Charlie Chaplin nagy filmjét az Aranylázat, amelyben ő a szerző, rendező és a főszereplő is egy személyben. E külföldön valamint a belföldön Beogradban, Zagrebban, Ljubanában, Novisadon is oly nagy sikereket érti darabot, amelyet heteken keresztül játszottak nem kell bővebben ismertetnünk a nagy közönséggel, miután az összes kül- és belföldi lapok oldalszámokat közöltek az Aranylázról. Röviden csak annyit, hogy a nagy színész és rendező ebben a darabjában valóban remekel és egyik pillanatban megnevettetni a nézőt, végtelen komolyságával, a másik pillanatban pedig könnyezni kényszeríti. A darab hétfőtől vasárnapig egész héten át marad műsoron.

Hallotta-e már, hogy a Hudson-Essex kintű amerikai 6 hengeres autó képviselője Suboticán S. Ad. Engl cégnél van?

Orvosi hír. Dr. Vidákovics Ferenc, a subotici központi sebészeti és nőgyógyászati osztályának volt orvososa, rendelését megkezdte a Poštanska utcában (posta és Vöröskör-iskola közötti ucca).

Meinl Gyula r.-t., a világhírű kávébővítési cég, subotici fióküzletét Strassmayerova ul. 22. alól a Karadjordjev tér 2. szám alá helyezte át. A cég ezzel eleget tett a n. é. közönség ama régi kívánságának, hogy az üzlet a főuccába kerüljön.

Meztelenség, amely nem pornográfia. Az erő és szépség útja. Mens sana in corpore sano! Ez volt a rómaiak maradó közmondása, amit az emberiségnek újra meg kell tanulnia s meztelen test nem obscenitás és az álszemérem, a meztelenség rafinált elrejtése csak növeli és izgatja az erkölcstelen gondolatok által túlfűtött fantáziát. A külföldi lapokban gyakran lehet eltérő nézeteket olvasni a Skandináviában és Oroszországban szokásos meztelen fürdőről, jóllehet sok országban a legelőkelőbb családok leányai heteken és hónapokon keresztül bizonyos metódus szerint ugyancsak meztelenül edzik testüket, hogy szép testalkatot nyerjenek. Az átlag ember ilyeneket olvasva gyorsan mosolyog és hibás nézetéről nem lehet megkóválni. Ilyen körülmények között elismerés illeti Németországot, mely szakítva a maradisággal megismerteti a nagyközönséggel az utat, amely az erőhöz és szépséghez vezet. Eszerint fel kell kelteni azt a belső lelki örömet, amelyet a szép test látása kelt bennünk. A legelőkelőbb táncművészek, mint Krasavina, Impekoven, Wladimirov, a leghíresebb olimpikek mint Paddock, Brown, Houben, Hobe a két Nadi működnék közre a filmen a világ-siker elnyeréséért. A kiváló és különleges attrakciót hétfőtől szerdáiig csak három napig mutatja be rendes helyárok mellett a Liffa-mozi.

Bruck Imre, a Bácsmegeyi Napló divattudósítója, nőruha tervező, rajzoló és modellkészítő Paris 6, Rue Monsieur le Prince, Hotel Stella, szállít eredeti rajzokat, mousselin modelleket, stb. Minden városban csak egy szalonnak a megbízásait vállalja.

Reuma. (Köszönőlevél.) Dr. Rahlejev Iván urnak, Beograd, Kosovska 43. Én is sokat szenvedtem a fájdalmas reumától, használtam mindenféle gyógyszer, de minden eredmény nélkül. Végül az én nagy szerencsémre megismereltem az Ön által gyártott Rádío Balsamicát. Az első bedörzsölés után a fájdalmak mintha erőbődtek volna, de két óra múlva már éreztem, hogy a fájdalmak mulófélben vannak és név nap után már annyira javultam, hogy a foglalkozásom után mehettem. Örök hálaival tartozom Önnek, melyen tisztelt doktor ur és kötelességemnek tartom, hogy az Ön kiváló szerét minden szenvedő embertársamnak ajánliam. Már teljes meggyőződéssel óta is rendeltem Önnel néhány üveggel, hogy azok az ismerőseimen, akik ebben a rettenetes betegségben szenvednek, gyorsan szíthessék. Ezen a réven nagyon sok és hasznos ismeretségre tettem szert, minden ismerőseim egyformán hálás Önnek. Nagyon kérem, hogy küldessen részemre további 10 üveg Rádío Balsamicát. Örök hálaival nagyrabecsülő tisztelője Milutin Prokić kereskedő, Yrnjačka Banja.

Megérkeztek Szentára a legcsinosabb női szalmakalapok. Alakítást legújabbnyosabb vállalatok. Bleier Rózsi, Senta.

Csokoládé mint tápszer. Amerikában és a nagy kultúrájú nyugateurópai államokban már régen rájöttek arra, hogy milyen óriási táperő rejlik a csokoládében és éppen ezért az utóbbi időben ezekben az államokban a fogvasztás el-képzeltetetlen arányokat öltött. Nálunk is lassanként tért hódít magának a csokoládé; úgyhogy a subotici RUFF csokoládégyár napról-napra többet produkál. Egyébként a RUFF csokoládé ma már nem csak minőségben, hanem kiállításban is felveszi a sokkal drágább külföldi árakkal a versenyt. A RUFF csokoládégyár, mely erővesen Délamerikából importált nyerscacaobéből állítja elő közkezdvelt gyártmányait, újabbban cacaoport is előállít s ezen termék egyenrangú a hollandi cacaoval.

Az odzaci Sport Klub sorsjegyeinek kihuzása. Az odzaci Sport Klub ezen-nel közölni teszi, hogy az 1926. évi április hó 5-én dr. Manužić József odzaci kir. Járásbíró, mint a távollevő kir. közjegyző törvényes helyettese közbenföttével megtartott sorsolás eredménye a következő: 9 sz. 10 d. 13 sz. 15 d. 19 sz. 15 d. 44 sz. 10 d. 72 sz. 25 d. 129 sz. 25 d. 183 sz. 10 d. 252 sz. 10 d. 260 sz. 10 d. 261 sz. 25 d. 383 sz. 50 d. 429 sz. 25 d. 464 sz. 25 d. 508 sz. 10 d. 510 sz. 10 d. 522 sz. 15 d. 531 sz. 15 d. 546 sz. 25 d. 561 sz. 10 d. 565 sz. 15 d. 567 sz. 100 d. 620 sz. 50 d. 634 sz. 10 d. 646 sz. 4-ik főnyeremény, 654 sz. 10 d. 716 sz. 15 d. 769 sz. 10 d. 779 sz. 10 d. 806 sz. 10 d. 813 sz. 10 d. 860 sz. 50 d. 893 sz. 50 d. 910 sz. 15 d. 970 sz. 50 d. 1003 sz. 10 d. 1101 sz. 10 d. 1121 sz. 10 d. 1148 sz. 10 d. 1179 sz. 15 d. 1255 sz. 55 d. 1258 sz. 10 d. 1272 sz. 15 d. 1277 sz. 25 d. 1305 sz. 10 d. 1337 sz. 15 d. 1356 sz. 10 d. 1362 sz. 10 d. 1388 sz. 10 d. 1489 sz. 25 d. 1518 sz. 10 d. 1585 sz. 10 d. 1593 sz. 10 d. 1666 sz. 10 d. 1697 sz. 25 d. 1770 sz. 25 d. 1772 sz. 15 d. 1774 sz. 10 d. 1783 sz. 15 d. 1791 sz. 15 d. 1796 sz. 50 d. 1798 sz. 15 d. 1816 sz. 10 d. 1896 sz. 10 d. 1907 sz. 25 d. 1912 sz. 10 d. 1981 sz. 10 d. 1999 sz. 50 d. 2017 sz. 25 d. 2023 sz. 15 d. 2037 sz. 15 d. 2050 sz. 15 d. 2070 sz. 10 d. 2168 sz. 10 d. 2174 sz. 50 d. 2187 sz. 15 d. 2194 sz. 5-ik főnyeremény, 2208 sz. 10 d. 2237 sz. 15 d. 2238 sz. 25 d. 2250 sz. 10 d. 2289 sz. 10 d. 2279 sz. 15 d. 2300 sz. 10 d. 2308 sz. 25 d. 2319 sz. 10 d. 2347 sz. 10 d. 2349 sz. 2-ik főnyeremény, 2356 sz. 15 d. 2358 sz. 15 d. 2463 sz. 25 d. 2498 sz. 50 d. 2535 sz. 15 d. 2550 sz. 10 d. 2604 sz. 10 d. 2625 sz. 10 d. 2631 sz. 10 d. 2670 sz. 100 d. 2793 sz. 10 d. 2802 sz. 15 d. 2835 sz. 50 d. 2840 sz. 10 d. 2851 sz. 10 d. 2870 sz. 10 d. 2871 sz. 15 d. 2934 sz. 15 d. 2937 sz. 15 d. 2938 sz. 10 d. 2982 sz. 15 d. 2985 sz. 15 d. 3000 sz. 10 d. 3005 sz. 10 d. 3011 sz. 15 d. 3036 sz. 10 d. 3037 sz. 10 d. 3066 sz. 10 d. 3086 sz. 50 d. 3116 sz. 10 d. 3129 sz. 10 d. 3124 sz. 25 d. 3169 sz. 10 d. 3186 sz. 10 d. 3197 sz. 10 d. 3208 sz. 15 d. 3235 sz. 10 d. 3262 sz. 10 d. 3267 sz. 10 d. 3270 sz. 100 d. 3304 sz. 10 d. 3309 sz. 10 d. 3314 sz. 3-ik főnyeremény, 3364 sz. 25 d. 3404 sz. 15 d. 3430 sz. 10 d. 3432 sz. 10 d. 3491 sz. 10 d. 3590 sz. 10 d. 3513 sz. 25 d. 3524 sz. 10 d. 3534 sz. 10 d. 3588 sz. 25 d. 3633 sz. 10 d. 3678 sz. 10 d. 3692 sz. 15 d. 3750 sz. 15 d. 3886 sz. 1-ik főnyeremény, 3921 sz. 15 d. 3937 sz. 10 d. 3975 sz. 10 d. 3976 sz. 25 d. 4006 sz. 10 d. 4020 sz. 10 d. 4033 sz. 10 d. 4099 sz. 10 d. 4118 sz. 10 d. 4125 sz. 15 d. 4154 sz. 10 d. 4195 sz. 10 d. 4224 sz. 10 d. 4226 sz. 15 d. 4227 sz. 15 d. 4257 sz. 10 d. 4346 sz. 15 d. 4363 sz. 15 d. 4406 sz. 50 d. 4437 sz. 15 d. 4507 sz. 10 d. 4529 sz. 100 d. 4523 sz. 10 d. 4608 sz. 10 d. 4647 sz. 10 d. 4638 sz. 15 d. 4650 sz. 15 d. 4707 sz. 25 d. 4756 sz. 15 d. 4788 sz. 25 d. 4797 sz. 10 d. 4828 sz. 10 d. 4830 sz. 10 d. 4852 sz. 10 d. 4857 sz. 10 d. 4873 sz. 10 d. 4877 sz. 15 d. 4897 sz. 25 d. 4898 sz. 15 d. 4903 sz. 25 d. 4922 sz. 10 d. 4931 sz. 15 d. 4935 sz. 10 d. 4948 sz. 10 d. 4992 sz. 10 d. Az odzaci Sport Klub figyelmezteti a nyertes sorsjegyek tulajdonosait, hogy nyereiményeiket legkésőbb 1926. május 15-ig Odzacin, Hans Gyula ur kereskedésében okvetlenül vegyék át, mert ezen időpontot túl jelentkezők elvesztik igényeiket a nyereménytárgyakra. Az odzaci Sport Klub vezetősége.

Baranya menekültek egyesületének subotici körzet vezetősége felhívja tagjait, hogy hátralékaikat e hó végéig okvetlenül rendezzék. Az Inspekcia Radától kibocsátott új igazolványok csak alapszabályszerinti igényjogos tagoknak adható ki. 3065

A Végh nővérek modern kozmetikai intézete Beckerekben a Korona-szállóval szemben (Benó-udvar). Arcpólas, kézi és vibrációs villanymassage, karcsúsítás, radióli-kezelés, szénsavas pakolás, szemölcsirtás, szeplő, májfolt, anyajegy eltávolítás, szőrsorvasztás szőrbő végiéges eltávolítása villannyal, bokavékonyítás, fagykezelés, izzadás megszüntetése, tyukszemirtás, perzsa hajfestés henna fixatórral, hajhullás és fejbőrkezelés, hámlasztás, arcok művészi kikészítése alkalmakra, manikűr. Rendelés reggel 9-től délig, délután 3-tól este 7-ig.

Rogaška Slatina a legjobb hírnévnek örvendő gyógyhely gyomor, bél vese- és májbetegedéseknek, epekő- és szivbajoknak. Az előevadban rendkívül mérsékelt árak. Kérjen prospektust.

Dugulás, aranyeres bántalmak, más- és lénduzzadás, hát- és derékiálás ellen a természetadta »Ferenc József« keserűviz, naponként többször bevéve, biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József víz ahasi megbetegedések esetében is gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Epekőbántalmaknál, mielőtt elött vagy után igyon naponként 1 pohár meleg Radeint vizet.

Rádió-műsor

•••

Hétfőn, április 26-ikán

(A városok mellettissim a hullámhosszt jelenti)

Bécs (531—582.5): D. e. 11. és d. u. 4.15: Koncert. 7: »Figaró házassága«. Milánó (320): D. u. 4.30: Kvintett. 9: Koncert.

Prága (368): D. u. 4.30: Zene. 8: Hangverseny.

Róma (425): D. u. 5.40: Jazz-band. 8.40: Koncert.

Lipce (452): D. u. 4: Koncert. 8.15: Kamarazene. 10: Vidám-est.

München (487.75): D. u. 4.30: Kvar-tett. 8.40: Mandolin-zene.

Brünn (521): D. u. 7: Zenekari hang-verseny. 7.45: Szimfónia. 8.30: Opera-részlet.

Budapest (560): D. e. 9.30, d. u. 12. és 3: Hírek. 4: Előadás. 5: Cigányzene. 6.30: Turán-est.

Daventry (1600)—London (365): D. u. 4.15: Táncczene. 6: Jazz-band. 8: Hang-verseny.

Berlin (505—571—1300): D. u. 5.15: Koncert. 8.30: Zenekari hangverseny. 10.30: Táncczene.

Kedden, április 27-ikén

Berlin (505—571—1300): D. u. 4.30: Hangverseny. 8.30: Rokokó-hangver-seny. 10.30: Táncczene.

Bécs (531—582.5): D. e. 11: Koncert. D. u. 4.15: Szlav zene-szerzők szerzemé-

nyei. 8.15: Koncert-akadémia. Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-zene. 9: Koncert. Páris (333): Este 10.15: Koncert. London (365): D. u. 4.15: Zene. 10: Variete. 10.30: Táncczene. Prága (368): D. u. 4.30: Koncert. 8.02: Zenekari hangverseny. 9.30: Nyitányok. Róma (425): D. u. 5.40: Jazz-zene. 8.40: Hangverseny. Bern (435): D. u. 4: Zene. 8: Kamara-zene. 10.05: Zenekari hangverseny. München (487.75): D. u. 4.20: Egyfel vonásos operett. 7.30: Koncert. 9: Kato-nazene. Brünn (521): Este 7: Koncert. 8.15: Színházi előadás. Budapest (560): D. e. 9.30, 12. és d. u. 3: Hírek. 4.15: Gyermekhangverseny. 5: Szórakoztató zene. 6.30: Előadás. 8.30: Duettek. Daventry (1600): Este 9.20: Zenekari hangverseny. 10: Táncczene. Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.45: Kon-cert.

TÖZSDE

•••

A dinár külföldi árfolyamai

1926. április 24.

Zürich deviza 9.12. Budapest deviza 1255—1256. Berlin deviza 738.50—740.50 milliárd márka, valuta 735—736 milliárd márka. London deviza 276.

Zürich ápr. 24. Zárlat: Beograd 9.1165, Páris 17.40, London 25.1775, Newyork 517.75, Brüssze 18.40, Milánó 20.82, Am-szterdam 207.80, Berlin 123.270, Bécs 73.025, Szófia 3.755, Prága 15.34, Buda-pest 72.50, Bukarest 2.03.

Zagreb, ápr. 24. (Magánforgalom): Páris 191, London 276.57, Newyork 56.80, Trieszt 228.60, Berlin 1352.50, Bécs 802.88, Zürich 1097.50.

Noviszladi terménytözsde, ápr. 24. Bu-za: 3 vagon bácskai 305 dinár. Tengeri: 3 vagon bácskai, hibás, per május 10. Tisztaállomás 90 dinár, 3 vagon bácskai 127.50 dinár, 10 vagon szeremi juniusi, Indija paritás, Postunija reláció 140 di-nár, 4 vagon bánád 127.50 dinár. Liszt: 1 vagon 0-ás G. bácskai 485 dinár, 1 vagon 0-ás kombinált, bácskai 480 di-nár. Korpa: 1 vagon szlavóniai, új ju-tatszákokban 107 dinár. Irányzat: nyo-godt.

Csikágói gabonátözsde, ápr. 23. Bu-za májusra 162.375, buza júliusra 142, bu-za szeptemberre 135.25. Tengeri május-ra 73.625, tengeri júliusra 73.625, ten-geri szeptemberre 80.375. Zab májusra 41.375, zab júliusra 42.25, zab szeptem-berre 42.5. Rozs májusra 90.125, rozs júliusra 92.25, rozs szeptemberre 93.

Newyorki gabonátözsde, ápr. 23. Bu-za 6szl vörös 190.375, buza 6szl ke-mény 186.375. Tengeri 85.5. Liszt 85. w. cl. 750—800. Az irányzat búzánd és tengerinél tartott, rozsnál nyugodt.

Az Adria leghíresebb strandfürdője

HOTEL MIRAMARE HOTEL THERAPIA
130 AGY CRIKVENICA 220 AGY
Az Adria strandfürdőjének 50%-os meztelenségű mérsékelt
Kérjen prospektust. 3-81 A. URBANETZ

LIPIK FÜRDŐ

Megnyitotta tavaszi szezonját. Felülmúlhatatlan gyógyeredmény. Világfürdő modern berendezés. Alacsony árak. Teljes penzió élelmiszerral a la carte, kö-fürdő, hányólatával, lakás a Kurhotelban, kiszolgálással, világítással és a gyógy-díjak befizetésével. Főszerep 65—75 dinárba kerül személyenként és naponként bővebb felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság

SPORT

Amateur (Bécs)—FTC 4:0 (2:0)

A bécsi csapat pompás játékkal, imponáló fölénygel győzött Budapesten

Budapestről jelentik: Tizenötezer főnyi közönség előtt folyt le szombaton délután az MTK-pályán az érdekes mérkőzés, amely a ferencvárosiak súlyos vereségével végződött.

A bécsiek a legszebb játékművet mutatták be és ugyiszólván mindvégig korlátlan urai voltak a mezőnynek.

Ezzel szemben az FTC játéka nagyon gyenge volt, azonkívül a balszerencse is melléje szegődött.

Schissler bíró sipjelére a két csapat a következőképp állt fel:

Amateur: Lohrmann—Tandler, Blizenez — Schneider, Brisa — Geyer — Cutti, Sindelar, Hierländer, Wieser, Vanicek.

FTC: Huber — Takács, Hungler — Fuhrmann, Müller, Blum — Mácsay, Varga, Pataki, Stecovic, Kohut.

Amateur-támadással kezdődött a játék és az első 35 percben a ferencvárosiak lélegzethez sem tudtak jutni. A 17. percben veszélyes bécsi támadás az FTC kapuja ellen.

A balszélről kapott labda Hierländer elé került, aki kapásból, gyönyörű saroklövessel megszerezte a vezetést. Néhány perccel később Huber kapus hibájából Wieser belőtte a második gólt is.

A gólok után lábrakapott az FTC is és néhány szép akció után percekig kereszttől a bécsiek kapuja előtt tanyázott. Kohut kétszer kapufát lött. Pataki

és Stecovic pedig biztos helyzetből mellélőttek.

A féldő Amateur-támadással fejeződött be.

A második féldőben semmit sem változott a helyzet. Az első percekben FTC térfelén folyt a játék, a 9-ik percben Takács tizenhatoson belül kézzel érintette a labdát. A bíró tizenegyest ítélt, amiből Wieser megszerezte a harmadik gólt.

A bécsi támadást hamarosan a ferencvárosiak ellentámadása váltotta fel, erős iramu játék következett, de eredménytelenül. Pataki biztos helyzetből hibázott. Az eredménytelen kísérletezések után az FTC visszaesett.

A 35. percben Cutti szédületes gyorsasággal lefutotta a védelem embezeit, majd a labdát beadta Wieser lábára, aki védhetetlenül a hálóba továbbította.

A féldő utolsó perceiben eredménytelen FTC-finis.

A bécsi csapat minden embere jó volt, de különösen a csatársor remekelt. Egyénileg mégis Hierländer centert lehet klemelni. Cutti csak a második féldőben mutatott néhány bravurt. Az FTC védelme gyenge volt. A csapatból itt is a csatársor nyújtotta a legszebb teljesítményt.

*

MTK—III. ker. 2:1 (2:0.) Állandó MTK-főlény. Molnár révén két gólt szerzett, amire a III. kerületiek csupán Kenyeres egyetlen góljával feleltek.

Abécsi Amatőr Suboticán

Óriási érdeklődés nyilvánul meg a szerdai mérkőzés iránt — A bécsiek kompletten állnak ki a Bácska ellen

A bécsi Amateur szuboticiai vendégszereplése iránt nemcsak itt, hanem az egész ország sportközönsége körében óriási érdeklődés nyilvánul meg. Nemcsak a vajdasági városokból, hanem még Beogradból is naponként érdeklődnek, hogy valóban megtartják-e szerdán a pompásnak ígérkező meccset, amely kétségtelenül nemcsak a szezon, hanem az utóbbi évek egyik legkimagaslóbb sporteseménye lesz. Az Amateur, amelyet a kontinens legjobb csapatának tartanak, hír szerint hétfőn érkezik Szuboticára. Csóvic G bor, a Bácska vezetőségi tagja már felutazott Budapestre, hogy a vendégcsapatot lekirálja Szuboticára. A szerdai mérkőzésre az eddigi jelekből következtetve, vidékről is nagy számmal fognak jönni nézők, hogy szemtanúi legyenek a legszebb bécsi stílusú játékos Amateur vendégjátékának.

A lilák kompletten állnak ki a Bácska ellen. Felállításuk a következő:

Lohrmann — Tandler, Blizenez — Schneider, Brisa — Geyer — Cutti, Konrad II. Hierländer, Wieser, Vanicek.

A Bácska szintén nagy előkészületeket tesz a mérkőzésre és igyekezik fog a legjobb összeállításban szerepelni.

Elmarad a Beograd—Szubotica városközi mérkőzés. Május 2-ikára tervezték a Beograd—Szubotica közötti mérkőzés megrendezését Szuboticán. A szubotici alszövetség már meg is kezdte a mérkőzés előkészületeit és Bajics alszövetségi kapitány a napokban akarja összeállítani a szubotici válogatottat. Feltűnt azonban a szubotici alszövetségnek, hogy a válogatott mérkőzésről egy szóval sem emlékeznek meg a beo-

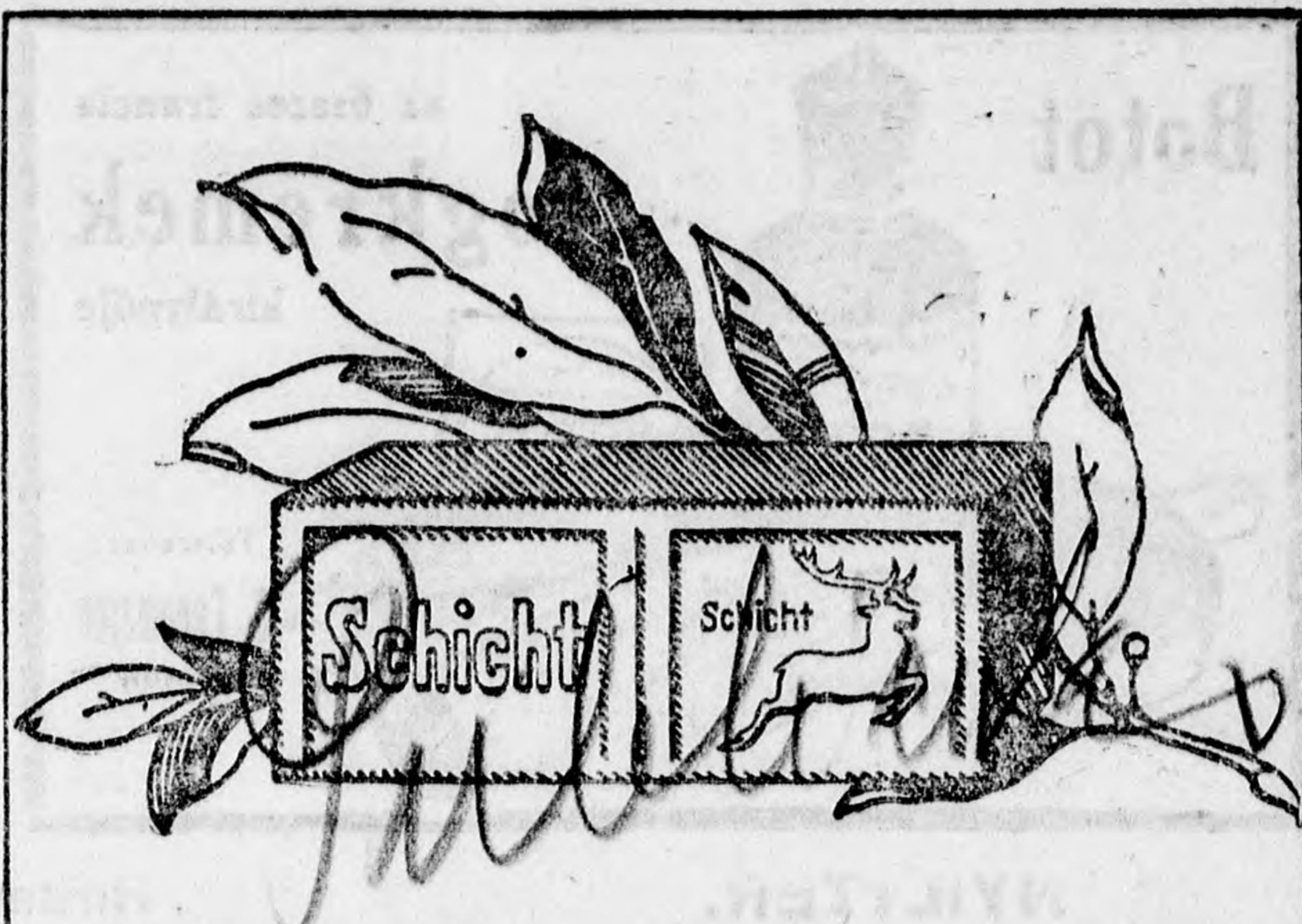
gradji lapok, azonkívül úgy a BSK, mint a Jugoszlávia május 2-ikára, ami épp a görög-keleti husvára esik, nagy programot állítottak össze. Ezért táviratilag érdeklődött az alszövetség a beogradji válogatott felől. A táviratra szombaton este érkezett válasz, amely szerint a május 2-ikára tervezett városközi meccset Beograd lemondja és május 30-ikát ajánlja a mérkőzés dátumául.

Vasárnapi mérkőzések. A vasárnapi bajnoki sportprogram legérdekesebb eseményének a Szentai AC és a Szombori TK küzdelme ígérkezik. A győzelem egyúttal az elsőosztályt is jelenti és ép ezért mindkét csapat nagy előkészületeket tett a mérkőzésre, amely Szentán kerül lebonyolításra. Már a hazai pálya miatt is a szentai csapat győzelmére várható. Az első osztályban a Bácska-pályán játsza le a Bácska és a Szubotici Sport esedékes bajnoki mérkőzését, fél öt órai kezdettel. A Sand-pályán ugyancsak fél ötkor a Szombori Sport és a Sand csapatai találkoznak. Szomborban az Amateur a ZsAK csapatát látja vendégül, míg az SzMTC Vrbászon játszik.

Lemondott a noviszadi labdarúgókerület elnöke. Noviszadról jelentik: Ifjabb dr. Hadzi Koszta, a noviszadi labdarúgókerület elnöke a szombat késő éjjel tartott kerületi gyűlésen egy sportügyből kifolyólag beadta lemondását. A kerület mindent elkövet, hogy elnökét maradásra bírja.

ZAGREB:

Gradjanski—Hajduk (Split) 3:2 (2:2). A szombaton megtartott mérkőzés körülből egyenlő ellenfelek küzdelmöt mutatta, bár a spliti csapat sokkal szebb és gyorsabb játékot produkált. A Gradjanski nem érdemelte meg a győzelmet és valamennyi gólt büntetőrugásból érte el.

Mindenki Schichtszappant akar vásárolni.

Némelyek más mosószerrel hagynak maguknak bebeszélni.

A legtöbben azon vannak, csakis valódi Schichtszappant használjunk.

Kik tehát az okosak?

Az elővigyázatosak!

Őn tudja, hogy rosszabb minőségű szappan egyszerű használata többet érthet, mint amennyit egy évben a szappan árán megtakaríthat.

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláv gabonaexport

érzékenyen károsodik a csehszlovák-magyar vámrepresszáliák miatt

Csehszlovákia és Magyarország tudvaleg néhány nap óta vámrepresszáliákat alkalmaz egymással szemben, úgy hogy a két állam közt fennálló állapotot szinte vámháborúnak lehet nevezni.

A harc egyik etappejaként minden Csehszlovákiából importált cikkről származást bizonyítást követelnek, hogy megkülönböztethessék, hogy melyik cikk érkezett Magyarországból és melyik más államból.

A csehszlovák kormány — értesülésünk szerint — a magyarországi cikket kétszáz százalékkal nagyobb vámmal kívánja sújtani, mint amennyit a más államokból importált cikkek után szed.

A csehszlovák-magyar vámentétek érthető módon, érzékenyen sújtják a jugoszláv kereskedelmet és ipart is. Főleg a gabonakereskedelem károsodik, mert az eddigi bürokratikus előírások szerint a származási bizonylatok beszerzése hosszabb ideig tartott. A származási bizonylatokat a kamarák állítják ki és azokat még a beograd csehszlovák konzulátusnak is láttatnia kell.

A noviszadi kereskedelmi és iparkamara, hogy a gabonaexport mennél zavartalanabb lebonyolítását lehetővé tegye, megengedte, hogy a származási bizonylat iránti kérelmek, amelyeket eddig a bizonyító adatokkal felszerelve közvetlenül a kamarához kellett benyújtani, ezentúl a helyi kereskedelmi szervezetekhez terjeszthetők be, amelyek a

kérelmet telefon útján továbbítják a noviszadi kereskedelmi kamarához és a kamara a származási bizonylatot nyomban kiállítja és rövid úton közvetlenül a beograd csehszlovák konzulátusnak küldi el, amely láttatva ismét közvetlenül a kérelmező felé továbbítja. A kamara intézkedése meggyorsítja az eljárást és csökkenti az export károsodását.

Csöd. A szubotici kerületi törvényszék csödbírósa április hó 23-ikán elrendelte a csödtöt Deutsch Simon szubotici cég ellen. Csödbiztos Sukovic Miros törvényszéki jegyző. Tömeggondnok Vass Antal dr., helyettes tömeggondnok Palócz Simon dr. Bejelentési határidő június 21., felszámolási határnap június 23. Csödválasztmány megválasztása június 26.

A Kereskedelmi- és Iparbank r.-t. Noviszad, figyelmezteti t. részvényeseit, hogy az elővételi jog gyakorlásának határideje április 30-án lejár és az meghosszabbítani nem fog.

NYILT-TÉR

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Somborski-put 2. szám alatt évek óta fennálló szabóüzletbe férjem haláláért társul vettem

Futó Tamás

férfi divat angol szabót és az üzletet Návay és Futó címen tovább vezetjük.

Tisztelettel özv. Návay Istvánné.

Naponla érkeznek kizárólag eredeti párisi divatkül. nelegességek. Miska Pančić Subotica, Nuspiac

Botot az összes francia fogkrémek királynője

Főlerakat: **D. Pechmajon Zeman**

2513

Önálló címfestősejdet keresek
BEHRING GYÖRGY
 V. E. tér 2
 Kucza Nika i. sz. 2

Elköltözés miatt
 átadó minden egy szoba, előszoba és konyhas lakás butorral a beltéren. Ugyanott egy kisebb irodahelyiség átad. Cím a kiadóban. Úrnő! áket díjart.

CREME ÉCLIPSE
 PARIS CYON
 Société Générale CIRAGES FRANÇAIS
 Valódi francia cipőkrém

Főlerakat: **D. Pechmajon, Zeman.**

2512

NYILTER.

Árverési hirdetés

Vagyonbukott Svilarov Jovan staribeceji divatárkereskedő alulírott esődtömeggondnoka a novisadi kir. törvényszéknek 1926. évi április hó 14-én kelt G. 619/1926. számú határozata alapján közhírré teszem, hogy a esődtömeghez tartozó, a leltár 1-291. tételle alatt összeirt és 104.488 din. 30 parára becsült különböző divatáru vagyonbukott üzlethelyiségében (Staribecej, Kralja Petra ul. 1. sz.) 1926. évi május hó 1-én délután 2 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen készpénzfizetés mellett tételenként el fog adani.

Amennyiben az áru ugyanazon nap nem adatna el mind, az árverés 1926. évi május 4-én délután 2 órakor ugyanott folytatódik.

Az áru minden hétköznap délután 3-5 óra között a tömeggondnok közbenjöttével megtekinthető.

Staribecej, 1926. évi április hó 23-én.
Dr. Balassa Pál
 ügyvéd, esődtömeggondnok.

3692

Senat grada Subotice

K broj 6608/926. sen.

Oglas

U vezi sa oglasom od 17. apr. 1926. god. br. 6608/926. sen. raspisuje se ofertalna licitacija i za jedan deo:

- stolarski,
- bravarski,
- staklarski i
- mazalački radova.

Ovi radovi odnosno nabavka potrebno je u vezi sa delomičnom rekonstrukcijom izgorelog gradskog pozorišta.

Nudoci dužni su položiti u gradsku domaču blagajnu zaobinu u iznosu od 5 procenata, u gotovom novcu ili uložnoj knjižici Gradske Stedionice.

Ponude mogu se staviti i na pojedine grupe radove.

Propisno taksirane ponude imaju se dostaviti senatu grada Subotice najkasnije do 10. maja 1926. god. 10 sati pre podne.

Uzeti i predračuni mogu se dobiti u Gradskom Inžinierskom Odeljenju uz naplatu od din. 40.— gde takodjer zainteresovani mogu pregladati planove, u vezi sa raspisanim radovima.

Otvoranie ponuda izvršiti će se 10. maja 1926. god. 10.30 sati u Gradskom Inžiniersku Odeljenju.

Subotica, 24. apr. 1926. god.

3719

Senat Grada Subotice.

Hirdetmény

Kupuszina község előljárósága 1926. évi május hó 16-dn 11 d. e. órakor. Kupuszinán a község házán meg fogja tartani az első árlejtést a községi jegyzői lak építésére.

10 %-os bánatpénz a községi pénztárban az árlejtés napján legkésőbb 10 óráig pénzben, avagy az állami számvetőségről szóló törvény 88. § szerinti értékpapírban helyezendő el.

Tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a községi jegyzői irodában hivatalos órák alatt d. e. 9-12 óráig megtekinthetők.

Az árlejtésen csak azn vállalkozók jelenhetnek meg, akinek van az Építésügyi Minisztoriumtól bizonyítványuk, hogy nyilvános árlejtésen megjelenehnek és akik a i. évnegyedre járó adófizetési kötelezettségüknek eleget tettek.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban, 100 dináros okmánybélyeggel ellátva az árlejtés napján legkésőbb 11 óráig adandók be.

Utóajánlatok valamint olyan ajánlatok, amelyek a feltételektől eltérnek nem fogadjátanak el.

Községi Előljáróság.
 Kupuszina, 1926. április hó 20-án.
 Bran, Jablanović s. k. Mihajlo Forgač s. k.
 jegyző. 3646 bíró.

Árverési hirdetés

Az Osztoics János és neje szül. Zozuk Teréz-féle alapítvány igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy i. é. május hó 9-én a helybeli gör. kel. szerb egyházközség termében d. e. 9 órai kezdettel nyilvános árverési tart, amelyen az alapítvány tulajdonához tartozó ugynevezett «Kraljica» szántóföldek haszonbérbe fognak adani, és pedig:

1. Györgyén-pusztán egy tagban levő 142 lánco gazdasági épületekkel két évre;
2. Györgyén-pusztán levő 20 lánco;
3. Tuki ugarokban levő 6 lánco és
4. Sebesics-pusztán levő 32 lánco 4 lánco parcellákban egy-egy évre

Bérlet kezdete i. é. október hó 1.
 Árverési feltételek megtekinthetők a helybeli gör. kel. szerb egyházközség irodájában uaponta d. e. 11-12 órai időközben.
 Szubotica, 1926. évi április 6.
 Osztoics alapítvány igazgatósága.

Pályázat az altiszti iskolába.

A beogradi gyalogos altiszti iskola f. évi május 10-én növendékeket vesz fel. A jelölteknek legkevesebb 17 éveseknek kell lenniök 21 évig bezárólag. Közlelbbi felvilágosításokat kaphatnak a jelöltek a községi előljáróságnál, csendőrsparancsnokságnál, vagy a legközelelbbi katonai hatóságoknál.

Felhivom
 néh. Leuchter Mór volt sentai kereskedő adósait, hogy tartozásaikat irodámban 3 napon belül feltétlenül fizessék ki, ellenesetben perelni fogom őket.
Dr. Löbl Nándor
 ügyvéd, tömeggondnok.

MANYIK-ÉITEREM
 PANCSEVÓN A KORZÓN
 Előrendű ételk és italok, szonnan díszített kerti, ligés, estőként egyszerű, ZENE és TÁNC.
 A pancsevón lakosság és utazók tállakozó helye.
 Üzletvezető: **BRÜLL JENŐ**
 a Beograd szálló volt tulajdonosa

Gazdák!
 Termőföldetek hozadékát fokozátok a modern megmunkálással és ha „KASTEL“ védjegyű növényvédelmi szereket használtok!

Sulfarol: vízben oldható kén és legjobb szer a szőlőnél az oidium leküzdésére, rózsánál, almánál, ugoránál stb. a gyümölcspenész pusztítására. Egy kg SULFAROL megfelel 50 kilogram kénnek. Ára kg-ként 40 dinár

Arsola: permetezőszer minden rágó kártevő ellen, különösen szőlő- és almamoly ellen kiváló hatásu. Egy kg ára 44 dinár.

Vertola: peronoszpóra és oidium elleni porzószér, állandó és megbizható réztartalommal. Egy kg ára 15 dinár.

Felvilágosítást bármely nyelven szivesen ad a gyártó cég:
KASTEL D. D. KARLOVAC
 és főelárusítóhely:
PROGRES K. D., ZAGREB
 Peštanski prefinac 104

Choco-Lait Louit
 CHOCOLAT-LOUIT
 VEZÉRKÉPVISELET: **D. Pechmajon, Zeman**

a legjobb tej- és főzőcsokoládé a **Louit**
 VEZÉRKÉPVISELET: **D. Pechmajon, Zeman**

LEVELEZÉS

433. Bővebben szeretnék válaszolni sokatmondó levelére, kérem pontos címet. Terényi Antal, Osi-pek. III. 3671

Leveleznél óhajt középkorú maturás »Monsieur de comme il faut« oly — lehetőleg zeneértő — föltétlenül urilánnyal, ki szereti a tudomány és művészetet telt, hosszú stílusos leveleket s aki azokra hasonlókkal válaszolni tudna. Válaszokat »Prin-temo« feljére a kiadóba kérem. 3717

Reflektor, tigriscica, kőszőnmű, kézzel készült. Fénylő napok usznak lelkében, vágvas szeretete izzó csókokat sikolt belém. Mégis kérem: legyen erős, mint én. 3679

HAZASSÁG

Önálló fűszerkereskedő házasság céljából óhajt megismerkedni 20-22 éves komoly leánnyal. Némi hozomány megkívánatuk. Leveleket »Komoly« feljére a kiadóba kéretnek. 3585

Leányom, tizenkilenc éves, keresztény, férjhez adnám. Hozománya ötvenhárom hold birtok. Tiszteletes férfit levelére válaszolok, melyet »Örökség is lesz« feljére kiadó továbbít. 2995

Bus özvegyem harmadik évében elhatározta, hogy újra férjhez megyek. Férjhezmenetelen főképpen hat éves fiacskám miatt történe. Belátom, hogy fiugyermekket apa nélkül felnevelnem lehetetlenséggel határos. Huszonnyolc éves, keresztény intelligens uriaszony vagyok. Vagyonom föld-birtok, kőszőnmű. Korrekt, becsületes szándéku uriember levelét küldje »Apukája lesz« feljére kiadóhivatalba. (Névtelenre nem merek válaszolni.) 2994

Hihetetlenül fog hangzan hirtetésem, de mégis így van... Társaságbeli, harmincegy éves földbirtokos — malomtulajdonos vagyok, keresztény. Vagyonom dollárértékben meghaladja a százezer. Jövedelmem tekintélyes. Műndezek dacára eddig nem találtam meg azt, akit keresek. Nagy igényeim nincsenek, de szeretném, ha jövendőbeli feleségem nemcsak társaságot kedvelő, de igazán reprezentáló háziasszony is tudna lenni. Hozomány nem érdekel, ha egyébként a kölcsönös szimpátiára megy. Levelet »Pünkösdi eljegyzés« feljére kiadóhivatalba. (Névtelen papirkosárba.) 2993

FOGLALKOZÁS

Elváltatok: Legmodernebb és legújabb mintákkal szobafestés, valamint építet- és bútorművelést a legjutányosabb árak mellett. Mihály Guzsaván, szobafestő és mázó, Sombor, Preradovičeva ul. 26. 3652

Német és angol órák adok havi 60 dinárért, hetenként két órát, legújabb módszer szerint. Cím: Miloša Običića 4. (volt Bognár-ucca). 3673

Gabonás hivatalnok kereskedelmi érettségivel több éves gyakorlattal, jártas összes bel- és külfunkákban magyar, szerb és német nyelveket perfekt bírja, lehetőleg vidéken elhelyezkedést keres. — Ideiglenesen átvevőnek (Besteller) is ajánkozik. Megkeresést »Nöten 27« feljére a kiadóba kér. 3638

Fiatal lómunkás borbélysegédet május 1-re felvesz Terzin József, Stara-Kanjiza. 3634

Üzves kifutóleány felvétetik. Városi kávéház, hirlapáruda. 3670

Gabonafüggőskéshez azonnala társat keresek. Cím a kiadóban. 3675

Kereskedősegéd raktár-pénzbeszedő vagy ehhez hasonló állást keres, beszél szerbül és magyarul. Cím, Gulyás Antal, Sudarevičeva ul. 31. 3663

Gazdatiszt, intézői vagy ehhez hasonló állást keres azonnali belépésre szerény igényű okleveles gazdatiszt 15 évi praxissal. Jártas a gazdaság minden ágában, tejgazdaság, állattenyésztés, hizálásban. Szíves megkeresést Dobránsky Imre gazdatiszt Novi-Vr-bász, Kralja Petra ulica 377. kérek. 3682

Aida kézimunka-üzlet Csirkepiac, kisköz. Damburizozás, divatos plissirozás, selyemfestés, fehérneművarrás, hímzések, filé stb. jutányosan készítenek. Tanulóanyag felvétetnek. 3664

Még 1-2 tanítványnak zongoraoktatást adna urilány. Prima referenciák. Cím a novisadi kiadóhivatalban. 3535

Gabona, bankszakmában jártas könyvelő-levelező, nőtlen, szerb-horvát, magyar, német nyelvet bírja, kereskedelmi érettségivel, állást változtatni vidékre is. Megkereséseket Zaball postafiók 20 kér. 3584

Zongoramestert (nőt) keresünk. Fürszi éjjeli-üzlet, Brod n-S. 3656

Gépész. Keresünk azonnali belépésre tapasztalt, idősebb gépészt, aki téglagyári üzemből jártassággal bír. Ajánlatot referenciák megjelölésével »Ziegelei 78-6« feljére Interreklam d. d., Zagreb, I. 78. címre küldendők. 3659

Pintérmester saját szerzőszámmal uradalomba komencióra kerestetik. A borbince munkában jártas előnyben részesül. Cím a kiadóban. 3578

Zongorista kerestetik éjjeli mulatóba sürgősen. — Nem kell elsőrangú játékosnak lenni. Jó feltételek és kereset. Jovanović, Gonduličeva 34. Brod n-S. 3613

Házvezetőnői állást keres intelligens árva urilány magányos urnál. Cím a kiadóban. 3641

Szerb-német nyelvtudással ügyvéd irodába esetleg pénztárosnői állást keres intelligens urilány. Bővebbet Molnár Sz. Vincenc könyvkereskedésében, Sentán. 3540

APRÓHIRDETÉSEK

Mechanikus-szittör azonnala állást keres, megy bárhova. Cím: Braća Balogh Stamparija, Beli-Manastir (Baranja). 3639

Raktárnoki pénzbeszedő, vagy bármilyen más állást keresek magyar-német nyelvtudással. Cimeket a kiadóba kérek. 3543

Legnagyobb bevételi forrás ügyvők és képviselők számára elsőrangú cégnél. Ajánlatok erkölcsi bizonyítvány melléklésével »Ohne Kapital und Corkantnisse 512« feljére a Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11. küldendők. 2413

Papucsszegédet állandó munkára felvesz Vajda István, Feketič. 3523

Német-magyar gyors- és gépirónót keresünk május 1-ei belépésre. Szerbül tudó előnyben. Írásbeli ajánlatokat kérünk. Barzel vasüzlet Subotica.

Béresgazda, nős, idősebb, hosszabb gyakorlattal kerestetik. Mokrin, Nagypirban. 3178

Két jó házból való fiu tanoncnak fizetéssel felvétetik. Cementáru-gyárban, Palički put 119. 3704

Két tanulóanyag felvétetik Jovan Lagner nőfodrász, Subotica, Pašičeva ul. 6. 3706

Fehérneműt vállalko ócsón otthon és házakba is megyek, javítást is elfogadok. Cím: Skotus Viator 87. 3714

Segíts magadon, az Isten is megsegíti!

Első Sombori Kiházasító és Temetkezési Egyesület alakulóban van és tagokat vesz fel. Az egyesület egy a kiházasult valamint elhalt tagjai után

20.000 Dinárt

fizet ki, ennek ellenében az esetenkénti díj 30— Dinár Az egyesület tagja lehet mindenki korra való tekintet nélkül az alapszabályokban lefektetett feltételek mellett. A tagok az egyesület megalakulása utáni napon jogaik élvezetbe lépnek. — Azon tag, aki 400 esetet befizetett, fizetési kötelezettsége megszűnik, könyvecskéje nyugdíjba megy, jogai továbbra is fennállva, házasság vagy elhalálozás esetén megkapja a

20.000 Dinárt

A kiházasuló osztályhoz tartozó tag ha elhalna, a befizetett összeget teljes egészében hozzátartozóinak visszafizettetik.

Bővebb felvilágosítás nyerhető: Vojnits István Kralja Petra ulica 17., Dr. Abramovic ügyvédi iroda, Lucwig Mihály fodrászüzlet, Sümögi Sándor Subotica, Harambašičeva ulica 4. szám., Törteli József Piac-tér trafikos Szt.-Kanjiza, Mann Ferenc fodrász Bездán, Graboa Gyula biztosító ügynök Kula, Sümögi Sándor cipész, Harambašičeva ul. 4. Subotica, Biliczi Károly gépész Senta, Ötvös Károly Parnog Miina ul. 4. Novisad, Horvát Péter férfi-üzlet Szent...

JUGOSZLÁV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSZLÓK tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garantiál 75 cm széles 120 cm hosszú Din. 70.— 100 cm széles 150 cm hosszú Din. 100.— 110 cm széles 200 cm hosszú Din. 150.— 120 cm széles 250 cm hosszú Din. 200.— 150 cm széles 300 cm hosszú Din. 300.— ajánlunk barmintve az ország első való beállítását vagy utánvéttel. KLEIN I WINKLER SUBOTICA, Trumbičeva ul. 22. Viszonteladók kerjenek ajánlatot!

Most érkezett 70 P. S. Deutsche Werke Kiel. A. G. gyártmányu kéthengeres állórendszerű kompresszornélküli új Diesel-motor, gyári árbau, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Megtekinthető a képviselőnél: Bürger Kosta Vel-Bočkerek. 3536

Eladó 6 drb márványasztal, 1 ezüst pezsgőhűtő, 1 sörpumpa, 1 dísz-sas, továbbá vendéglői, kávéházi inventár, üveg- és porcellánedények és evőeszközök. Gabritsné eszélszerző, Sokolska ul. 4. 3609

10 méheszálló modern vándor-kaptárban 36x42 cm. keretekkel, hozzávaló pergető külön is sürgősen eladó. Levelekre nem válaszolok. Jäger Antal Bačko-Petrovošcio. 3612

Csészlőgarnitúra idősebb gép, üzembépes állapotban, teljes felszereléssel elköltözés miatt olcsón eladó. Schutlewort kazán, láncos magánjáró csészlő Marschal-féle 54 colos, megtekinthető Zavargó József cipésmesternél Staribecsejen. Ára 25.000 dinár, csak megtekintés után tárgyalok. Papp Imre főgépész, Bačka-Topolja, Villanytelep. 3473

Eladó ház kedvező fizetési feltételek mellett lakómentes nagy telekkel, elfoglalható. Stipa Grgića ul. 43. (Kálmán-u.) 3380

Ház Subotica főterén nagy fronttal, üzletekkel, lakásokkal, részben is, eladó. Dr. Blumnál. 3688

Vilsonova ulica 22. szám alatt két hálószoba eladó. 3707

Eladó ház, közvetlen majsai vasuti felüljáró mellett. Jazodinska ul. 37. Bővebbet Herceg János kovácsmester, III. kör. 3710

Virágok, mindenfajta kalapdisek, masamódoknak is, olcsó árban kaphatók. »Biszterka« kalapszalonban, Aleksandrova ul. 9. 3712

Sűrűparátus levegőre, borsöntés léchűtővel és egy kutszivattyu eladó. Gertner, Karadžičeva ul. 6. 3432

Kerti sátor, 8 szegletes, 3 méter átmérőjű, pléh tetővel, eladó. Francisković Gusztáv, Ivan Antunović 5. Állomással szemben. 3715

Kisebb-nagyobb lakások, iroda, üzletek, vendéglő lakással kiadók. Családi ház, szőlő házzal eladók. Bővebbet Langné, Pajc Dobanovackog 4. 3721

Beitáren 2 uccára szülő sarokház több lakó, vendéglő és üzlethelyiséggel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni Pajc Kujundžića ul. 22. Fodrász-üzletben. 3701

UI zongorák, pianók csakis elsőrendű világmarkát, a leghosszabb lejárati részletfizetésre kaphatók 10 éves főtállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

14 HP szívógázmotor 2 éves, 60 cm széles vastagsággyalu 2 éves, szagfűrészt maróval, 2 éves, körfűrész hosszlyukfűrővel és egy egyéves 4 lóerős Siemens-féle villany-motor eladó. Az összes gépek szíjjal és transzmissióval értendők és a gépek alig használtak. Ár Din. 70.000. 3636

Uj üzletmegnyitás Subotican Rudics-uccában, a gyümölcs-piacon. Elegáns férfi, női és gyermekruhák legolcsóbb bevásárlási forrása. Divatos férfiöltöny 575 dinár, férfi-raglán divatos spricelt szövetből 600 és 700 din., covercoatból 700 és 1000 dinár, elegáns női tavaszi kabát 550 dinárért, covercoatból 750 dinár. Gyermekruha 250 dinár. Esőköpeny 265 din., elegáns szövetgummiököpeny 500 dinár. Gyermekeső-kabát 200 dinár. Vidékre utánvétellel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszazadam. Vigyázzon a Címre! Földes Samu ruháruháza. 2429

Ford teherautó jutányos áron eladó. Jókurban van. Esetleg luxuskocsiért elcsereleiném. Vojvodina-Garage, Senta. 3654

12 HP benzinnmotor, vas-kocsira szerelve és egy 3 HP Kormek benzinnmotor 4 lyuku morzsolóval eladó. Moró Henrik, Szerb Neuzina (Bánát). 3532

Krisantén, ibolya, földi eper gyökerek, pázsitfűmag legolcsóbban beszerezhetők. Balog Lina cégnél. 3526

Pékség, jóforgalmu, 6 kvadrát kerittel, eladó. Cím a kiadóban. 3552

Gyógyszertár elköltözés miatt eladó. Érdeklődni Kriszmann Ádám ügyvédnél, Sombor. 3590

Mángorló tölgyfából 210 cm hosszú kerék-lendítés és felszerelve eladó. Bányai András Feketič 703. szám. 3662

Eladó egy Magyar Állami 6-os magánjáró garnitúra, golyós csapágyas. Érdeklődni Onodynál, Staribecsejen. 3542

Szabadalmazott átalakított benzinn szívógázmotor és 20—25 HP generátor külön kocsi szerelve eladó. Üzemből megtekinthető Okros József Vel-Margita. 3509

Özv. Jenei Lajosné Stara-Kanjiza, Cara Lazara (Árpád) ulica 1. sz. alatt, a katolikus templom közelében lévő háza azonnala eladó. Azonnala átvehető, beköltözhető uri lakásnak alkalmas. 3499

Orvosi műszerek, komplett, modern, elhalt koléga hagyatékából eladók. Cím a kiadóhivatalban. 3690

Egykörös házhelyek jutányosan eladók. Szeredi ut, Tallasy-kert, Menhely mellett. 3703

Eladó 30 HP stabil szívógázmotor 8 HP MÁV, csészlő nyersolajmagánjáróval, 1 motor magánjáró alváz 25—30 lóerőnek megfelel, 1 darab 21. hengerek és 12 HP kocsira szerelt szívógáz-motor jutányosan. Gábor Gergely Senta. 3541

KORZÓ MOZI

Április 26-28
hétfőtől - szombatig

Mae Murray

plakás szépség amerikai film-
díve pompás újdonsága

**Csábító
Circe**

A szerelem és vezeklés regénye
6 felvonásban. Blasko Ibancs
regénye után

A mítológia szerint Circe va-
rázsló volt, ki a szerelmes fér-
fiakat sertősekké változtatta, a
modern nők megfogó zenek az-
za, ha a férfiakat lová biliti.
Ebben a filmben a osodátos
Mae utólaghatottul alakítja a
kegyetlen Circe ömányt.

60 hl. 5-6 éves borok hor-
dóval együtt eladó. Ügy-
nőkök díjazva. Jedlicska,
Senta. 3691

Nagyobb mennyiségű vá-
lyoz olesón eladó. Bez-
zegtél, Gled malon sorá-
ban. 3650

Uri ház, beltéren, 5 szo-
ba, fürdőszobával, eladó.
Azonnal átvehető. Cim a
kiadóban. 3674

Sörpasterizáló eladó.
Schwartz, Senta ut 17.
3580

Üzv. Jenei Lajosné, Cara
Lazara (Árpád) utca 1.
sz. alatt, a katolikus
templom közelében lévő
háza eladó. Azonnal átve-
hető, beköltözhető url la-
kásnak alkalmas. 3499

Autobus 35 HP eladó 20
bőrüléssel, teljesen új
»Berilet« karosszékével,
benzinfogyasztása csak-
nem oly kevés, mint a
Fordé. — Megtekinthető
Stefanović Istvánnál »Po-
mo« zálogintézet, Panče-
vo. 3508

Braća Todorović nagy-
tőzsdéjében, Subotica,
Aleksandrova 8. mátlól
kezdve kapható nagyban
és kicsinyben pirosdobo-
zos nist Vardar, cigaret-
tápapír II. rendű, továbbá
nagyban és kicsinyben
Drava, Svéd, Sumpor,
Salon-rózsa gyufa és Ta-
naton-Extrakt. 3498

Eladó Adám jóforgalmu
fűszerüzlet és előnyomda.
Cim: Darinka Vulić, Ada.
3458

Csépőgarnitúrák. ma-
gánjáró locomobilok. MAV
54 és 60 colos golyós
csépők, elevátorok, ol-
csón eladók Vadócz Ká-
rolynál, B.Topola. 2171

KOLONFÉLE

Butorozott szoba, telje-
sen különbejáratu elő-
szobával, mely konyhá-
nak is használható, kiadó.
Cim a kiadóhivatalban.
3708

LIFKA MOZI

Szépség és erő

Az UFA filmgyár különleges
attrakciója melyet

**Oskar svéd király
Lloyd George
Mussolini**
megesodáltak. Közreműködtek:
Impe o en, Vladimirov világ-
híró, táncművésznők, Nurnai,
Habe stb. olimpikonok

Rendes helyárak!

Butorozott szoba, esetleg
konyhával, kiadó. VI. kör,
Narodna ul. 14. 3686

**FIFI KREM
PINTÉR gyógygyeztár**

Jólelkű intelligens magá-
nyos asszony elkisérné
időidőhelyre idősebb urí-
nőt, esetleg urat. Biztosi-
ték ellenében elvállalná
örökös gondozását is.
Cim a kiadóban. 3579

PIUKOVIC & CO.
SUBOTICA
I. Sudarevićeva ulica 21-23. Telefon 332.
Sürgőnycim: Moravia Subotica

Vasgerenda
U-vas, Betongömbvas, Falkötővas
Mindennemű rud- és abroncsvas
Fekete és horganyozott vaslemez
Horganylemez
Fekete és horganyozott vashuzal
Csavarárúk gyári lerakata

ÁPRILIS 20-TÓL KEZDVE
A Szuboticei Villanygyár városi elektrotechnikai üzletében
KOSTINA ULICA 1. SZÁM
az összes luszterek
beszerzési áron alul kiárúsításra
kerülnek
Használja fel az alkalmat, míg a készlet tart
Subotička Električna Željeznica i Osvetljenje D. D.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címző
kétazonosan számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbolygott feligás leveleket továbbítunk
Kérdésekükhöz válaszoljuk mellőzve.

Ismet
művészi
Reményi **25%** / o
leszállította
fenyrepeinek
árát
fotóművész ezarlonja
SUBOTICA, GAUMOLO NAG, 4, I. EMELLET

Vendégülhelyiség nagy
udvarral és az összes he-
lyiségekkel a (örvény-
székkel szemben az u. n.
Szevedi vendéglő, mely
Vissy Károlyné St. Becej
tulajdonát képezi, május
1-re kiadó. Közelebbi
feltételek megtudhatók dr.
Katanec Mihovil ügyvé-
di irodájában, Zagrebačka
ulica. 3317

Finom házikoszt kapható
Zinai Jov'n trg 3. 3683

Nea-Crem
legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYEZEKTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Butorozott szoba konyha-
használattal május 1-re
kiadó. II. Massarikova 32
3689

Butorozott szoba kiadó nő
részére. Ugyanott felső-
ruha varrást elvállalok,
esetleg házakhoz is me-
gyek. Cim a kiadóban. 3700

Csinosan butorozott szoba
két ágygyal, a beltérhez
közel, kiadó. Cim: Bro-
zova 8. 3601

Utcai butorozott szoba,
beltéren, nők részére ki-
adó. Cim a kiadóban. 3680

Ork. 725
naponta friss hus, tor-
másvirtéll, felvágottak
Prelfernél, Krupcevićeva
(Rudićeva) ul. 1. 3655

MACI
kg-ja
5 és 10 dinár
Kapható
Antunovićeva ul. 11.

Jóforgalmu cukrászda bér-
beadó. Cim a kiadóban. 3549

Csak **Rastuden-téle china-
vasbort** vegyen! Megbiz-
ható kitchinó izü erősítő
szer verszegényeknek,
gyengélkedőknek. 3647

Pincehelyiség, utcai, kiadó
a főposta közelében. —
Ugyanott hálószobabutor
eladó. Cim a kiadóban. 3658

MACI
kg-ja
5 és 10 dinár
Kapható
Antunovićeva ul. 11.

Szépén butorozott kétab-
lakos utcai szoba, a
központköz közel, má-
jus 1-re kiadó. Cim a
kiadóhivatalban. 3360

Keresek május vagy ju-
nius 1-ére kétszobás la-
kást a hozzávaló mellék-
helyiségekkel együtt. Cim
a Mamuzic könyvkereske-
désében, Subotica (városi
székház). 3550

Pelteson a Korhec mé-
száros- és hentesüzlet fo-
lyó hó 24-én (szombaton)
újbol megnyílik, ahol
mindentféle friss húsok és
felvágottak kaphatók. 3609

Művészi kivitelű
papír tapéták
nagy választékban
Neumann Mórna
Karadjordjev trg 12. 3610

3 szoba, konyha és a
szükséges mellékhelyisé-
gekből álló lakást, telésés
ellenében keres Median-
ski i Drug, Subotica.

Utlevélek konzuli láttamo-
zását legolcsóbban végzi
30 dinárért a »Nemzet-
közi Tudakozódó Iroda«
Subotica, Kralja Aleksan-
dra 9. Beküldés posta ut-
ján. 3514

POMPADUR
kozmetikai szalon (Subo-
tica, városházépület, tel-
piac) arcápolás, manikür,
női fodrászat, hajfestés
Insectóval 30 perc alatt.
Minden időben rádió-kon-
tákt. 3193

**NARODNI
BIOSKOP**
Április 26-tól — május 2-ig
Hétfőtől vasárnapig
Egész hóton át
Megérkezett az igazi
**CHARLIE CHAPLIN az
Aranyláz-ban**
tragikomédia 7 felvonásban.
Ita ea rendezte:
CHARLIE CHAPLIN
Főszereplők: Charlie Chap-
lin, Wa k - wain, Tom Mur-
ray, Walkolin Waite, G. or-
gla Ha.e, Henry Ba.gmann.
Rendes helyárak!

Tartós ondolátás (Dauer-
welle), 6 hónapig tartó
hajondolátást csinál ga-
rantálás mellett elő-
jegyzésre Kummerkramer,
Sombor. 3675

**Dombor
CINKER
Legújabb kiadásban
FISCHER ERNO
GRAFIKAI MŰVEK ÉS TITKÉN
SUBOTICA.**

Petyhüdt, ráncos arcot,
szepőt, hajszálat meg-
szüntet »JUNO« koz-
metikai szalon. Kasino
mellett. Legmodernebb
szépségápolási cikkek. 2118

Üzletelhelyiség, műhely,
raktár, iroda, garázs, is-
tálló Subotica központján
kiadó. Dr. Blumnál. 3687

Nagy műhely, jelenleg ká-
dárnyhely, de bár-
milyenre is alkalmas,
azonnal kiadó. Különb-
sen alkalmas kádármeste-
rek részére. Subotica,
Save Tekeljje ul. 13 (Ha-
lasi ut). Központi vendé-
lő. 3694

Künnő pianino bérbeadó.
Brenner, Sokolska ul. 2,
II. 3718

Kétszobás modern lakás
(villanyvilágítás vízve-
zeték, fürdőszoba) né-
hány butoradarabbal együtt
olesón átadó. Ugyanott
egy új pianino eladó. —
Cim a kiadóban. 3564

Egy nagy utcai szoba ki-
adó közel a főtérhez. Bö-
vebbet Vukovićeva ul. 21
3724

Butorozott szoba egy
vagy két személy részé-
re kiadó. Cim a kiadó-
ban. 3726

Különbefáratu szoba ki-
adó. Ugyanott egy kis
Singer varrógép és egy
kis ágy eladó. Tudako-
zódni lehet: Trumbićeva
ul. 18. 3729

**FIFI KOLNI VIZÉ
PINTÉR gyógygyeztár**

Közvetítünk: Adó- és vám-
ügyekben, mindennemű en-
gedélyek beszerzésénél,
(trafik, vendéglő, ipar-
jog stb.) állampolgársági
és itartózkodási engedé-
lyek, nyugdíjrendezés, ut-
levél-vizum beszerzésnél
az összes államokba.
Levelezni és értekezni le-
het az irodával bármely
nyelven. Nemzetközi Tu-
dakozó Iroda, Subotica,
Kralja Aleksandra ul. 9.
3704

Jól főző mindenek szá-
kácsné keresték tanyá-
ra. Sokolska (Gombkötő)
utca 7. 3591

Megtükrözött történelem

Az erdélyi lapokból olvasom, hogy a kolozsvári kegyesrendi főgimnázium egy jubileumi dátum kapcsán ünnepekre készül. Az ünnepek országos jellegűnek ígérkeznek annál is inkább, mert demonstrálni kívánják a kulturális közösség hatalmas boltozatú, konstruktív erejét, több évszázadra visszamenőleg. A jelentések szerint az ódon piarista tanoda falai közt már fujdogál a tradíció szele és erős magabizásában hangot próbál kicsalogatni abból a hangszorból, amelyhez az egyetemes testvériség himnuszának reménye statisztál. Báthory István liceuma most háromszázötven esztendő s frattárát porolja ki, föltámasztásba lehel életet, halottakat támaszt, multakat gyur a mozgó élet masszájába és mindezeket felül naftaliba tévedt jelentégekkel megfialaltatni a betű varázslával.

*

Az aggó magyar lélekből fakadt nemes cselekedet egy darab történelmet próbál föltámasztani annak az új nemzedéknek, amely úgy érzi, hogy túl sémákon és túl kaptafákon most éli a lehető legjobban a világát, megszabadult nagykorusította magát és megváltotta a jegyét arra a stációra, ahol végeszakadt a szellemi és érzelmi megnyilatkozás jogolytonosságának. Nem véletlen, de mégis érdekes, hogy a kultúra oknyomozásának fanatikus kezdeményezől, abban a műhelyben, amelyet svédi múzeumnak neveztek el, kincses Kolozsvár közzé, egymás mellé sorakoztatják minden fájdalom, minden félreértés és minden meg nem értés alfáját és omegáját. Pázmány Pétertől — Avram Jancuig. És nemcsak ezeket a régiakat, akik már belevénültek örökifjú a történelembe, hanem az újakat, élők, szereplőket köztük a politika porondjának nem egy nevezetes aktív alakját. Magyarokat, románokat, szászokat és székelyeket. Mindenkit, aki Erdély fővárosában a kalazanti nagy szent tanítóröndjében szívta magába az alapismereteket és a tanulni tudás tudományát. Röviden, ez az egész, muzeális kísérlet köntösében jelentkező kezdeményezés ki akarja és ha akarja, ki is fogja mutatni, hogy egy és ugyanazon említi táplálkozó, bár különböző fajta, vallású egyének, különösen serdülő korban, föltétlenül azonos szellemet hordoznak a tarsolyukban. Ezért gondolja, sőt vörmes remények ragyogó délibábjában ringatózva mondhatnánk majdnem tudja a svédi múzeum, agilis vezetősége, hogy a kulturális lélekkelközelés mérlegsepernyőjébe tekintélyes súlyt helyezett el.

*

Mindenkinek legyen az ő legjobb hite szerint, válaszolhatjuk erre a nagylegzetű fölbuzdulásra. Döngéini mindig szabad és mindig szükséges és minden esetben kell, különösen akkor, ha elfogultságokat akarunk megtizedelni és jól kiépített sarkalókból kiforgatni. De és most következnek — bármennyire fájtalunk is minden keserű igazmondást — a kifogások, az ellentmondások és a példára hivatkozások fekete légió, akárcsak a kolozsvári határ havasainak hátán eső után a sárga és izes csiperkegomba szokott. Mert illő és megkülönböztetett tisztelettel megkövetjük a jószándékot, nemkülönben a hasonló cselekedeteket, de ez a svédi múzeum nem fogja soha meghaladni a tíz éves érettségi találkozó lelki hatásait, nem fogja a testvéri megértés forradalmait végigtomboltatni az érzelmeik ezerhuru világában. A felek, akik egymással szemben álltak és állnak, ott fognak strázsálni farkasszemmel a posztjukon, akiknek tudat alatt szunnyadó akaratán meg fog törni a régi Comeniusok és az új Pestalozzok minden ékes előadása és valamennyi szépen és kedvesen fölépített elgondolása. Nem szabad figyelmen kívül hagyni és csalogató szivarványok

kulisszája mögé tologatni azt a családokon kitermelődött igazságot, hogy most élet van, torzszülött szenvedélyek szennyes árja kavargó és fonák helyzetek lesipuskái helyezkedtek lesbe. És ezen nem fog soha változtatni az iskola szelleme. Sem Borneo szigetén, sem Kamcsatkában, sem a kolozsvári piaristák jelentől elvonatkoztatott és történelemben menekült meleg anyai ólón. Jancu Avramnak a topánfalvi havas eszelős furulyásának, még fiatal és normális korban sem valószínű, hogy szívügye lett volna báró Jósika Miklós, pedig egy padot koptattak a tudományok egyenlőséget hirdető csarnokában, egyformán azokkal, akiket a vendiák múzeum multjának galériájába besorozott. És egyformán azokkal — és ezért, akiket illet azok fognak legkevésbé nehezíteni — akik az élők ga-

lériájában helyet foglalnak

*

Az ünnepek lélekemelők lesznek, amint ilyenkor már lenni szoktak. Összejönnek magyarok és románok, szászok és székelyek. Vándorutra kel a pohár, a szemek még talán egy csillogó könnyet sem fognak megtagadni a nagy nap jelentőségétől. Emlekezés lesz és a háttérben meghatott öreg pedellusok fognak szipogni és hajnali kakasszóra visszatakarodók mindenki szépen a helyére. A politika táborába. Mindenhova, csak nem a lélekkelközelés révébe. Ez a pünkösdre tervezett ünnepség nem az egymásratalálás ünnepe lesz. Csak az egymásratalált kisebbség ünnepi tanulsága. És a kulturális lélekkelközelés pünkösdi királysága. És ez is valami.

Mesterházy Ambrus

KETTEN

Irtá: BAEDEKER

A trónörökös, amint franciaországi útjáról hazaérkezett, rögtön az anyjához sietett, kezét csókolt neki, szeretettel megölelte s alaposan szemügyre vette.

— Az én anyócskám még mindig szép asszony — mondta mosolyogva. — Jó színben vagy, mama.

Az öreg hölgy nem sirt, mert nem akart sírni, de mélyen meghatva, reszkető ajakkal szólott:

— Az én rossz fiam, aki minduntalan elutazik, hűtlenül elhagy s évről-évre jobban elhanyagol engem, az én rossz fiam csak hizeleg nekem. Az uralkodók megszokták a hizelegést, amely fizetésként jár a hivatalukkal, de nincs szükség rá, hogy a gyermekeik is hazudozzanak nekik. Nagyon öregszek, Seppl, s érzem, hogy a császári cím mellett nemsokára a magyar királyit is kénytelen leszel használni.

— Kívánom, hogy ez a szomorú kénytelenség mentül később szakadjon rám. Nekem még sokat kell tanulnom, országainknak pedig Fölseged bölcsességére még nagy szüksége van.

A királynő. — Te már sokat tudsz, József. Uralkodónak mindenestre eleget.

József. — Balvélemény, anyám. Az uralkodók nem tanulhatnak s nem tudhatnak eleget. Külön akadémia extra-univerzitás kellene nekik s talán, ha ott jól vizsgáznának, kevesebb baklövést követnének el, mint így.

A királynő. — A te anyád se végezte ezt az iskolát, fiam.

József. — A jelenlévők mindig kivételek és Mária Terézia: genialis asszony. A lángelmék iskolázottság nélkül is tudnak nagyokat alkotni, a magamfajta trónörökösnek szüvedélyes szorgalommal kell a pályájára készülni.

A királynő. — Ezért vagy hát oly nyugtalan s ezért utazol oly sokat?

József. — Igen, anyám. *Reisen bildet*. Amit Fölseged rossz néven vész a fiától, hogy az végigtanulmányozza az országait s a külföldet is bejárja, az alighanem a legokosabb, amit cselekedhet. Mivelhogy nem a népek vannak a királyokért, hanem a királyok a népekért, az uralkodónak alaposan kell ismernie azokat, akiknek a politikai sorsát intézni akarja. Azért utaztam be ismételve az örökös tartományokat, a magyar vármegyéket, a horvát országrészt, az egész örökségünket.

A királynő. — S mért utazol inkognitó?

József. — Hogy bátran nyilatkozhasson meg velem szemben a lakosság. Ha az uralkodó udvartartással, nagy kísérettel szertar-

tásos pompával utazik, jobban fog mulatni s többet fog fürödni az ünnepeletés és hizeleg langyos vizében, de keveset fog tanulni és kevés igaz szót hallani. Harum al Rasid (szerintem a legokosabb fejedelem, aki volt vagy nem volt) szintén így ismerkedett meg az alattvalói szükségleteivel, óhajával és panaszával... A külső országokat pedig azért kell ismerünk, hogy ami jót ott találunk államigazgatásban vagy egyéb tekintetben, azt a magunk viszonyaihoz alkalmazva meghonosítsuk a mi államainkban. Az ács-császár is ennek a rendszernek köszönhetette a nagyságát... És aztán az ember sokat tanul, ha nagy szellemekkel érintkezik. Fridrik sokat köszönhet annak a tudós akadémiának, amelyet kiváló tudósokból és költőkből maga mellé toborzott, Karl August pedig, a weimári, azáltal lesz naggyá az ő kis államocskájában, hogy muzsaudvart varázslott oda, amelynek koronázatlan fejedelme pár év óta a nagy poéta: Goethe. A hivatásos politikusoktól nem lehet annyit tanulni, mint a nagy íróktól s én még ma is örülök, hogy svájci utam alkalmával tanulságos beszélgetést folytathattam Rousseau-val s még ma is sajnálom, hogy ugyanakkor nem ismerkedhettem meg Voltaire urral.

A királynő. — Még csak az kellett volna! Így is rád fogják s talán nem minden alap nélkül, hogy sokban utánozod Fridriket, ezt a rettenetes embert. — hát még ha a vonalmaidban is hasonlítanál hozzá! Engedd át Voltaire urat egészen az ő porosz barátjának, akikre el lehet mondani, hogy méltók egymáshoz. *L'un digne de l'autre. Par noble fratrum!*

József. — Ebben a kérdésben, Mütterchen, sohase fogjuk megérteni egymást.

A királynő. (Sohajtv.) — Ez élettem legnagyobb szomorúsága. Minden reményem te voltál s bármily jó véleményed tápláljak a tehetségedről, nyugtalanul fogok meghalni. Félek, hogy az elveiddel, amelyek homlokegyenest ellenkeznek az enyémmel s a szabad gondolkodásodal, amely sérti a vallásos érzéseimet, nem leszel jó uralkodó.

József. — Szegény jó mama! Mennyire tévedsz! Még mindig azt hiszed, hogy azok a jó királyok, akiket évszázados patinájú sablonok szerint azokká nevelnek s akik a természet rendje szerint, amint a sor rájuk kerül, az elődjüket a trónon követik? Még mindig azt hiszed, hogy az, aki másfél évtized minden istenadta hónapján és nap-

ján keresztül állandóan erre a szerepre készül, mindig a népei javára gondol, lelkiismereti szabadságát kíván nekik adni s mindenkinek meg akarja engedni, hogy az erőit akadálytalanul kifejthesse, még mindig azt hiszed, hogy az ilyen emberből rossz király lesz?

A királynő. — Édes fiam, ezen a ponton mi sose értjük meg egymást.

József. — Csodálatos! Még nem volt anya és gyermeke, akik úgy szerették egymást, mint mi ketten s talán nem volt még uralkodó és trónvárományos, akik világnézetben oly távol állottak egymástól, mint mi ketten.

A királynő. — Csak anya és fiu tudják egymást így szeretni, ha a nézeteik alapvető kérdésekben ennyire divergálnak. Férj és feleség közt ekkora eltérés gyűlölködésre s válásra vezetne.

József. — Még apa és fiu közt is, anyám. Láttad a Fridrik példáját, akivel az apja ellenségesképpen bánt és elborzadhattál az Ale példáján, akit a nagy cár halálra kínozott, hogy mi a külön fejük ellenére őszintén szeretik egymást, annak a jele, hogy jó a szívünk.

A királynő. — Igen, fiam, mi jobban szeretik egymást, mint ők szerették s talán a szívünk is jobb... A magam szeretetéről határozottan jótállhatok. S épp ezért fáj, hogy az utaink elválnak. Te olyan gunyos vagy, Seppl, s attól tartok, hogy a szarkazmusoddal sokakat megsértesz. Az emberek semmit se bocsájtanak meg nehezebben, mint a szellemi felsőbbeséget. S te ezzel, jó fiam, gyakran visszaélsz.

József. — Mit csináljak, mama? *C'est plus fort que moi*. Nem tehetek róla. Utálom az ostobaságot s az udvarunknál nagyon is sokszor találkozom vele.

A királynő. — Mint mindenütt a világon, fiam. De hát az ostobasághoz hozzá kell szokni, mint a hideghez vagy a meleghez, amelyeknek szintén meg kell lenni... Más is fáj nekem, József. Az, hogy családtagok nélkül élsz. Nézd, én nemsokára meghalok, az időm lejár... Tóni olyan messze van, Franciaországban, Karolin Nápolyban s a többiek is szerteszéjjel. Te pedig *mutterseelen allein!* Még csak harminchat éves vagy s oly sok derék leány vár kérrőre rangszerű körökben uralkodó családokban is... Nem próbálnád meg megegyeszer?

József. — Köszönöm. Elég volt kétszer. Nem volt szerencsém a házasságaimmal... És aztán: kérdés, születne-e a harmadikból fiam s ha igen: milyen volna az? Olyan-e, aminőnek én kívánom? Hiszen, látod, én se vagyok olyszabású, amilyennek óhajtottál... De ez nem okoz nekem nagy gondot — Leopold öcsém, aki utánam jön, jó uralkodó lesz s talán jobban közelíti meg a Maga-idealját, felséges anyám, mint én...

A királynő. — Lehet. A gyermekek sohase olyanok, amilyeneknek a szüleik szeretnék őket. Az apátok sokkal tökéletesebbek volt, mint az utódai. Nem tagadom, egyiktek se éri el őt... S ez a Tóni különösen nagy gondot okoz nekem...

József. — Bizony, ő nincs a legjobb helyen. Egy kis országban, ahol békeség honol s a kedélyek nyugodtak, nagyon jól föltalálhatta volna magát, de az ideges, forogó, nyugtalan és szellemes Franciaország nem neki való hely és klíma. Egy kicsi udvarnak, mondjuk Toszkánának, pompás fejedelméje, providenciális központja lehetett volna a játszi kedélyével, a bécsies gráciájával, az osztrák felszínességével s főképpen a jószívűségével.

de a szajnaparti nagy metropolisban idegenül áll, mint törékeny porcellánfigura rakoncátlan fiúk játékszerrei közt, idegenül hat minden, ami benne jó és ellenségesen, ami rossz benne. Anyám, ezt nem gondoltuk meg jól. Tudom, hogy áldozatokat követel az államérek és a családi politika, de ennek a szegény teremtésnek a Versailles-ba küldése arra a meseországra és mesekorra emlékeztet engem, amikor Minotauros-t, hogy ne bántsa Athént és az athéniakat, szüzekkel kellett időnként táplálni. A sokat emlegetett államrezón s a szerfölött túltaksált családi érdek volt az a szörnyeteg, amelynek a torkába dobtuk az én szépséges hugomat. Kár szegénykéért, mama.

A királynő. — Mit tapasztaltál most, hogy meglátogattad?

József. — Mindent megírtam Önnek, anyám. Az ura jó ember s Toinette is jó lélek. De még gyermek! S ez mindent megmond. Nincs meg benne az a komolyság, amely a trónon szükségesebb, mint bármely üzletben vagy hivatalban. Neki még mindig játék az élet. Pedig a játék ott nagyba megy! És aztán, nem vigyáz eléggé magára...

A királynő. — Még mindig az az Artois?

József. — Ártatlan Liebelei. S talán még az se. Talán csak Tán-delet. De nagyon oktan dolog. A franciák igen szabad fölfogásúak, ha férfiak és nők közti viszonyokról van szó, de a királynéjuktól elvárják, hogy *irréprochable* legyen. Én sokat példálóztam neki.

A királynő. — Ha ez is annyi hasznára volt, mint az én leveleim...

József. — Biz' igaz. Azt mondta Tóni, hogy boldog, valahányszor levelet küld neki s csak azt sajnálja, hogy mama mindig moralizál.

A királynő. — Nekem az se tesz, hogy külön hálószobájuk van, neki meg Lajosnak. Ez már némi eltávolodás jele. Én ebben a tekintetben polgárisan gondolkodom. Azt tartom, hogy férjnek és feleségnek nemcsak az asztalnál kell minden nap találkozniok. Tovább még, jobb, ha nem ebédelnek mindennap együtt, mintha nem alusznak mindig egy szobában. Az én ágyam meg az apádé mindvégig úgy álltak egymás mellett, mint a Gevatter Schneidermeisterkéi. S ez a rend, ez az egészség, ez a szeretet.

József. — Talán már ez is az új idők jele. Ha az ember öregszik, napról-napra olyan dolgokat lát, amelyeket nehezen tud megérteni. Én nem is kívánok megöregedni. Most modernnek tart mindenki s irtódom attól, hogy valaha maradi-nak tűnök majd föl.

A királynő. — Te csak élj, fiam és ne légy oly modern. *Modern ist, was modern ist...* De a Tóni sorsa aggaszt. Franciaország, mint a követem onnan írja, válságban van s az én kis lányom nem elég okos hozzá. Ki tudja, mi lesz még ott?

József. — Királyok sorsa a népeiké, mama... Tónit én is féltém. hiszen tudod, őt szerettem legjobban a testvéreim közül, de nem segíthetünk rajta. Neki át kell élnie azokat a változásokat, amelyek a házajára várnak.

A királynő. — Mitől félsz?

József. — Amitől Te, anyám. Voltaire, Diderot, Rousseau és Beaumarchais új korszakot készítettek elő. Az már nem lehet nagyon meszsze.

A királynő. — Tóninak ilyformán jobb volna itthon...

József. — Nem, anyám. Ő ott jobban mulat. És boldog, mert nem is sejt, hogy a talaj, amelyen táncol,

alá van aknázva. És aztán, ez a mi sorsunk, szegény hatalmasoké. Ha egy polgárosszony félti a férjénél levő leányát, hazahozhatja, Mária Terézia ezt nem teheti.

A királynő. Igazad van, fiam. De

TERE-FERE

Szovjet-cselédek. A háziasszonyok, mikor Oroszországra gondolnak, rendszerint ezt kérdezik:

— És mi van a cselédekkel?

Azt hiszik, hogy kommunista országban egyáltalában nincsenek is cselédek, még csak háztartási alkalmazottak sem. A valóság az, hogy a mai Oroszországban a cselédviszonyok majdnem olyanok, mint minálunk a szerződést, a bért, a felmondást, majdnem olyan törvények szabályozzák, mint a többi polgári államokban.

Az elvtársak tarthatnak egy, két, három, sőt négy cselédelvtársat, amennyire erszényük megengedi, csak a cseléd szakszervezethez kell fordulniok.

A háztartási munkás — ez a hivatalos neve — nyolc órai munkára köteles, vasárnap és ünnepnapokon teljesen szabad és minden évben egész hónap szabadságra van joga. Havonta husz rubel bért kap (egy mai rubel körülbelül 30.000 magyar korona), de kevesebbet is fizethetne neki, amennyiben beéri vele. Különmunkákért, (mosásért, padlóvíkszelésért) a cseléd túlórákat számít.

Amennyiben a szakszervezetben valamilyen gyűlés van a gazda köteles elengedni cselédjét, hogy részt vehessen rajta, ugyancsak köteles fizetni munkásbiztosítási díját, akár minálunk.

Mikor a cselédet a gazda fölfogadja, tartozik egy teljes öltözet ruhát adni, egy pár cipőt, egy kendőt, mely hat hónapi szolgálat után a cseléd tulajdonába megy. A felmondás mind a cseléd, mind a gazda részéről tizenöt nap s amennyiben a gazda azonnal elbocsátja cselédjét, köteles kétheti bérét kifizetni.

Náluk is van cseléd-kapitányság, mely a cselédekkel szemben szigorú s örködik, hogy a szerződéseket pontosan megtartsák.

Bécsi férjek mozgalma. Azok az esetek, melyeket itt közlünk, nem egy humorista leleményei, hanem valóban meg is történtek és a bécsi férjvédő liga tragikomikus ülésén előszóval mondták el, maguk a kárvallottak.

Az egyik kaland akaratlan hőse egy fiatal jámbor, szerelmében csalódott iskolaszolga. Tíz évi házasság után övegyen maradt, megismerkedett egy fiatal leánnyal, az iskolaszolga annak rendje és módja szerint megkérte kezét és a lány nőül ment hozzá, azzal az ígérettel, hogy majd gondozza árva kisleányát. De a házasság csak forma szerint volt házasság, mert mielőtt hazatértek az anyakönyvvezetőtől az új házasság, a feleség kijelentette férjének, hogy köztük csak plátói szerelemről lehet szó. A makacs feleség ennek ellenére pár hónap után egy egészséges fiugyermeknek adott életet. A férj válopört indított ellene, de a törvényszék nem választotta el a házastársait, sőt kimondta, hogy a férj tartozik gondoskodni nemcsak a feleségéről, hanem a felesége gyermekéről is.

A másik eset szenvedő szereplője egy fiatal mérnök. Egy este megismerkedett egy pincérnővel, akivel elment sétálni. Egy év múlva apasági keresetet küldött hozzá a pincérnő s a törvényszék minden tiltakozása ellenére arra ítélte a mérnököt, hogy el kell tartania a pincérnőt is, kit csak egyszer látott életében s a titokzatos gyermeket is, nem beszélve arról, hogy neki kellett megfizetni a perköltségeket, melyek az idők során csinos kis summára rugtak.

lásd, én már öreg vagyok, kivénülök a politikából. Figyeld meg az eseményeket és vigyázz a kis hugodra, az én kis leányomra.

József. — Amennyire tölem tellik, mama.

A bécsi férjliga e panaszok meghallgatása után ünnepélyesen tiltakozott a nőemancipáció minden tulkapása ellen, követelve, hogy az apaság megállapítása céljából minden alkalommal rendelkezje el a vérvizsgálatot.

Hány lépcsőt jár egy berlini levélhordó? A németek még mindig szenvedéllyel üzik a statisztika nemes sportját.

Most például a berlini postaigazgatóság megállapította, hogy naponta hány lépcsőt jár egy berlini levélhordó. Németországban a leveleket a levélhordó nem hagyhatja a házmesternél, köteles magának a címzettnek átadni: ennél fogva naponta háromszor kell megjárnia a neki kiosztott házakat s fölkapaszkodni az ötödik emeletre.

A berlini házak átlag öt emeletesek, egyik emelettől a másikig körülbelül huszonkét lépcsőfok van, mindegyik lépcsőfok tizenhét centiméter magas. Ötszázötven lépcsőfok esik a házra, ami megfelel száz méternek. Ha számba vesszük, hogy hány épület van Berlinben és hány ház esik minden levélhordóra, kitűnik, hogy egy berlini levélhordó naponta 1200 métert mászik az ég irányában. Valóságos turistának lehet tekinteni.

Ebből a német pontosságából nem szabad azt következtetnünk, hogy ott minden rendben van. Hogy csak a postánál maradjunk, az újságok azt írják, hogy az elégtelen címzések miatt pusztán Berlinben évente tizenkétfélmillió levelet nem kézbesíthetnek, vagyis naponta negyvenezer olyan levelet adnak föl, melyet a postának meg kell semmisítenie.

G. vitamin jó kongha, haslánc!

London is meghódolt az új divatnak: a nők viharosan soványítják magukat, a férfiak az étellekről vitatkoznak. A *Punch* című élelclap már megjósolja azt az időt, mikor a vendéglőkben nem eszünk többé se állati hulladékokat, se főzelékeket, hanem szintiszta C. vitamint.

Ez az idő még egyelőre messze van, de a mozgolódás Londonban is nagy Sir Alfréd Fritt, egyetemi tanár, hírneves sebész kijelentette, hogy az angolok siralmasan ésszerűtlenül táplálkoznak. Rendszerint füstölt halat esznek, szalonnát, rengeteg húst s állati zsírt, melyet a tetejében készen vásárolnak. Ki csodálkozhatik ezek után, hogy Angliában annyi a beteg?

De az emberek résen vannak. Már is megalkult az új egészség védő liga, helyesebben az új egészség védő ligája, mely az orvostudomány friss vívmányainak akar érvényt szerezni a gyakorlati életben. Az első gyűlésen azonban hajba kaptak a tagok. Több pártra szakadtak. Az első párt a jó konyha mellett tört lándzsát, egy okoskodván, hogy az izletes, jól elkészített ételkelevek étvágyat gerjesztenek és megindítják a szájból a nyál termelését, mely nagyon szükséges az emésztéshez.

A másik párt a vitamint védelmezte s tiltakozván az ellen, hogy a főzés által megsemmisítsék. Csak nyers dolgokat szabad enni. Akadtak olyanok, akik az egyéni élelmezés szükségességét hangsúlyozták és figyelmeztettek arra, hogy kinek-kinek el kell döntenie, mi árt a szervezetnek. Végül, egy tekintélyes párt a koplalást magasztalta.

Ezen a téren lady Fisher ért el leg-

nagyobb sikert, aki negyvenkét napig böjtölt s közben nappal gépen írt, este táncolt. A táncot egyébként maga Sir W. Arathnot Lane orvostanár is ajánlja az egészségvédő liga egyik megalapítója, aki azt kívánja, hogy az ostoba modern táncok helyett honosítsák meg az új bieneai vadtörzsek táncát, mely a csavaros mozdulataival igen foglalkoztatja a hasizmot és így az emésztést is jótékonyan elősegíti.

A szesztilalom bohózata. A szesztilalmi törvények nem egyszer bohózati helyzeteket idéznek elő. Két kis esetről számolunk be.

Egy chicagói részvénytársaság igazgatója bement a vendéglőbe és a hátsó nadrgzsebéből kihuzott egy tokot, melyben nem a revolverét tartotta, hanem egy kis pálinkás butykost. Miután megébédelt, óvatosan kortyoggni akart belőle.

Az igazgató még idejében észrevette, hogy két szemüles detektív közeledik feléje, miért is gyorsan zsebredugta a veszedelmes pálinkás butykost. A detektívek most óriási dilemma előtt állottak. Minthogy a bűnöst nem érték még tetten, nem volt még joguk bekísérni, ellenben a törvény megengedi, hogy elkobozzák azt a járművet, mely szeszt szállít.

Ennél fogva a detektívek úgy határoztak, hogy elkobozzák az igazgató nadragját, mint amely a tilalmas szert szállította s miután félrehívták őt, azonnal le is vetették vele nadragját.

Belgiumban kávéházban, mulatóban, nem szabad pálinkát inni, de bárki vehet az üzletben pálinkát, azonban legalább két litert kell vennie.

Minap a rendőrök letartóztattak egy munkást, aki zsebében egy kis üveg pálinkát vitt. A rendőrök úgy okoskodtak, miután nem szabad két liternél kevesebb pálinkát vásárolni, kisebb mennyiségben senkisémm tarthat magánál pálinkát.

A belga seminitőszék most beavatkozott az ügybe és döntvényt hozott, hogy pálinkát két literig kisebb mennyiségben is bárki tartogathat magánál, a munkást pedig szabadon bocsátották nagy öröme azoknak, kik pálinkával szokták megöntözni reggeliüket.

Juhász Gyula:

Ballada a hét tengerészről

Hét tengerész, mind ifju és dalos
Hét bus merész a nagy tengerre szállott,
Ürök tengerre, mely vad viharos
De ők keresni mentek új világot
Hahó! Hahó!
Milyet előttük senki, sohse látott.

Szárnyas vitorla vitte a hetet,
Bibor vitorla és bizó remény,
Hét tengerész ujjongón énekeltek
Az ifjuság nótázó tengerén.
Hahó! Hahó!
És halkán köztük énekeltem én.

Tavaszi éjben Elmó tűz ragyog
És a szírének vesziön énekelnek
És vándor darvak őszü utra kelnek.
Hahó! Hahó!
Hét tengerész tart távol, új egeknek.

Világviharban, merre, hol kiut,
Egy hang, rekedten és mégis dalolva
Az éjből, mélyből, örvényből kijut
És fölzokog, föl, föl — a csillagokba
Hahó! Hahó!
Hét tengerész hajóját Isten ójja!

Ajánlás.

Hat tengerész bus révből nézi már
A hetedikkel hogy száll, száll a gálya,
Halottak élén égig veri már
Dalát időknék győzelmes dagálya.
Hahó! Hahó!
Száll, szállj hajó jövendő távolából

Emlékezzünk régiekről!

II.

Deák Ferenc beszédei a nemzetiségi kérdésről

Az elmúlt vasárnap közöttük a helyi Miletios Szövetkezést és társainak nemzetiségi törvényjavaslatát. Az azt követő vitában Deák Ferenc is felszólt, ismertette és indokolta a maga határozati javaslatát s beszédében többek között a következőket mondotta:

Deák Ferenc: Az én meggyőződésem az, hogy Magyarországon egy politikai nemzet van — az egységes, osztatlan magyar nemzet, melynek a hon minden polgára, bármily nemzetiséghez tartozzék, egyenrangú tagja. Ezen egyenjogúságot csak az országban divó többféle nyelvek hivatalos használatára nézve s erre nézve is csak annyiban lehet külön szabályok alá vonni, amennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat lehetősége, célszerűsége s az igazság pontos kiszolgáltatása szükségessé teszi...

Lefelé a megyéknél, a törvényhatóságoknál, községeknél, egyházaknál én nem idegenkedem semmit, az egyenjogúságot sem korlátozni s annak tág tért adni, úgy az igazságszolgáltatásnál és az alsóbb bíróságokat illetőleg.

Az alsó bíróságok előtti törvénykezést illetőleg én kész volnék s óhajtanám, hogy mindenütt, ahol több jegyzőkönyv van a megyében, mivel több a nemzetiség az első bírósági perlekedés a jegyzőkönyvek bármelyik nyelvén engedtessek meg. Én ebben semmi káros következménytől nem félnék s azon tekintet is előttem áll, hogy ha Magyarországi bé akarja hozni az esküdt-széki intézményt, a szóbeli eljárást, elkerülhetetlen lesz a magyar nyelven kívül más nyelven is megadni a perlekedést.

Azon véleményt, hogy ott, ahol nem magyar a lakosság nyelve, magyar nyelven kelljen okvetlenül perlekedni, kivihetetlennek, helytelennek tartom

s a magyar nemzet érdekében nem látom szükségesnek. (Helyeslés.)

Adassék-e segély a szerb nemzeti színháznak?

A képviselőház 1868 november 14-iki ülésén tárgyalta a belügyi költségvetést. Dimitrijevicz Milos javasolta, hogy a szerb nemzeti színház részére 5000 forint segélyt szavazzanak meg.

Deák Ferenc: T. ház. (Halljuk! Halljuk!) A nemzetiségi kérdésben alkalmunk lesz még nézeteinket kimondani, amikor a nemzetiségi kérdés tanácskozás alatt lesz.

Én e részben azon elvet követem, hogy mivel én az egységes osztatlan magyar nemzetet ismerem el politikai nemzetnek, minden ami az állam nevében történik, menjen annak nyelvén is. De hogy a színház olyan politikai tér legyen, melynél ezen elvet alkalmazni kelljen, azt én nem látom be. Én a nemzetiségi kérdésben sem akarok más elvet követni, mint amit igazságosnak tartok. Engem nem az fog vezetni ott, hogy egyik vagy másik nemzetiség tagjai mennyire lesznek megelégedve, hanem az, hogy az igazság érzetét követném, mennyire lesznek én magam ezen véleményemmel megelégedve, mely előadatik, az igazság szempontjából; de

sehogy sem tudom megegyeztetni az igazsággal, hogy az állam, mely politikai tekintetben egységes és osztatlan magyar állam, magára a színházra, mint a magyar nyelvet művelő s egyáltalán művelődési intézetre egyedül és kizárólag csak

egyik nyelvű és nemzetiségű nép számára költson a közös adókból. Erre nézve én azt gondolom, hogy vagy mindegyikre, vagy egyikre sem.

(Helyeslés.) Ha nem vagyunk oly állapotban, hogy valamennyinek adhatunk, akkor mondjuk ki, egynek sem adunk.

Szégyen, gyalázat volna Magyarországi magyar népére, ha azon néhány ezer forintot, úgy mint egyes polgárai a magyar nemzetnek előteremtési nem tudnák.

Én tehát nem az indítványt akarom pártolni, hanem a javaslatban a magyar színházra adott segélyt nem akarom elfogadni.

Ha módunk volna valamennyinek adni, igenis adjunk, ha módunk nincs, az állam költségvetéséből ne adjunk a magunk nyelvének sem.

Töröljük ki az egészet, most nem akarok igazságtalanságot pártolni, még akkor sem, ha hasznot huznánk belőle. (Általános helyeslés.)

Új szerb állami gimnázium felállítására

1872 január 23-án a közoktatásügyi költségvetést tárgyalta a képviselőház. Maximovicz Miklós azt indítványozta, hogy az újvidéki szerb gimnáziumnak folyósítsák továbbra is az államsegélyt s Zomborban új szerb gimnáziumot állítsanak fel.

Deák Ferenc: A tanácskozás alatt lévő tárgynak három ága van. Az egyik az: megadassék-e az újvidéki szerb gimnáziumnak melyet a szerbek nemzeti alapból tartanak fent a régebbi segélyezés, vagy nem? a második az: állítsassék-e fel új gimnázium, melynek kizárólag a szerb nyelvűre és nemzetiségre kell figyelemmel lennie? végre a harmadik kérdés az, hol állítsassék fel ezen új gimnázium.

Ami a segélyezést illeti, én annyival inkább vagyok hajlandó az aziránt hozott határozatot megismételni, mert most egy új gimnázium felállításáról van szó.

Ami ezen új kizárólag szerb gimnázium felállítását illeti, erre nézve általános nézetem az, hogy a gimnáziumok szaporítása az ország nagy szükségei közé tartozik.

...Ime, most egy kizárólag szerb gimnázium felállítására hozatik javaslatba. Azon jogosultsága minden nemzetiségnek, ha nem politikai nemzetiség is, mindenesetre megvan, hogy mód nyujtassék neki gyermekei nevelésére, kiműveltetésére. (Élénk helyeslés különösen a nemzetiségi képviselők részéről.) Legyen bár az országban 300 gimnázium, legyen bár annyi, hogy minden 6-ik mértföldnyire felállítsassék egy,

ha valamely vidéki gimnázium nem azon a nyelven, vagy legalább nem kiválóan azon a nyelven tanít, mely azon vidék népének nyelve, akkor kétszázteletlenül nehéz lesz a kiművelés előrevitele.

(Élénk helyeslés, különösen a nemzetiségi képviselők körében.)

Emlékezzünk csak vissza, mennyit küzdöttünk gyermekkorunkban azzal, hogy egy idegen, egy holt nyelven kellett tanulnunk, és nézzük mennyire van most ifjuságunknak megkönnyítve a tanulás azáltal, hogy magyar nyelven oktattatnak. Ugyanez áll minden nemzetiség nyelvére nézve. Ha őket arra kénytelenítjük, hogy a gyermekeik, akik

a magyar nyelvben éppen nem, vagy kevéssé jártasak, mert hisz a népiskolákban főként a maguk nemzetiségi nyelvén tanítottak, mindent és mindenben magyarul oktattassanak: úgy azon gimnáziumban lehetetlen volna az ifjak előrehaladása, a szülők hiába költenék a pénzt, a gyermekek hiába töltének el idejüket. (Élénk helyeslés.)

Egyáltalában: ha mi a nemzetiségeket megnyerni akarjuk, annak nem az a módja, hogy őket minden áron magyarosítsuk, hanem az, hogy velük a magyar viszonyokat megkedveltesük (Élénk helyeslés) még akkor is, ha

nem volnának olyan számosan, minél fogva őket megsemmisíteni lehetetlen. Ellenségeinkké tenni őket nem fekszik érdekünkben. (Élénk helyeslés.)

Mindkét félnek arra kell törekednie, hogy együtt és egymás mellett menél jobb egyetértésben megéljünk.

(Élénk helyeslés.) Így fogván fel feladatunkat, helyeslem, hogy egy új szerb gimnázium állítsassék fel.

Ezután Deák Ferenc azt indítványozta, hogy az új szerb gimnáziumot Nagybecskerekben állítsák fel. A képviselőház az új szerb gimnázium költségét megszavazta.

Romániai magyar telepések szenvedése, gondja, bánata, keserősége

Beszélgetés két óras gyaloglás közben Trezsák Józsefné rékási telepessasszonnyal

Temesvár, április 20

A Trezsák Józsefnével való beszélgetés felgöngyölítette előttem teljesen a romániai magyar telepesszakda életének képét. Trezsák Józsefnével a vingai vasúti állomáson találkoztam Majlátfalvára való igyekezetemben, hogy körülnézzek az ottani magyarok között. Kocsit kerestem az állomás körül, amely Majlátfalvára vigyen. Nem találtam alkalmatosságot. Akkor hozzám lépett egy alacsonytermetű, mosolygós szemű menyecske.

— Nem kap most munkaidőben kocsit az ur. Legjobb lesz gyalog menni. Én is odaigyegek. Menjünk együtt.

És elindultunk. Napsütésben jártunk, dülöztünk. A mezőn sokfelé szántottak, boronáltak szorgalmas földmivesek. Az őszi vetés szépeccékén kihajtott már. És hogy ékessége is legyen a földnek, a gyermekláncfű sárga virága tarkállott be sok helyen a zöldelő füvet az út mentén. Két órán át keresztül tartott ez a gyaloglás. Trezsák Józsefné elbeszélte, hogy lányneven Hevesi Erzsébetnek hívják, majlátfalvai születésű és tizenhét éves. Előtt ment férjhez Trezsák József rékási magyar telepesszakdához. Négy gyermeke van. Anyja látogatására megyen Majlátfalvára. Egész uton úgy folyt ajkáról a szó, mint a pergő orsóról a fonál. Néha-néha csak azért szakítottam meg kérdéssel a szavát, hogy egy kis lélegzethez jusson.

— Nehéz sora van a szegény embernek, — mondotta Trezsák Józsefné, — mert elvették a magyar telepesszakda földjét. Husz holdunk volt. Azon gazdálkodtunk közösen apámékkal. Aztán jött az új rend és elvették a földet. Az apósom, aki hetven éves, hiába mondta, hogy azt a földet ő tette termőföldd és így is jussa van hozzá, de úgy is, hogy kifizette, nem hallgattak rá. Pedig mikor az apósom, mint magyar telepesszakdára került, a föld, mit kiosztottak neki, erdőirtás volt. Lépésről-lépésre kellett neki a tuskókat kiásni, kiszedni. Így is sok vastag gyökér maradt a földben. Ásó, kapa, eke mindig kiesorbult. Mindennap kellett a kovácshoz menni. Évekig tartott, míg a föld jó lett. Aztán most mégis elvették. Négy holdat hagytak az apósomnak. Az a szerencse, hogy az uram katoná volt, mert így ő is kapott négy holdat. Most szerencse az uram katonasága, de bizony a háború alatt nem az volt. Akkor magamnak kellett kiművelni a négy gyerekekkel.

— A nyolc holdon együtt gazdálkodtunk apámékkal. Nyolc holdra nyolcan vagyunk. De vannak, akik ugyancsak nagy családok, négy holdon. Ezeknek még rosszabb a sora. Pedig mi is eléget küzdöttünk, hogy a megélhetést és az adót előteremtjük. Az adó az rettenő. Mindig újat találnak ki és mindig emelik. Mindnyájan dolgozunk. Már a tizenhét éves lányom is kapál. A legkisebbik gyermekem, aki csak hét éves.

már libát őriz. Az uram az egy lóval a magunk munkája után kénytelen nap-számba menni. Se az ember, se a ló nem pihenhet. Nekem a sok munka mellett hetenkint még be kell járni a temesvári piacra is, hogy ott egy kis majorságot, turót, tejfelt eladjak. És minden nap beszélgetünk arról, hogy miért vették el a földünket és a legelőnkét? Odaadták a szomszédos falu románjainkat. Mi ezekre nem haragszunk, mert ők is szegény emberek és nem ők vették el a mi földünket, hanem a törvény. De fáj nézni, hogy azokon a pásztákon, melyeket a mi verejtékünk öntözött, most mások dolgoznak. Az uram mondta, hogy a gazdakörben olvasták az újságba, hogy most új miniszter van és hogy ez belátja, hogy a magyar telepesszakdel igazságtalanság történt. Talán ez visszaadja a földünket, legalább egy részét. Ha ez bekövetkezik, akkor öröm lesz a telepesszak között. Vajon megérjük-e?

Elhallgat és szomorúan néz maga elé. Hogy eltereljem a gondolatait, másfelé, kérem, hogy a gyermekei járnak-e iskolába és hogyan tanulnak?

— Járnak, járnak iskolába. Mert ha nem járnak, jön a büntetés. A bíróságot a múlt héten szedték be. Ha egy napot, ha két hónapot mulasztott valaki gyereke, a szülőnek négy száznegyven lejt kellett fizetni. Tizenkilencezer lejt szedték be. Panaszkodtunk a tanfelügyelőnek. Felelte: Kell az a pénz román iskolákra. A legkisebbik olyan nagyon szereti a tanulást, hogy este, mikor lefekszik, a könyvét mindig a feje alá teszi. Ugy olvas, mint a folyóvíz. De amit olvas, abból nem ért egy kukkot se. Mert románul kell tanulni a lelkemnek. Éneket, verset is kell neki tanulni románul, de nem érti azt sem. Sokszor elkesereg az, hogy majd ha a fiam nagy lesz és katonának viszik, nem tud majd nekem levelet írni. Mert hiába írna nekem románul, nem értem én azt. Magyar anyja gyereke nem tud magyarul írni. Tessék elhinni, nagyon sajnálja ez a szívet. Megkérdeztem a tanító urat, aki úgy tud magyarul, akár én vagy az ur, miért van ez? Azt mondta: törvény. Rossz törvény az, kérem, melyik eltiltja a gyereket az anyanyelvtől. A tanító ur mondta, hogy neki muszáj a gyerekeket románra tanítani, pedig neki is nehezen megy, mert ő se érti jól. Azzal vigasztalt, hogy a magasabb osztályba megtanul még a gyerekek magyarul is írni-olvasni. Jó volna már ezt megérni, mert a kisfiam már kérdezte is, hogy: anyám, azondia, mondia kend, magyarul nem lehet írni és olvasni? Csak megsimogattam erre a fejét és sírtam.

Trezsák Józsefné egyszerre lehajolt és az ut letaposott agyagáról fölvesz egy patkódarabot.

— Nini, patkó — szól öröggöde —

szerecsét hoz. Hát ránkférne, mert szerecsétienek vagyunk. A község házában a román urak csak mindig ránkkiáltanak. A csendőrtől meg menten meg az Ursten. Azok gorombáskodnak és mindig ottalba bökik az embert. A férfiak nem is mernek védekezni nekik szemben, mert akkor mindjárt elzárják őket és azt mondják, hogy hatóság elleni erőszakot követtek el. A csendőrmester mindenütt nagy ur. Mindenkinél parancsol. És külön adót szed a néptől buzában és baromfiában. Aki nem adja meg, annak faj, mert aztán mindenféle elmen büntetik és ez többbe kerül, mint amennyit az őrmesternek adott volna. No, elteszem ezt a patkót.

— Nem jobb lett volna ezer lelt találni? — kérdelem.

— Tessék elhinni, nem kell nekem talált pénz. Pedig szükségünk van pénzre, de csak azon a pénzen van áldás, amelyért megdolgozik az ember. Ha talált pénz volna a zsebémben, mindig pirulni kellene, hogy hátha tudja az, akivel éppen találkozom, vagy hátha talán ő vesztette el éppen. Pedig mennyit hazudnak az emberek a pénz miatt! Az apám mindig arra tanított mindeket, hogy másnak a pénzére ne áhitozzunk. Neki se kellett soha a másé, de aztán a magáét se hagyta ám.

A láthatáron egyszerre feltűnik egy karcu toronynak a napsugárban csillogó keresztje. Majd látjuk magát a hozzája tartozó otemplomot is. Feltűnnek a kertek fái között a fehérre, sárgára és kékre meszelt csinos, magyaros építészű házak is. Trezsák József arca földerül. Az előbbi beszélgetés nyomán támadt komorság egyszerre letörlődik róla. Vidmán mondja:

— Itt van már Majláthfalva. A nóta azt mondja róla, hogy:

*Majláthfalva szép helyen van,
Mert a templom közepin van.*

Ebben a faluban születtem és nevelkedtem én. Itt ájtam iskolába, de akkor még magyarul tanultunk.

Nemokára bent járunk a faluban. Elbucszom Trezsák Józsefétől, aki fűgén lépked az édesanyja lakása felé.

A sikos, agyagos uccának a házak föléli szegélyét téglajárda borítja. Két-fél barátságos házak ablakából muskálják kaecnak rám. Szembe velem jönnek-jönnek napbarnított arcu, jellegzetes turáni típusu magyarok és ismeretlenül bár, de szívesen kö-zöntenek:

— Adjon az Isten jónapot!

Adjon az Isten hasonlót nektek is, ti drága, szorgalmas, tűró majláthfalvi magyar testvéreim!

Kubán Endre

Brazília — a sokarcu ország

Hogyan élnek a magyarok Délamerikában?

Sz. Pauló, 1926 április

Osbrázil, azaz «brazília» nincsen, ha csak nem azok a majomi életet élő indiánok, akik a legbelsőbb területeken élnek s még a közelmúltban is embervadászattal foglalkoztak. A tulajdonképeni brazília, az ideozármazott portugál. Ezekből kerülnek ki az ország vezetői s a föld a (fazendák) urai. Számra nézve az olaszok következnek utánuk, akik leginkább kereskedéssel foglalkoznak. Ugyancsak kereskedők a tekintélyes számban itt élő szíriai arabok is, akik kiváló kereskedőérzékükkel, kitűnő fejlesztői a brazíliai kereskedelemnek. Az ipari nagytőkét az angol képviseli. A német kisiparos vagy fazendás a jugoszlávok s magyarok leg-többje fazendán dolgozik, vagy ipari munkás és kevés köztük az önálló kereskedő vagy iparos.

*

Itt nem gyűlölik, de nem is nevetik egymást az emberek. Mindenki egyforma — kivéve a németet. — *Alemano?* — kérdezi a benszülött s elkezd nevetni. A legtöbbje tényleg mulasztagos figura. Ha az embert az uccákon egy félangiosra sült, «cow-boy» ruhás sarkantyús «gaucos» lát, az német, azaz «aleman» lehet csak. Ha valaki keménygallérban, nyakkendővel, de mezítláb sétál az uccán — az aleman. Általában s ez jellemző — ha valahol egy groteszk alakot látnak vagy olyant, aki nem tud vagy nem akar alkalmazkodni az itteni viszonyokhoz, arra azt mondják: aleman.

*

A magyarok a két év előtti forradalomban alapították meg «birnevüket». Különösen a munkanélküliek álltak be tömegesen a szociális elveket hirdető *Iridoviv* tábornok forradalmi csapatába, ahol hősiességükkel s elszántságukkal csakhamar kitűntek. Külön magyar osztagok voltak, magyar vezényszóval.

Itt kell megemlíteni egy forradalom utáni epizódot: Az egyik menekült forradalmi csapat zsoldnévjegyzékét megtalálták az állami csapatok s a lista alapján akartak a forradalmárokat után kutatni. A listával azonban nem sokra mentek, bár csupa közismert név állott rajta. A Horthy Miklós, Pedák Sári, Hakagresz Jenő, Ruha Gyuri s ehhez hasonló álneveken aztán nem tudott kilgazodni a hatóság, mert a magyar forradalmárokat — legtöbbje volt orosz

hadifogoly — minden eshetőségre elkészülve már jó előre fedezték magukat a sikertelenség esetére s álneven vették fel zsoldjukat.

*

Ami a boldogulást illeti, talán a magyar viszi a legkevesebbre: csak azok a «pesti» magyarok tartoznak a kevés kivételhez, akik mint házalók vagy piaci árusok kezdik s idővel viszik is valamire. Külön érdekessége a városnak az északi forró virsli-árusítás, mint magyar speciálitás. Ezt a kereskedő-ágot valamely városi virsli-árus kezdte itt el s immár Buenos-Ayresig egész Délamerikában bevezetett üzlet, amivel kizárólag magyarok foglalkoznak.

*

Csak háromféle magyar él Braziliában, aki a farendán dolgozik, a házaló vagy virsli és a fizikai munkás. Külön kategóriába tartoznak az ugynevezett intelligens emberek, akiknek nyolcvan százaléka rovottmúltu, mindenre kész iparlovag.

*

Az életnivó jóval alatta áll a balkáni színvonalnak. A lakás drága s azért egy-egy szobából függönyökkel és spanyolfalakkal több szobát csinálnak s ilyen helységekből él a lakosság zöme. Mindenki «ágyrajáró», mert a szűk fölkekben legtöbbször ép csak az ágya fér be. A most épülő új villák között találni ugyan olyanokat, amelyek kényelemmel vannak berendezve, de a butorok többnyire itt is a lehető legprimitívebbek.

*

Braziliának nincs ipara. Még a vasuti sineket is importálják. A gázgyártás-hoz szükséges szénét Angliából kapja. Minden szükségletüket import utján fedezik, amiért cserébe dohányt, kávét, kaucsukot s pamutot tudnak adni. Színházról, zenéről vagy művészetről nem is lehet beszélni. A néger muzsika, egy cirksusz s egy tucat mozi, teljesen kielégíti a háromnegyed millió város kultúr szükségletét.

*

Ami a munkásviszonyokat illeti: aki akar dolgozni az megélhet. Ha nem a városban, hát a fazendán. Fő az, hogy a kezdő ne válogasson és iparkodjon hozzá szokni a brazíliai élethez. Az átlag napszám 5—10 mil., ami körülbelül

60—100 dinárnak felel meg. Ezért az összegért azonban rengeteget kell dolgozni, sokkal többet és nehezebb munkát, mint például Jugoszláviában. Bár az importált ipari cikkek drágák, az élelmiszerek olcsók, a hus kilója 1—3 mil., kenyér 1 mil., zsír 3, só 2, rizs, bab, krumpli 1 mil., kávé 3, dohány kilója 3—4 mil. Egy ágy havi bérlete 30—40 mil. Vendéglői ebéd vagy vacsora 2—2½ mil. Egy ruha 150—200, cipő 30 mil., a munkásember igényét véve alapul. Bor 4—5 mil., sör 2 mil., a nemzeti ital a cukornádából készült «pinga» pálinka 4 mil., az ivóvíz rossz

és egészségtelen. A különböző egzotikus és az európai embernek szokatlan, a brazil gyümölcsfák közül a banán a legnépszerűbb.

*

Az itt élő magyarok, akár a brazilok, mind gyorsan akarnak meggazdagodni s megspórolt pénzüket, majd kivétel nélkül sorsjegyekbe fektetik. Ez a nyakatekert s logikátlan sorsjegy szisztéma aztán az utolsó krajcártól is megfosztja a könnyen meggazdagodni vágyót, aki egyszerre sokat akar, de elfelejt a másnapról előre gondoskodni.

Lovcsányi József

Utazom

Elöttem egy spanyol tanulmány az expresszionista és kubista festészetéről, mellette spanyol szótár és a mondatok lassan fogynak, lapoznom kell, forgatom a szótárt, majd ismét tovább jutok egy oldallal. Titkon bevallom önmagamnak, hogy ez a tanulmány nem is olyan érdekes, jóformán semmi újat sem mond, de el kell olvasnom, véleményem kell küldenem róla a szerzőnek, egy madridi elmeorvosnak, a nagy Cajal gyakornokának s így ígéret megudvariasság unszol a végigolvasásra. Azonban csakhamar belefáradok s az egyik fejezet vége után felnézek, szemem a távot, a végtelent keresi, ahol megpihenhet, a szemlencse ellanyhul és nem alkalmazkodik többé közeli dolgokra, tudatomból pedig kiesnek az idegen szavak és nyelvi sajátosságok képzetei, mint lyukas zacskóból a dió. Piheést keresek. Menekülök az íróasztaltól, a könyvektől, a szótáraktól, a kötelességektől.

A spanyol hangulat azonban nem tágit mellőlem. Ugy kísér és zsong, mint édesbus tangó dallama. Az ibériai félsziget jelenik meg messze, messzi az íróasztal fölött az elrevedt és elfeledt tekintet vetítő leplén. Barcelonából Madrid felé vezet a vasuti vonal... De ime, igazi, eleven kis vonat kuszik ezen a kirajzolt uton, pőfékel a mozdony s minden nagyobb lesz. Lankás, zöldes kataloniai tájképek bontakoznak, szinesednek a vonat mögött, mely mind jobban száguld és zakatol. Valahogy bejutok a vonatba is, végigmegyek a folyosón s csakhamar rátalálók önmagamra az egyik fölkekben. A menetrendet nézem, mikor érek Madridba, közben felnézek és kérdezősködöm, beszélni próbálók utitársaimmal. Kissé furcsa eleiben, hogy a hölgyeknek azt kell mondanom, hogy «lábainál heverek», ha udvarias akarok lenni, míg a hölgyek nekem azt mondják «kezét csókolom». Dadogok és arcom kipirul, egy-két gesztust ir le a kezem, utitársom bolongat, biztat s ugylátszik érti a hibás beszédet, mert máris válaszol rá gyorsan és készségesen. «Usted habla muy de prisa, Senorita.» A seniorita mosolyog és tiltakozik, ő sohasem beszél gyorsan. Azután pajkosan, iskolásan tagolni kezdi a szavait. «Soy pro-me-ti-da» Menyasszony, már menyasszony? Daidalmasan bólogatja az igent. Megiele- nek az ajtóban, de te, kedves utazó énem, nem veszel észre, felém se fordítod a fejed. Szólok hozzád. Nem felelsz, mintha nem értenéd anyanyelvedet. Hát nem akarsz megismerni? El akarsz menekülni mindattól, ami a múlt- ra emlékeztet? Talán hazudni akarsz a duzzadt száju senioritának, szépeket, varázsosakat, titokzatosakat hazudni s én zavarlak képzeteled halandós kőszá- lásában? Talán azt hazudod, hogy gazdag vagy, milliószor gazdagabb, mint a madridi vőlegény s hogy bírtokaid vannak egy távot, titokzatos országban? Talán világhírű művésznek mondasz magad, vagy álomszerű történetet mesélsz az életedről? Nem zavarlak sokáig. El- tűnök. A vonat sivar, homokhalmas tá- jakon megy át, sárga, kopasz kasztíliai táj busul az ablak keretében: nemsokára

Madridba érünk. Este talán a Theatre Realban fogok ülni s holnap a Prado következik, ez a bőséges, ezerszínű, hatalmas kincsesláda — ó mennyire örülök neki, átbizsereg az élvezet — a gyönyörvadás, mint langyos szél, mely utat talál a ruha résein. Izgatott vagyok és kótyagos, mintha titkos, tavaszi talál- kára kellene mennem. Toledóban találom magam. Komor, kopott színek, sőtét büzös szűk kis uccákban ögyelgek, majd hirtelen meg kell gyorsitanom lép- teimet, cimerepajzsos házak, rideg rácsos kapuk és ablakok, meg keményarcu kolo- storok között suhanok és sietek, mö- göttem valaki gyilokkol követ (finom törököt gyártanak ebben a városban), de én elérem a Santo Tomé templomot, alattam piszkosan, baljóslóan sodródik a sárga Tajo és én belépek a vöröskö- ves templomba, mint áhitatos zarándok. Megmenekültem. Greco sápadt, megnyult kicsavart, kisérteties alakjal messzire visznek a valóságtól. A szel- lem menekül a földtől, akárcsak Organ gróf, az alacsony indulatok pedig bre- kegve viaskodnak. Aztán Granadában járok, az Alhambra finom, buja, fagyott csipékei villannak fel sápadt rózsaszinben, az oroszláncut s a mirtus ud- var... Majd a Genaralifeben járok finom mór árkadok alatt vagy az Infan- tado palota tikkadt, tozódó ornamen- tikájában Gnadalarában. És Sevilla a spanyol nevetés! Kacag a borbély, éj- jel kalandra kél a deli Don Juan. Fi- gáró hazája. Munillo és Velasquez szü- lőföldje, Derü és boldogság. Dél van, a vidám, vékony harangok bő szóval cse- vegnek, csilingelnek, mintha pajkos an- gyalkák rángatnák őket. A dohánygyár- ból kacagós leányok ömlenek a déli de- rűbe, ott van Carmen is a kacagós, a kívánatos. Mintha kasztanyetek csö- rögnének, oly szépen kacagnak a munkásleányok. A mecsetekben boldog, elé- gedett arcu szentek találtak otthonra. Az «ingenioso hidalgo» Don Quichotte is erre jár derék Rosinantián lovagol- va. Csurgós, olajos napfény hull a há- zakra, a kávéházak feletti sáfránysárga ponyvákra, az andaluziai tavasz tarka terítőjére. Quien no ha visto Sevilla, no ha visto maravilla... Sevilla... Ó! Valahol gitár szól és hastanyett csat- tog. Tavasz van. Táncolnak. Szenve- délyes tekintet néz vissza a szemembe. Megremeg a buja csipkekendő... Lam- pionok gyulnak fel az estéken az ákác- kok és narancsfák alatt... Színek... Spanyolország...

Megdörzsölöm a szemem és tekinte- tem, mint felnyitott zsalun beeső fény- hive, az óralapra hull. Későre jár: bá kell fejeznem az utazást.

Szenteleky Kornél

ENGLISKI MAGAZIN

filóka Beograd, Vuka Karadžića 18

Megkezeszély legújabbabb hártirubákra

Feliradástól mérték után

Különleges kézzel írt utasterak, reo- lánok, eredeti Bíróságok és köpöny- g

Sportuházati állniállóságok 3310

Az öngyilkos

Nem kell az élet. Száraz és izetlen.
S oly drága. És én mindig ráízitettem.
Hol ágyat véltem lenni: tört vetett.
Én kerestem őt. Ő meg kergetett.

Minék imádjám azt a zord csodát,
nely korbácsos szélid arcomba vág!

A végén mindég ellenükre kelnek,
az ilyen nagy, egyoldalú szerelmek

A birkverseny is csak addig áll,
amíg az ököl célpontot talál!

De én már nem vagyok sem ok, se cél.
Régi helyemre visszahajt a szél.

Hogy hol van az: néhány perc
s megtudom
Hagyjátok békén mennem az uton!
1926. március 31.

SOMLYÓ ZOLTÁN

Színházi kistükör

Ferenc Ferdinánd és Dario Nicodemi
Shaw az inkognitóról

1913-ban, a bécsi Burgtheaterben bemutatott Dario Nicodeminek »Bóbita« című drámáját. Erről a bemutatóról, melyen annak idején az údvár is részt vett, az olasz dráma író most megírta az emlékeit, a *Corriere della Sera*-ban: — Az első előadásra bejelentette megjelenését Ferenc Ferdinánd trónörökös, a szarajevói áldozat és Károly főherceg, a későbbi osztrák császár s magyar király. Ezt nyomban közölte velem a színház igazgatója. Értésemre adta, hogy ha a felvonások végén a közönség a lámpák elé szólit, előbb balra, hol Ferenc Ferdinánd főherceg ül, aztán jobb felé, a földszinti páholy felé, hol Károly főherceg ül és végül szembe, ahol valószínűleg a közönség fog ülni. Azt mondtam, hogy megértettem, de az igazgató nyugtalanodott. *Főpróbát tartott a meghajolásból.* Két egymás mellé tett szék jelezte a függönynyílást, melyen ki kell lépnem. Baloldalt egy szekrény a főherceg páholyát, jobboldalt egy állvány, a másik főherceg páholyát s szemben egy ágy a nézőteret. Az igazgató szertartásosan hallongott bal felé, kissé könnyedebben jobb felé, majd egész könnyedén hajította meg magát az elképzelt közönség elé fordulva.

— Azon az estén, a nézőtér ragyogott. Csak Párisban láttam ilyen házat. Egy pillanatra kikukucskáltam a függönyön, de az igazgató úgy köveített, mint valami detektív az áldozatát, nyomban elvont onnan. Egyszerre elnémult a felt ház jellegzetes zsongása. Mély esőnd borult rá. Belépett Ferenc Ferdinánd trónörökös. Tüstént felgördült a függöny. Az első felvonás után nem hívtak, de annál inkább tapsoltak a második után. Szolgák lebentették fel számomra a függönyrészt s én a nézőtér elé léptem. Ép megakartram hajolni bal felé, mikor a függöny mögött két izmos kar megragadta derekamot s mélyen meggömböltette hátgerincemet. Majdnem a földig hajoltam. De azután az izmos kar elengedett s a szembe levő szegény közönséget úgy üdvözölhettem, ahogy akartam. Ferenc Ferdinánd trónörökös nem tapsolt, nem mosolygott, szemé se rebtent. Kemény arcát tenyérébe hajította, szomorúan, nem tudni, min töprengett. Kis sötét szeme, mely sápadt arcába sápadt, meredten tekintett a levegőbe.

*

Bernard Shaw azon panaszkodik egy újságírónak, ki meginterjúvolja, hogy sohasem maradhat inkognitóban. Tragikus sors. A hírneves drámaíró évtizedeken át küzdött azért, hogy megismertesse magát a nevet szerz-

zen, de most bevallja az újságírónak, hogy milyen kellemetlen a dicsőség. Ha autót akar venni, reggeltől-estig cseng a telefonia, egyszerre tíz cég ügynökei állnak ajtaja előtt, kapujában felsorakaznak a különböző gépkocsik, hogy próbálja ki őket. Ha híre futamodik, hogy elutazik valahová, fényképek dandára áll lebcn az állomás, szerkesztők ostromolják, hogy le-

foglalják megirandó cikkeit. Ha bármiféle családi ügye van, ellepek lakását a riporterek, az Adelphi Terraceban lehetetlen dolgozni, lehetetlen gondolkodni. Rabszolgája az ügynököknek, közvetítőknak, szerkesztőknek, fényképészeknek. Nem bírja megőrizni inkognitóját a most hetvenegy éves korában végre szeretne egy kicsikét ismeretlen is lenni.

Aljas üzelmek Mitrofán urral

Írta: Mikes Flóris

1. Nagyon szaporán zengett a serleg a helybortos ábrázat mentén abban a világban, dalárdisták és nyomdászok között, május elsején, a kulturszakosztály kebelében, fehér szallag nyíllott a lányok glancos kontyában és egy árva, árva oleánder, kint, nem tudta mitévő legyen egy zöld dészában.

Mitrofán ur körül sompolygott az éjszaka, melynek kék sötétjébe sárga árnyakat hullajtottak a lámpások s a fejére, pompás frizurájába éretlen virágokat szórt a fák lombja, a lámpások közül, hol vidám bogarak hintáztak, a la léghajó.

Valameiyik pohárnál akkor Mitrofánovics ur kinyújtózott, hátravetette magát és az asztal szélébe kapaszkodott, a zene elhallgatott, az ég egy árnyalattal kivilágosodott, néhány asszony fűreszaladt megigazítani a harisnyakötőjét és Mitrofán ur nagyot sóhajtott. Lengedeztek vékony zászlórudak a cincogó tavaszi szélben. Déke, ez a papírmásé epche, címzetes boldogság, szelid állóvíz, amely eluszott.

Rátapsolt a primás tükrös koponyájára és megrendelte a Marseillaisét. A legjobb szabaddal cigány volt az, aki mindig húzott a munkásdalárdához. Szembe babám, ha szeretsz, mondotta és leficskázott egy katicabogarat a szöke Sajlóné válláról. Nagyon akarta a szerelmet Mitrofán ur, mindig, és azt hitte, hogy reggelre nagy álmokra ébredünk, hogy cöbda! És az ő szónoklata tarthat, a szertelenségig, a kilódított földtengelyen és minden repülő égtömbökön köröskörül, és felmelegszik ez a májusi éjszaka, örökké. Minden együtt, amit szeretett, ott lubickolt az ő nagy szívben, ezeken a sok pchár borokon és vad érzelmeit pezsgővé rázta össze csárdások, kólók és valcerok hajkurázsában.

Azt kurjongatta, hogy odaadnám a fejemet tetejéstül ezért a barnáért. Hogy nem lesz az mindig úgy, ahogy. Hogy miénk lesz a jövő. Hogy sohase halunk meg. De ha meghalok, a síromra piros rózsát ültessél. Reggel Mitrofán ur úgy ment haza, mint egy szomorú kárvalótt és felvette a szürke gunyját.

2. Milánóban egy förtelmes nőszemélytel élte végé a háberus teleket, egy szemétdombon függő girhes emeleten, korhadó deszkák, fekete lepedők és moecosaren kölykök között, a pompózus temető közelében. Annyi macskanincs a világon, mint itt és úgy éheztek, de úgy, mint az emberek. A esendőrk gyakran taszították ide-oda Mitrofán urat, míg ki nem tizemelte legpraktikusabb nemzetiségét és állampolgárságát, mit felveit magára aznap, mint egy esőköpenyt.

Pedig megbánta hamar és sokszor a ez a szorító menedéket s néha kíváncszott az alpi csapatokkal elmenni havasgyopárt szedni a frontkon. Az a láz, ami lébezett a fagyos levegő között, a köves tömbök között, a surlódva iszkoló népség között, az elhajított Mitrofán urnak bizsergette a szívet és egyszer elnyult egy má ványtrotoáron.

Kiszébelték tizenyole liráját, mit a nőszemély tárogó istencsapásának megengesztelésére szánt, a honossági okmányát nyakábatűzték, mint egy szalvétát. A vezérkari főnök ekkor citrom-

mal kínálta meg, amelyből, mikor felhízta, vér csurgott s utána ő lecsuszott a díszes kocsbakról, a pápához vete őt szényegére, mely puha volt női hajak ruganyos párnájától. Fekete kerek kenycrek gurultak körülötte, de neki nem kellett és a szalvaladé koszorukat egy üveg szemü angyal tckájába akasztotta nyakéknek. Néhány varrótút talált elszórva a hajban, ezeket összerzedte s a kezben esztódás utján szaporodásnak indultak. Ráeszmélt az egyetlen kötelességére és egyetlen, el nem csusztatható alkalmára, mint hívatott fia Pál apostolnak.

Meg kell foltozni a világot.

Mert szabómesterségre adta őt törvénytelen anyja, kegyeletből az apa rokonszaktájára iránt. De megjelent glóriás fejjel a szent a falon. Fehér márvány a fal és rajta csokoládétáblákban: egy szent, egy angyal, egy szent, egy pápa, egy madonna, egy megváltó, egy szent, egy hitvalló, szentek, latrok, martirok, fejedelmek, sulyosan és alattuk hajladozó vonult roskadó asszonyok sompolygó serege. Boldog Mitrofán az ő nagy lélegzetével kiördította tenyerét és lábuk elé szórta a varrótüket. Talpraálltak a varrótük, belőlük kivették apró és keserü emberek:

egy katona egy kubikos egy katona
egy kubikos egy katona egy kubikos

— ezeket kézenfogták a barnaruhás asszonyok és kivonultak Róma kapuján. A világ szabója megéhezett s nyult a hempergő angyal szalvaladé nyakláncá után. A szalvaladé felrobbant, bomba volt és füst, dörgés, láng, ima közben pernyévé porlott a márványpalota, a csokoládé, a glória, a kábitó lágy szényeg.

Mitrofánnak fájt a válla és vérzett a szája s ébredés közben még ezt gondolta: Megmondom a királynak, hogy egy szál havasi gyopárt se találtam.

3. Kevély kötélhuzók csapata a tenger partján, virágos, füstölő autombilok, zsirosruhás karabinierik fújták a győzelmi dalt:

Ó ifjuság, ó ifjuság,
ó szépség tavaszai!

A kulesok e örögtek a vezér zschében, ahogy lépkedett zömöken, a menet présében, miből kopsz tarkója alighogy kilátszott. Mitrofán mámorosan hágdalt a vezér sarka nyomában, vitte kezében a nehéz jelvényt, ő volt a legianatikusabb vesszőkötégtvitte, agyában ordított a bálna és az öntudatlanság, így lejteti volna hegyesesokon és lángnyelveken át, kívánva minden élő vérefolyását, riadózott, eija-eija-allalázott, ó ifjuság, ó ifjuság, ó szépség tavaszai, ó bárd, te született ereklyel!

Miközben törölte a homlokát és nyelte a vezér igéit, egy sós halas hordón, lábuk alatt fetrengtek a jávevények, kik szennyes horostát viseltek a szájukon, tetves ingükben elhozták tüzes lelküket, a moesárvizes külvárosokból, a penészes hálálmalból, a körmönkoppintott gyártevérségekből. Mitrofán észrevette, hogy piszokpépbm mindjárt egyberagad a tömeg, — tölesért csinált a tenyeréből s ordítva sugta a vezérnek:

Meg kell fürdetni az emberiséget!

Adj ki	általános	fürdésre
parancsot	Adj	golyocsot
levegőt	tiszta vizet	tavaszt

Riadtan kapta el a fejét a vezér, újjával jelt adott bizonytalan irányban, Mitrofánt vitték már, kalimpáló végtagjával a tömeg fölött, amely látta őt.

4. Az örültekházában második napon meglátogatta az a sirdogáló nőszemély, papucsban és megnövekedett erkölcsökkel, továbbá a hajdani munkaadójának szelleme, aki megkonzerválódott szemrehányásait idézte a főuccai műhelyből s fejlődőlvá duruzsolta, hogy ime mindamaz üzelmek nem vezetnek jóra. Korbácsokat hozott egy szerzetes és patyolat vásznakot, hívős litániákkal, miktől Mitrofán elfordult.

Naphosszat bögött, mkor valamilyen uton belopakodott hozzá egy proletár, aki üzemi tanácsstag volt a vesszőkötégt hajnal előtt. Délután rögtön hallgatásba kezdett Mitrofán és este három fő megmentőjével, az uccakon végig, tárogató torokkal fújták, a város határáig is, a mindenre hatalmazó, hazug himnuszt: Ó ifjuság, ó ifjuság, ó szépség tavaszai!

5. Mint megkínzott mártírt, megtért fut, hívatott büszkeséget, úgy fogadták a rokonai. Mindjárt első nap adtak neki húsz dinárt s másnap felnyitá a kecsgető biztatások szerencseszájka. Végrehajtó lehetsz, miniszter lehetsz, igazgató, tábornok, jegyző! — mondották neki, dédelgették, sürgették, éhesen.

Mitrofán látott lelkeseket, látott álnokokat, hívőket, vakmerőket, gazdagodókat és buta cifranomoruságokat, akik még nem akartak felhagyni minden reményvel. Nem értette a tisztelést, amivel régidőkből éivemarádt társai néztek most rá és megijedt ettől. Régi nyája helyén szétvert, tizedt bárányokat talált. Minden szemből, hol a melegeit kereste vissza, hódolat pislant felé s ő rémülten nyomozott a helye után, mely örökre eisiklott talpa alól.

Üzökös pillantások gyilkolták ott, ahol új társakat kerestt, ez a tuszkolás és visszariasztás tornája egy nagy mozdulatlanság fölött, egy ősi ájultság fölött, a köcségbőlően lomba föld átkos hátán, kifullasztotta és szédült lélekkel Mitrofán most először gondolt utána: »Hol is kezdődött ez és mi ez velem. Ki vagyok én és minék. S vajjon ki teszi ez aljasságokat, amit éitem és hogyan merészelte«. Mert ahogy eluttyant kopottan és busan az emberek között, Mitrofán ur érezte, hogy nem lesz többé ize a bornak, amit ő lekertyol s amikor gyöngyháznyelű kését végig húzta a szívéen, ott a szája zsbéhhjalom tetején, nyugodtan konstataálta, hogy az ő élete után még sokáig ugyan lesz tavasz.

Az öngyilkosság azonban nem sikerült s ma Mitrofán ur, álnéven és másik ruhában, segédjegyző egy bánati faluban, hír szerint a békés emberek réme.

Ez Bayer Aspirin tablettáinak

Figyeljünk a kék-fehér-piros védjegyre!

ORVOSI DOLGOK

Fogorvos

A fogfájás a legnagyobb fájdalmak közé tartozik.

Stekel mondja, hogy ismert embereket, akik a világháború pergőtüzét félelem nélkül állották ki, de reszkettek, ha fogorvosi kezelésre kellett mennök. Annyi bizonyos, hogy a fogfürásnál ismerünk nagyobb élvezetet is, különösen amikor úgy érezzük, hogy a fogorvos már az agyvelőnkben fur.

Bizony nemcsak a fogorvos személye, vagy a szerszáma vált ki idegsokkot az »ideggyengeségben szenvedő« egyénekből, hanem sokszor maga a gondolat, hogy most fel kell menni a fogorvoshoz, izgalomba hozza a tulzottan bátorítalanoakat.

A fogorvostól való tulhajtott félelmet és a fokozott érzékenységet az ideges kényszerállapotok közé sorozhatjuk. Az élejtia speciális félelemérzetet többször látjuk erős férfiaknál, mint — gyenge nőknél. A nők általában könnyebben túlikrik el a fájdalmakat, mint a férfiak. Minél erősebb a férfi, annál gyengébb a testi fájdalmak elviselésében.

Egyik szibotical nagyprakszisa fogorvos a következő érdekes eseteket közölte velem:

— Felös, tulérzékeny paciensekkel elég gyakran van dolgom. Nem is olyan régen egy rendkívül intelligens harminc év körüli urfiaszony ismerősömet kinozta a fogfájás. Napokon, éjjeleken keresztiül szenvedett olyannyira, hogy teljesen legyengült. Hozzártartozói addig beszélték a szivére, amig végre is meg kellett igérnie, hogy másnap felkeres engem a rendelőmben. Utólag tudtam csak meg, hogy a fogfájásban szenvedő betegem előbb napokon keresztiül, dél-előtti és délutáni a rendelési idők alatt a lakásom előtti sétált az uccán, mig végre egy szép napon rászánta magát és felmerészkedett a várószobáimig. Itt szorgalmasan ült, várt, tanulmányozta a sokszor látott rongyos illusztrált lapokat, szemügyre vette, vizsgálgatta a távozó paciensek arcifejezését, de az utolsó beteg kezelése alatt mindig megszóköött előlem.

— Egy izben véletlenül elesieptem önagyságát az előszobámban éppen akkor, amikor már távozni akart. Szabadkozott, reszkette böcsánatot kért, valamit dadogott a holnapról. Nem engedtem el. Ezúttal sikerült beültetni a székbe, de mikor láttam, hogy az ijedt paciense arcáról és egész testéről csak úgy ömlik a hideg verejték, megvizsgáltam a fájós fogat, de a kezelést holnapra halasztottam. Másnap csak alkoholos vattával simogattam meg a fogat. Emnyiből állott a kezelés. A szörnyű »drukk« napról-napra cnyhült, amig végre egy heti »kezelés« után kihuzhattam a fogat. A paciense utóbb örömkönnnyek hullatása között vallotta be, hogy ha a fogfájása ezen idő alatt csak egy napra is szünetelt volna semmi esetre se jött volna fel többet a rendelőmbé. Nagyfokú felclmét azzal indokolta meg, hogy állítólag egyszer egy fogorvos nagyon megkinozta őt és azótia a fogorvosi rendelőt, mint valami kínzókamrárt képzelte el.

— Egy neuraszténias férfi paciensem esete is elég ciira. Ez a fogfájásos beteg felárt ugyan hozzám, azonban egy darabig a másik oldalon lévő odvas fogára mondta, hogy fáj, nehogy valahogy az igazán fájós foghoz nyuljak. A fájós fogát ő maga »kezelte« otthon különböző házi és patikaszerekkel, persze sikertelenül. Napokon keresztiül nem aludt. Amikor rájöttem a turpiságra, azzal mentegizözött, hogy attól félt, hogy még nagyobb fájdalmakat fog érezni, ha bevallja az igazat, inkább szenvedett éjjel-nappal egy héten keresztiül.

— Az is gyakran megcsik, hogy az ideges beteg a foghuzást megelőző érzéstelenítő injekció után az öt perces

várakozási időt szökésre használja fel, mert időközben fájdalmi megszünnek. Az meg éppen gyakori eset, hogy az egész éjjel fogfájástól gyötört beteg reggel jókor felkeres, de mihelyt az ajtó kilincsére teszi a kezét, avagy a várószobába lép, a fogfájása mintegy várásziítésre hirtelen megszünik. Itt is az abnormális félelem és az erős autoszuggestió hat — fájdalom csillapítóan.

Ami a fogorvostól való rendkívüli félelmet illeti, dr. Stekel bécsi pszichiáter eseteiből idézünk alább egy érdekes és tanulságos példát.

Harmine éves, erőteljes, egészségesnek látszó nőien, özvegy édes anyjával élő »egyetlen fiugyermek« napok óta erős fogfájás kinosz. Egy átvirrasztott éjszaka után felkeresi a család fogorvosát, aki mit sem sejtve azt találja mondani, hogy ezt a fogat azonnal ki kell huzni. Természetesen hozzáteszi, hogy érzéstelenítéssel, fájdalom mentesen. A paciense, akit meglepett a fogorvos kijelentése, sápadtan magyaráztatja el magának töviről-hegyire, hogy miből is áll tulajdonképen az a fájdalommentes foghuzás. A türelmes fogorvos — nem törődve a váróban szorongó betegeivel, — szépen elmagyarázta az eljárást.

A beteg kinyögi:

— Doktor ur... ne haragudjon, de én ma olyan izgatott vagyok... egész éjjel nem aludtam... inkább majd holnap feljövök. Most lesz szives valami csillapítót adni...

A fogorvos teljesíti a paciense kérését, aki »csillapító« recepttel a kezében izadtan, sápadtan, citerázó lábakkal hagyja el a fogorvosi rendelőt.

Aznap persze nem megy hivatalba. A fog éktelenül fáj, dolgozni nem tudna ugyse... Egy csomó ismerősét keresi fel és olyan »könyü kezű« fogorvosok címe után érdeklődik, akik valami különleges fájdalomcsillapítással teljesen fájdalom mentesen huznak fogat.

Ezalatt persze napok mulnak álmatlan éjszakákkal. Az anya együtt szenved egyetlen fiával. Az összes ajánlott fogfájás elleni háziszerek — csödöt mondanak. Megjelenik végre a család régi házi-orvosa is, brómot rendel és órák hosszszat magyaráz a modern érzéstelenítésről és borotvaélen legikával bizonyítja be, hogy a foghuzás tulajdonképen nem is fáj. Rögtön felajánlja szolgáltatását, hogy majd felkíséri hősünket a fogorvoshoz. Ezután órák hosszan megbeszélük részletesen a holnapi expediciót.

Másnap a mama és a házi-orvos kocsiába ültetik a halálsápadt fiatalembert. A fogorvosnál minden gondosan elő van készítve a különös paciense fogadatiására. A házi-orvos már a kocsi-ban érzi, hogy a paciensevel szemben teljesen tehetetlen.

Hősünk bátran viselkedett egészen a fogorvos lakásáig, ott azonban »nehé szült a bátorsága és könnyes szemekkel kérté ki a brótot, hogy legalább annyit engedjenek meg, hogy néhányszor fel és alá sétálhasson a friss levegőn. Rövid séta után bejelentette, hogy csak a traktusba megy szivart vásárolni. És már el is rohant, de bizony anya és a házi-orvos hiába várták vissza: eltűnt, megszókött. Sulvos, zavart lelkiállapotban, öngyilkossági gondolatoktól megkinozotta fordult fogfájásos hősünk Stekel doktorhoz.

— Én volnék a leghidegebb ember doktor ur — így kezdte mondókáját a beteg — ha megszobadulhatnék ettől az átkozott fájós fogamtól.

Ezután ámondta az ideggyenosnak, hogy özvegy édesanyjával lakik, aki átfeleltetésen szenved, könnyeztet, hogy megveszesszen, van egy leány, de elbcsücskölés való tekintettel csak ritkán látogat meg.

Az ideggyenos felismerte a helyzetet, az anyjához rögzített, konfliktusokkal telített életet és azt ajánlotta betegének, hogy a menyasszonyával menjen fel a fogorvoshoz.

A beteg szót is fogadott, még aznap megjelent a fogorvosnál szép, szöke menyasszonya kíséretében, bátran leült a műtőszékbe és szó nélkül eltúrta a foghuzást.

A fogorvos a sok herce-hurca után mérgesen jegyezte meg:

— Na — erre az ötletre hamarabb is rájöhett volna! Ugy látszik: a szerelem mindenre képes...

Egy hét mulva megtartották az esküvőt, nászutra ment a boldog pár; magára maradt a mama az öröm és fájdalom könnyei között...

Dr. Munk Artúr

Cavete Medicinam!

Óriási arányu tultermelés az orvosi pályán Az orvosok gazdasági helyzetének válsága

A husvétii ünnepeket egy kis vidéki városban töltöttem, ahol alkalmam volt egyenany közepiskolai tanárral beszélgetni, akik örvendezve merélték, hogy maturánsaik legnagyobb része az orvosi pályára készült.

Anak, aki a viszonyokat nem ismeri, a távolság ködén keresztiül ez a pálya szépnek igérkezik. Milyen nemes dolog a szegény, szenvedő, beteg emberiségen segíteni, a tudomány szolgáltatásban állani, azonban lassan, de biztosan jön a kiábrándulás, az idealizmus hatála.

Minden ifju első éves medikus titkos vágya a magántanárság, nagyarányu tudományos felfedezéseket tenni, szóval fel a magasba emelkedni, szép célokért küzdeni, no de hová lesz ez a tanulmányok folytatása során. Elolvad, mint a tavaszú hó és a végén megelégszik egy jó biztos körorvosi állással.

Kivétel talán csak az, aki otthonról már olyan anyagi előforásokkal rendelkezik, hogy nemcsak az előirt egyetem tanulmányokat képes gondtalanul elvégezni, hanem azontul képes külföldi klinikákon és intézetekben éveken keresztiül dolgozni. Ehhez elsősorban pénz kell és csak azután jön a kitartás, a szorgalom és tehetség.

Közismert dolog, hogy a szellemi munkások hiperprodukciónban szenvedünk, de sehohsem lép ez annyira előtérbe, mint ép az orvosi pályán. Az orvosok száma napról-napra növekszik, természetesen ezzel arányban rosszabbodik az orvosok gazdasági helyzete is. Az SHS királyságban három orvosi fakultás van, ezeken összesen ezeröttszáz orvostanhallgató tanul, ami azt jelenti, hogy évente háromszáz fiatal orvos lép ki az élet porondjára, nem számítva azokat, akik külföldön: Bécsben, Pesten és egyebütt végeznek.

Egyelőre még nem jutottunk a németországi orvosok sorsára, de félni kell, hogy az ottani állapotok itt is hamar be fognak következni.

Magam éltem át Münchenben, amint a Teatriner Strasse egyik nagy áruházában egyenemely dolgot vásárolni akartam, az egyik alkalmazott rászólt a mellette álló kollégájára: Doktor ur kérem, hozza le nekem a borotvát szappanokkal.

Természetesen rendkívül meglepett ez a megszólitás és azt hittem, hogy az illető csak tréfál, vagy ha mégsem úgy a legrosszabb esetben egy jogi doktorral van szó, vagy ami előbb lehetséges, talán egy újdonsült kereskedelmi doktorral. A dolog azonban nem így állt. Egy kollégám, volt orvosdoktor, aki bereztvaszpant adott le a poltról, mert mint kereskedelmi alkalmazott jobban megtudott éni mint orvos.

Ma az orvosi pálya befejezése vagyona kerül és ha végre, a szegényesen kandidatest az annyira óhajtott diplomát megszerezte, akkor kell neki a tanulási hozzájárulása és csak most van igazán ráutalva a tömött erszénvekre. Ha minden jól sikerült, ha mindenhez volt anyagi és szellemi kitartás ugy jön a praxis megkezdése és a pacientura megszerzése, esetleg egy állás elnyerése.

Nagyvárosban patienturát teremteni csak évek hosszu során keresztiül lehetséges, bármilyen ügyes és tehetséges legyen is az illető orvos. Állást elnyerni rendkívül nehéz, a városokban kezdő részére ugyólvan lehetetlen.

Csak a mindenki által került falvakban, távol minden kultúrától és vasutól talábj még üresedésben lévő orvosi állásokat, melyek aztán igazán értékesnek bizonyulnak, mig végre akad egy éhes, reményekben letölt medikus, aki hajlandó utolsó kétségbeesésében

még azt az állást is elvállalni

Ez az orvostultermelés nap-nap után növekszik s egyelőre semmi remény sincsen, hogy ezt a folyamatot meggátolni lehessen.

Ez a folyamat azonban ma már általános európai jelenség. Jellemző, hogy ma már még Törökország sem engedélyezi területén az idegen állampolgársággal bíró orvosok letelepedését. Az Egyesült-Államokba való letelepedés rendkívül meg van nehezítve orvosok részére és a nosztrifikálás súlyos vizsgákkal van egybekötve, melynek célja épp az idegen elemek letelepedésének megakadályozása. Ezek az idegenek részére az Egyesült-Államokban kiszabott vizsgák sokkal komplikáltabbak és nehezebbek, mint magukra az amerikaiakra nézve kötelező vizsgák.

Argentínában állampolgárságot követelnek és így van ez körülbelül valamennyi délamerikai állammal. Kivétel Sao-Paolo, braziliai szövetséges állam, mely minden orvosnak azonnali praxist engedélyez. Hogy ott mennyi az orvosok száma és hogy a világ minden faia és nemzete képviselve van, arról nem is kell beszélnünk.

Az angol kolóniák csakis angolok részére állanak nyitva. Egyes francia kolóniák, Holland, India és a Kongó állam nem gördítenek akadályt a bevándorló orvosok elé. Az exotikus államok közül Abesszinia, Afganisztán és Perzsia állnak még a kivándorló akadály nélküli letelepedésére.

Lehetne-e a tultermelés által létrejött bajokon segíteni? Lehetne-e magát a tultermelést megszüntetni? A legrosszabb lenne a numerus clausus, de nem ébredő szellemben, ami azonban a mi demokratikus princípiumainkkal nem igen egyezik. Az orvosok szocializálása nem is lenne olyan rossz, mint ahogyan ma az orvosok legnagyobb része gondolja, feltéve, ha az állam pénzügyileg elég erős lenne, ami azonban sajnos a mai viszonyok között nem tehető fel.

Az orvosok megéhetését ma a nagy orvosi létszámon kívül rendkívül megnehezítik:

1) a különböző betegnéptájak,
2) az orvosok egyrésze az állások egész sorával rendelkezik, míg a nagyobbik rész csakis, mint magánorvos működik,

3) egy egységes, az egész országra kiterjedő egészségügyi törvény hiánya.

Az egyes állások betöltésénél a legfontosabb a protekcio és a politikai irányzat, a tehetség — szerényen szólva — másodrendű kérdés. Akinek az összeköttetései jobbak, több állás birtokába jut, akinek pedig emnyiféle ismeretsége sincsen, az bizony nem fogja valami magasra vinni és élhet az ugynevezett előkelő privát praxishól.

Ázáltal, hogy egy egységes törvény hiányzik és ehelyett egyik napról a másikra váltakozó rendeletek jelennek meg, az orvos helyzete még csak nehezebbé válik.

Itt van például a szakorvosokról szóló rendelet, mely specialistáknak megiltja hogy más-ol, mint szigorúan a szakukba tartozó betegségekkel foglalkozzanak. Az általános orvos ellenben az orvosudomány bármely ágával foglalkozhat. Nem csodálhatom tehát, hogy ilyen módon létrejött a titkos szakorvosok osztálya?

A titkos specialisták azok az orvosok, kik az orvosudomány valamelyik speciális ágában igen jól ki vannak képezve, de anyagi helyzetük ezt kívánja, hogy a specialista titulust ne vegyék le magukról.

A konfliktus azonban csak akkor áll elő, mikor az ilyen specialista egy hi-

vatalos specialista állását tölti be. A rendelet szerint lévén az illető hivatalosan általános orvos specialista megillető állásba nem ötlet nem szabad. Az orvosnak ilyen esetekben természetesen be kell látnia szeméit, hogy ez helyes vagy sem, erre vonatkozóan megvan mindenkinek a saját véleménye.

Az állapotok a tulprodukción folytán csak napról-napra rosszabbodnak és a nehéz megélhetés folytán bizony az orvosok kollégialitása is eléggé csökkent. Egyet azonban nem értek, hogy ezeknek a minden egyéneknek csak rózsának nem nevezhető állapotok ellenére miért tódul az ifjúság az orvosi pályára? Apák és anyák, figyelmeztessétek gyermekeiteket: *cavete medicinum.*

Dr. Dezső Lajos (Zagreb)

A soványodás tika

A kínai nő évszázadokon át elkorcsosította lábát. Sok fáradságot és nagy fájdalmakat okozott neki, míg végre elérte azt, hogy lába kínai izlés szerint szépségné volt mondható. Az európai hölgyek szörnyülködve gondoltak arra a torturára, melynek sárga testvéreik önként alávetették magukat. Sajnálták a kínai nőt s nem tudták megérteni ezt a barbarizmust, pedig abban az időben ők maguk is eleget sanyargatták magukat. Nem lábukat nyomorgatták ugyan (bár azt is: szűk cipőkkel), hanem testüket, halcsont-páncélt viselve, a ma már többé-kevésbé divatját mult fűzőt. Minden nőnek az volta vágya, hogy a dereka karcsu legyen, mert így kívánta ezt az akkori divat. Az orvosok sokat fejtegették a fűző káros voltát s minden erejükkel arra törekedtek, hogy meggyőzzék a hölgyvilágot arról, hogy ez a viselet teljesen felesleges és főleg nyáron ártalmas. Azonban minden ezirányú igyekeztük kárba vesztett. *De amit az orvosok nem tudtak elérni, azt elérte a divat, amely megérti a kor szellemét és hozzáigazodik izléséhez.* A divat, amelyet ugyan a legkevésbé értenek meg, de ennek dacára a legtöbben vakon követnek.

A 48 centiméteres »sluszka« idejét múlta, a fűző szükségtelemmé vált. *Előszörbe lépett a természetes testvonal szépsége.* A mai ruhákhoz nem illik a nyolcvanas évek mesterkelt alakja, mely sohse volt sem szépnek, sem egészségesnek mondható. Mikor divatos volt kövérnek lenni, minden sovány nő azon igyekezett, hogy legalább a molett lejtőt jogosan követelhesse, s a mai fogyasztozókurák helyett akkor kizókurák voltak napirendem.

Korunk izlése újból a sovány alak. A modern ruha viselésének feltétlenül szükséges kelléke.

A nyulánk természet fiatalos látszatot kelt; fiatalnak lenni — s az is maradni — ez ma a nők jelszava. El is követnek mindent, hogy ezt elérjék. Vannak, akik jó tanács híján, vagy kényelemből oly módszerhez folyamodnak, melyvel a kitiltózt cél ugyan elérhetik, de csakis egészségük rovására. Mások azonban már tisztában vannak azzal, hogy a puder és festék csak ideig-óráig tartó szépséget kölcsönös, hogy a gummi-fűző nem higiénikus, a koplálás pedig a legtöbb esetben árt a szervezetnek.

A felvilágosodott modern nő a szépségét és fiatalos külsőt a legegészségesebb módszerrel: tornázással, sporttal, táncal igyekszik elérni.

A kényelmes hölgyek ágyneműjében reggelizett, — azaz a munkába induló irodista leány, aki sebtiben itta meg reggel a kávéját, most éhgyomorral, nyitott ablaknál, lenge ruhában, amely könnyen áramlik át a levegő és a napfény, *legalább tizenöt percig* tartó testgyakorlatot végez. Sokan Mensendieck módszere szerint tornáznak, amely ma igen divatos Németországban. Mások a régismert Müller »Mein System«-ét követik. Vannak, akik a ritmikus táncot kedvelik, vagy a nagy »Medizinischer Ball«-al való játékhívei. (Ez egy

fél méter átmérőjű felfutógummi-labdák ezeknek a gyakorlatoknak a lényege. Szobatornázás és önmasszszerű ügyes és célszerű kö-binációja, ez bekötve légzési gyakorlatokkal, eselleg hideg lemosásokkal is.

Hatásuk főleg a felesleges elvesztésében nyulvánuló emellett edzik az idegeket és izomzatot, fokozzák a vérkeringést, felírissítik a test- és arcibőrt és általános jó közérzetet keltenek.

Egy igen kedvelt gyakorlat például a következő: Lefekszünk hátunkkal a földre, szembe egy szekrényvel, vagy más, alacsony lábon álló butordarabbal. Kinyújtott lábál lefekszünk s lábfejükkel belekapaszkodunk a szekrény aljába. Kezünket csipőre tesszük, vagy tarkónkon összekulcsoljuk. Testünket fekvő helyzetéből lassan ülő helyzetbe hozzuk, majd ismét fekvőbe, de közben ügyelünk a nyugodt be- és kilégzésre. E gyakorlatot tizenkétszer ismételjük. Erősíti a hasizmokat s meggátolja a hasra való zsírrakodást. Hogy szép legyen a nyakvonal, arra többek között ezt ajánlják: egyenesen állunk, fejünket nyakban előrehajlítjuk, amennyire csak lehet, aztán jobbvállunkra, majd hátra és balvállunkra s ismét előremozgatjuk s ezt a körforgást ellenkező irányban is megcsináljuk. Ilyen körirgós gyakorlatot végezhetünk karjainkkal is. Vizszintesen, oldalt nyújtjuk őket s kezünkkel egy kis kört írunk le a levegőben, miáltal vállunk mozgásba jön.

Kedveltek az önmasszás-gyakorlatok is, melyek szintén nagyon egyszerűek. Egyenesen állunk, kezünket csipőre tesszük akként, hogy ujjaink a föld felé

vannak irányítva. Beléjük s ekkor idejüleg csak abban jobbra hajlunk, a közben jobb csipőnkön lévő tenyerünkkel végigsimítjuk testünket le egészlábunkig, bal kezünkkel pedig ugyanakkor testünk bal felét csipőtől felfelé simítjuk végig. Pelegyenesedünk, miközben jobb kezünk simítja testünket felfelé csipőnkig, bal kezünk ugyanakkor lefelé a csipőig. Így megérkezünk ismét az alapállásba s a következő gyakorlatot ugy kezdjük, hogy testünkkel derékban balra hajolunk. Ezt is vagy huszszor ismételjük.

Oly sokféle gyakorlat van, hogy kiki kedve szerint keresheti a neki megfelelőket s nem is kell egy gimnasztikai kurzuson résztvennie, hanem könyvből is megtanulhatja azokat, csak az a fontos, hogy nap-nap után rendszeresen kell a gyakorlatot végezni, mert a kívánt maradandó hatás csak ezáltal érhető el. Ehhez persze eleinte nagy energiára van szükség, de idővel úgy megszokja az hogy hozzátartozik napi szükségletéhez, akárcsak az étkezés.

Mivel a testgyakorlat a munkakedvet is fokozza, pihenteti az agyat s a fáradt testet munkabíróvá teszi. *Németországban a posta, a telefon, áruházak s nagyobb vállalatok naponta többször rövid munkaszünetet adnak alkalmazottaiknak, akik a szünetben jól szellőztetett termekben vagy a tetőkertben szabadgyakorlatokat végeznek.* Vérkeringésük ezáltal fokozódik és megszűnik fáradtságérzésük és az együtett munka káros hatása. Természetes, hogy ebből nemcsak a munkásoknak, de a munkaadóknak is hasznuk van.

—SZ. ZS.—

Poros akták

A százkilencvenháromeves noviszádi zsidó-szentegylet

Noviszád város levéltárában Szlavnic Ranko városi főlevéltárnok hónapok óta nézi át a városháza padlásáról lehozott hatalmas ládákat, amelyekből tengernyi elszárgult, poros és porhanyóssá vált akta kerül ki.

Szavoyal Eugen, Mária Terézia, Deák Ferenc, gróf Széchenyi István, Kossuth Lajos, Szemere Bertalan, Csarsojevic Arszen pártárka és más nagyságok eredeti kézalírása szerepel ezeken a ma is általános érdeklődésre számítottó aktákon, amelyekkel azonban tovább senkise törődik, hanem beérik azzal az egyszerű megállapítással, hogy kortörténeti érdekességük és történelmi becslük van — és aztán: tovább hagyják sárgulni.

A derék főlevéltárnok azonban legalább azt iparkodik megtenni, hogy a különösebben érdekes aktákat nem rakja vissza a ládába és a padlásra, hanem a levéltár helyiségeiben őrizteti, míg arra is lesz pénz, hogy azokat egy hozzáértő tudós átvizsgálja.

Kötegekbe kötve hevernek most ott ezek a megsárgult lapok, amelyekből *találomra* kiemelem a *levaskosabkut* és *mután* az újnyit portól valahogy megtilszítom, csak így tudom a felső akta kizétérő kibogozni, hogy mire is vonatkozik a több kilós köteg.

»A pötváradi zsidó szentegylet alapszabályai« címmel német nyelven írott felirat árulja el, hogy ez a súlyos csomag a később újvidéki, illetve németül: Neusatzter Chevra Kadisa-vá lett szentegylet aktáit tartalmazza.

A német nyelvű »Statuten« 1733-ból keletkeznek és így okmányzerűleg bizonyítható, hogy a szentegylet legalább a százkilencven éves. Nincs ugyaniszárván, hogy 1733 előtt alapszabályok nélkül vagy ideiglenes alapszabályokkal működött.

Az 1733-ból származó alapszabályok már kormányhatósági jóváhagyással vannak ellátva.

Ezekből a terjedelmes nagy ívekre németül feljegyzett alapszabályokból megtudhatjuk, hogy a szentegylet minden év adar hónap első napján hajnalban tartotta meg a közgyűlést. Hajnali három órákor az egyleti szolga felkötötte az összes egyleti tagokat, akik tartoztak hamarosan az egyesület helyiségében összejönni. Amikor már va-

lamennyien együtt voltak, elénekeltek a Psalm Dávidot, mire a halottak emlékeztetőre a Beth Allmon temetőbe vonultak ki, ahol gyászimát mondtak. Onnan visszatérve kezdődött a közgyűlés, amelyről senkise hiányozhatott, ugy hogy egy nappal a közgyűlés előtt a szentegyleti elnök tudta és engedélye nélkül szentegyleti tag nem hagyhatta el a várost.

Az összejövetelen a hitközségi rabbi hitszónoklatot mondott, majd megejtették a vezetőség választását. Az esti ima után az egyesület régi elnökénél lakoma volt és ennek költségeit részben az elnök, részben a tagok voltak kötelesek fizetni. Az új elnök is osztózt bizonyos arányban a költségekben. Az egylet két legfiatalabb tagja szolgálta fei a vacsorát.

De az alapszabályok nemcsak ilyen, aránylag kellemes kötelességeket róttak a tagokra, hanem olyanokat is, hogyha a tagok valamelyike megbetegszik, annak látogatására és ápolására az elnökség két tagot rendel ki, míg ha a beteg életveszélyes, akkor kettőnél több tagot delegálnak. Ha viszont egy tag meghalt, a sir ásásához rendszerint egy fiatalabb tagot, a halottmosáshoz egy másikat és a temetéshez több tagot delegáltak. A sirásási és halottmosási teendőket az egyleti pénztárba fizetendő díj ellenében meg lehetett váltani. Aki az előjáról választást el nem fogadta, tíz tallért fizetett az egyleti pénztárba. Szintugy bírságot fizetett az is, aki összejöveteleken, temetőben vagy más szertartások alkalmával illetlen vagy gunyolódo megjegyzéseket tett. Nagyon ügyeltek arra is, hogy a tagok ilyen alkalmakkor ne használják a »szólan«, hanem ehetőleg a liber nyelvet.

Aki összejövetelek alkalmával meg nem engedett hangot használt, azt nemcsak az üléséről rekesztették ki, hanem egy és mindenkorra elesett attól, hogy előjáró lehessen.

Aki ok nélkül mondott le az előjárósági tagságáról, megbüntették.

Minden sikkeféllaljas jogért egy tallért, nemtagok három tallért fizettek. Idegenekkel a szentegylet külön alkudozott.

A szentegylet 1842-ben külön zsidó kórházat létesített, amelynek fenntartásához minden tag évente egy forinttal

járult. Dr. Czappek L. kórházi orvos évi 2 forintot fizetett huzott, a akkor telt élyes ös... lehetett. A kórházra annunciólták és állásbó... ukarták turni. Elszárgult kórházi i... tések felpanaszolták, hogy a kórháznál rendkívüli kiadásai voltak és tizenkét pióca beszerzéseért darabonként tizenkét krajcárt fizetett. Az első évben husz, a másodikban 40, a harmadik évben ötvenöt beteget kezeltek.

1844 január 29-én a szentegylet elszakadt a hitközségtől és azóta külön működik.

Nemskóra viszály ütött ki a szentegyletben, mely nemcsak évekig izgalomban tartotta a tagokat, de nagy mértékben foglalkoztatta a hatóságokat is. Mentzl Jakob, Scheinberger Antal, Róth Manó, Dudsinszki Lipót, Horovitz Antal, Horovitz Móric, Wiegenfeld Jakob, Grosz Viktor, Bachrach Samuel, Reitzer Izrael, Pesing Boruch, Ofner Jakob és Merszl Dávid választmányi tagok 1845 február 8-án a városi tanácsnál írásbeli feljelentést tettek Belgrader Mózes, Pressburger Izrael és Böhm Simon, a Chevra Kadisa főnökei ellen, hogy azok nem akarnak az egyesület pénzeiről beszámolni. A beadványban hitlen kezeléssel vádolják őket.

1845 február 11-én a városi tanács foglalkozott a feljelentéssel és az ülés befejeztével Herger Pál, Joanovich Pál és Funták Antal városi tanácsnokok és Jovics Gergely, városi főügyész nyomában Belgrader Mózes elnök lakására mentek, akit azonban nem találtak otthon, mire érte küldtek és a kiszállt tanács felhívására előadta a Chevra pénztárát, amelynek kulcsait másik két előjáró őrizte, akiket szintén elküldtek, mire a pénztárost »tíztesen megvizsgálták és abban 1915 forint készpénzt találtak«. A pénzt »ideiglenes bírói zár alá vették« és miután megvizsgálták az elszámolást, megállapították, hogy »az elnökséget hitetlen közpénz kezeléssel hamisan bevádolták, semmi hiány, semmi hivtelenség, amely némi bizalmatlanságot gerjeszthetne« nem volt megállapítható, sőt néhány forinttal többet is találtak a pénztárban, mint amennyinek kellett lennie, miért is a kiszállt bizottság javasolta a tanácsnak, hogy a feljelentőket érdemük szerint büntessék meg.

A feljelentők ezzel nem érték be és további panaszaiikkal a Budán székelő »Magyar királyi tanácshoz« fordultak, ahonnan gróf Keglevich Gábor, Sorsich József és Bujanovics Ernoszt aláírásával a tanácsi döntést helybenhagyó végzés jött le a városi tanácshoz.

De a harc csak nem ült el és Joanovics Eusthyum tanácsnok 1846 március hó 6-án ráirt a harcos felekre, hogy a városi tanács »a mindkét részen való kicsapongásokat szigoruan rosszalván, a kötelességeik szigoru beteljesedésére igazították.«

A tanácsi döntés azzal végződött, hogy »a viszálykodások talpköve le van gurítva, miért is legyen a felek közt békeség.«

Letts erre rövid ideig békeség, amíg 1847-ben ismét minden felborult, amikor Prosznitz Leopold és társai ötven sürrün teleirt oldalon újabb feljelentéseket tettek a városi tanácsnál, amelyben önkéntes halotti bérének megkérése és erőszak szerinti kényszerítése miatt jelentették fel az elnökséget.

A következő esztendő: 1848 a szabadságharc elnémította a Chevra Kadisában dult, késhegyre ment harcot.

A forradalom után csendesesen működött a szentegylet, amely ezek szerint készülődhet — a kétszáz éves jubileumra.

Május 1-én

nyit meg a Staro-Kanižai Csodafürdő

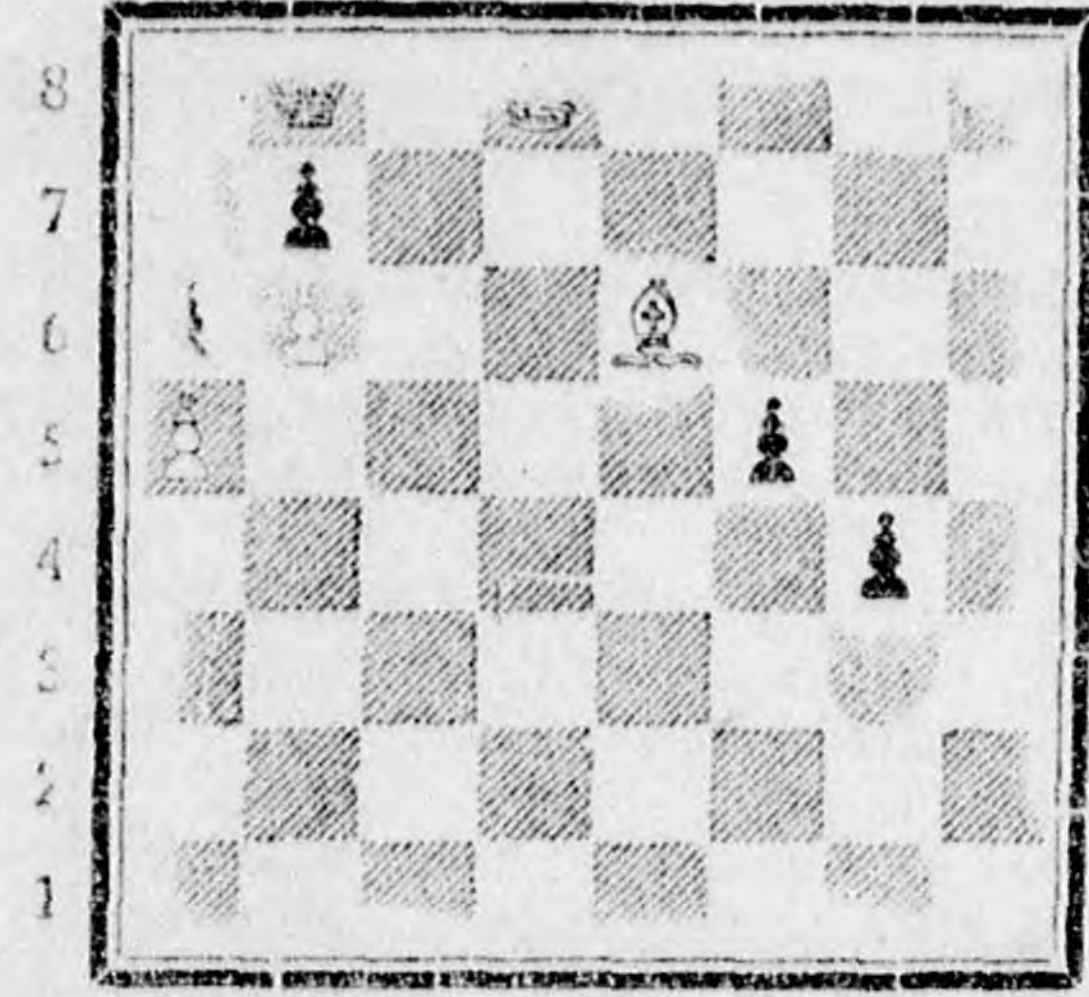
Staro-Kaniža

A vízben a legújabb fizioterápiás- és radioaktív. Injekciók: Rheuma és izületi bántalmaknál, csus, köszvény, ischiás, neuralgiák, ideg és női bántalmaknál. — A fürdő a város mellett gyönyörű parkban épült. — Szép, olcsó vendégszobák, igen olcsó, jó ellátás. FÜRDŐIGAZGATÓSÁG. 3633

SAKK

Alább közlünk néhány érdekes végjátékot dr. Lasker exvilágbajnok legújabb könyvéből (Gesunder Menschenverstand im Schach).

Sötét: Kb8, gy: a6, b7, f5, g4 (5)

Világos: Kd8, Fc6, gy: a5 és b6 (4).

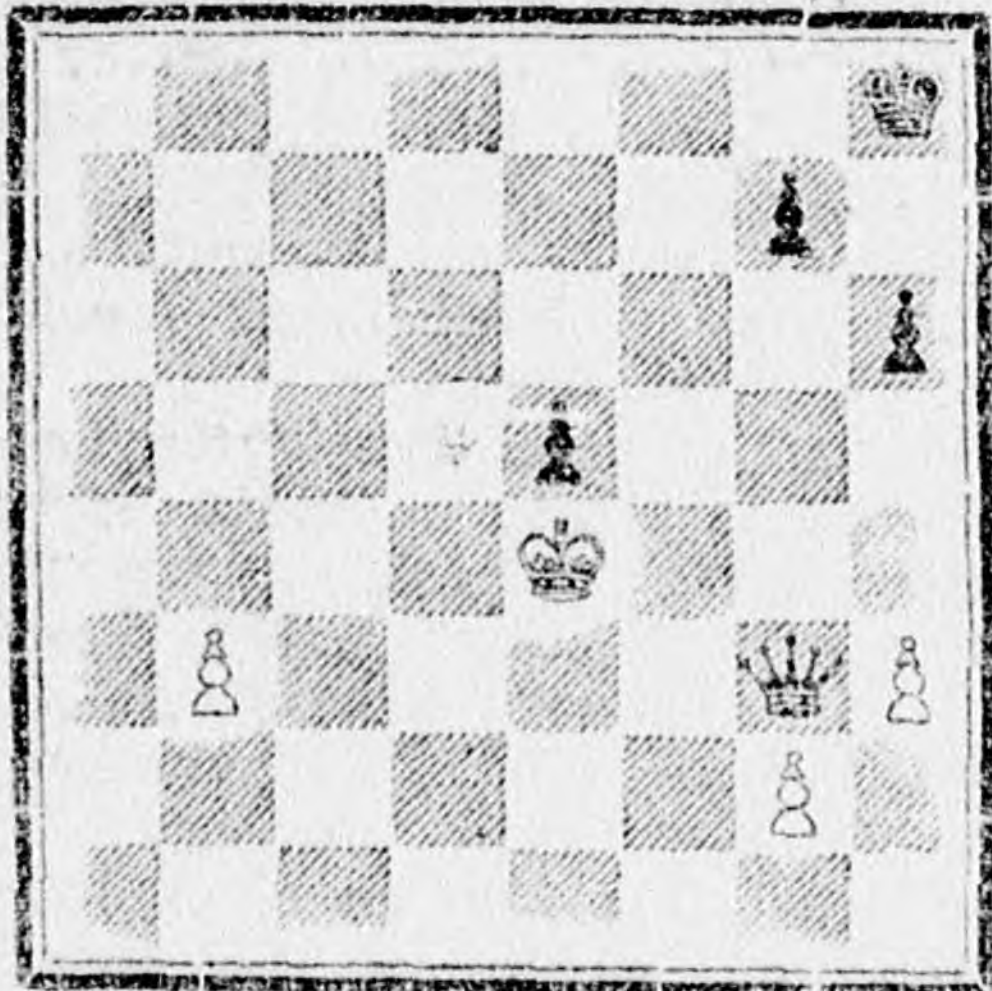
Világos indul és nyer.

A feladat a patt elkerülése. Ha fehér ut f5-re, akkor a játék döntetlen pl. 1. Fx15, g4-g3 2. Ff5-h3 g3-g2, 3. Fh3xg2. Kb8-a8 és most a fehér király nem közeledhetik patt nélkül, nem használ a Fc6 sem Ka8-b8 miatt. Fx7 vagy Fxa6 lépésekre sötét elfogadja az áldozatot és remist ér el. Az egyetlen nyerési lehetőség az í gyalog kiméltése.

- 1. Kd8-d7 g4-g3
- 2. Fc6-d5 f5-f4
- 3. Fj5-f3 g3-g2
- 4. Ff3xg2 f4-f3
- 5. Fg2-j1 f3-f2
- 6. Kd7-d8 Kb8-a8
- 7. Ff1xa6 és világos nyer

Sötét: Dr. Perlis

Kh8, Vg3, gy: e5, g7, h6 (5).

Világos: Dr. Bernstein (indul).

Ke4, Vd5, gy: b3, g2, h3.

Igen érdekes a fenti vezér-végijáték. A sakk fenyegetések, különösen az örökös sakk, a védekezés, a vezércserét célzó támadás, a gyenge és erős pontok elméletével együtt egész különleges technikát eredményez. Ez a példa azt bizonyítja, hogy a gyöngébb fél királyra ne közeledjék az erősen támogatott elenséges szabadgyaloghoz.

- 1. Vd5-d8+ Kh8-h7
- 2. Vd8-d3

Világos természetesen a vezért cserélni óhajtja, ami elől sötétnek ki kell térnie.

- 3. Ke4xc5+ Vg3xg2+
- 4. Ke4xc5+ Kh7-h8

A legbiztosabb pont a h6 tehát g7-g6 volt az előnyösebb a királysárnyai gyalogtöbblet minél előbbi értékesítése céljából

- 4. b3-b4 Vg2-g5+
- 5. Ke5-d4 Vg5-f6+
- 6. Kd4-d5 Vf6-f7+
- 7. Kd5-c5 Vf7-c7+
- 8. Ke5-d4 Vc7-f4+
- 9. Kd4-c3 Vf4-c7+
- 10. Kc3-b2 Kh8-g8
- 11. h4-b5 Kc8-f7
- 12. Kb2-b3 Kf7-e7
- 13. Kb3-a4 Vc7-a7+
- 14. Ka4-b4 Va7-b6
- 15. Vd3-c4+ Ke7-d8
- 16. Ve4-d5 Kd8-c7
- 17. Vd5-c5 Ke7-d8

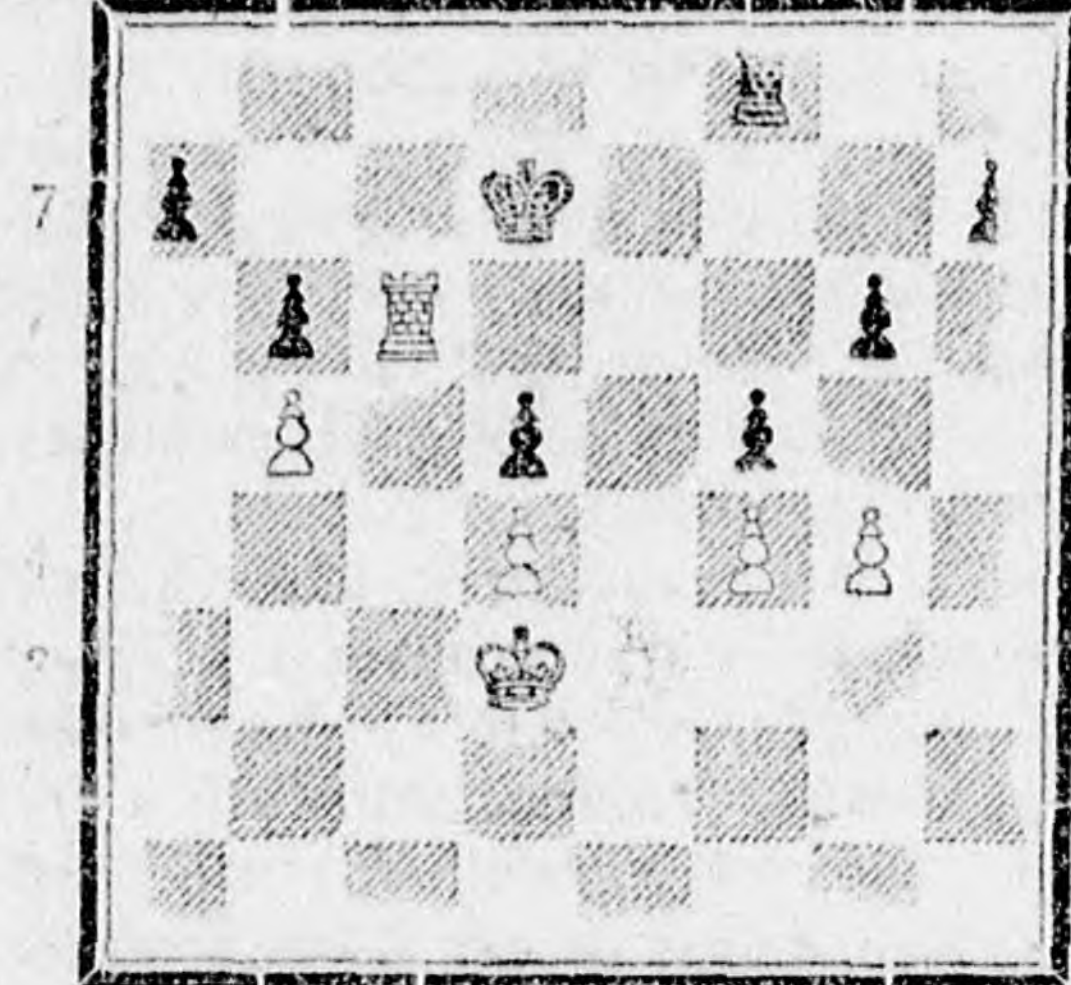
Ha a király védi a gyalogost, akkor Vc5-c5 következik és a b gyalog ismét egy lépést előre jut.

- 18. Vc5xg7 Vb6-d6+
- 19. Kb4-a4 Vd6-d1+
- 20. Ka4-a5 Vd1-d2+
- 21. Ka5-a6 Vd2-a2+
- 22. Ka6-b6 Va2-f2+

- 23. Kb6-b7 Vf2-f3+
- 24. Kb7-b8 Vf3-f4+
- 25. Kb8-a7 Vf4-a4+
- 26. Ka7-b6 Va4-f4
- 27. Vg7-g8+ Kd8-e7
- 28. Vg8-d5 h6-h5
- 29. Vd5-c5+ Kc7-d8
- 30. Vc5-d5+ Kd8-e7
- 31. Kb6-b7 h5-h4
- 32. Vd5-c5+ Ke7-e6
- 33. b5-b6 Vf4-f1
- 34. Kb7-b8 Ke6-f7
- 35. Vc5-c7+ Kf7-g6
- 36. Vc7-d6+ Kc6-f7
- 37. b6-b7 Vf1xh3
- 38. Kb8-c7 Vh3-c3+
- 39. Kc7-d8 Vc3-h8+
- 40. Kd8-d7 feladja.

Sötét: Aljechin.

Kd7, Bf8, gy: a7, b5, d5, f5, g6, h7 (8).

Kd3, Bc6, gy: b5, d4, e3, f3, f4, g4 (8).

Világos: Rubinstein (indul).

A világos bástya leköti a sötét bástyát. Azonban a Bf8-c8 úgy Bc6xc8 g4xf5 és e3-e4 következik, hogyan kényszeríthető ki a nyereség?

Sötétnek még egy gyöngö pontja van, a h6, ahol a király eredményesen támadhat.

- 1. Kd3-e2 Bf8-f7
- 2. Ke2-f2 Bf7-f8
- 3. Kf2-g3 Bf8-c8
- 4. Bc6-c3 Bc8-e7
- 5. Kc3-h4

Sötétnek döntenie kell, hogy beengedje-e a királyt g5-re vagy pedig h7-h6 lépéssel gyöngítse a gó gyalogot. Ha a király h6-ra jön, akkor következik g4xf5, g6xf5, Kh6-g5 és az f5 gyalog gyöngö lesz és sokáig nem tartható.

- 5. h7-h6
- 6. Kh4-g3

Most a király ismét felváltja a bástyát az e3 védelmében és bástya c6 vagy a3 következhet.

- 6. h6-h5
- 7. Kc3-h4 Be7-h7
- 8. Kh4-g5 f5xg4
- 9. f3xg4 h5xg4
- 10. Kc5xg4 Bh7-h1
- 11. Kc4-g5 Bh1-b1
- 12. Bc3-a3 Bh1xb5
- 13. Ba3xa7+ Kd7-d6
- 14. Kc5xg6 Bb5-b3
- 15. f4-f5 Bb3xe3
- 16. f5-f6 Bc3-g3+
- 17. Kc6-h7 Bg3-f3
- 18. f6-f7 Bf3-f4
- 19. Kh7-g7 Bf4-g4+
- 20. Kc7-f6 Bg4-f4+
- 21. Kf6-g5 Bf4-f1
- 22. Ke5-g6 Bf1-g1+
- 23. Kc6-f6 Bf1-g1+
- 24. Kf6-g7 Bf1-g1+
- 25. Kc7-f8 Bg1-d1
- 26. Kf8-c8 Bd1-c1+
- 27. Ke8-d8

A bástyával való sakkadások és az a mód, ahogy a király védelmet keres, nagyon tipikusak ilyen végjátékokban.

- 27. Be1-f1
- 28. Ba7-d7+ Kd6-c6
- 29. Kd8-c8 Bf1-f4
- 30. Bd7-e7 Kc6-b5
- 31. Be7-c7

Ez megtört az ellentámadást d4-en. Most a világos király elfoglalja d5-öt és könnyen nyer.

Dr. FÖLDES
MARONI-CRÉM
 POZSÓ, SZAPPAN csodasáppá teszi.
 Újból mindenül kapható.
 Vezérképviselet: Heller, Vel.-Kikinda

Szerkesztői üzenetek

I. T. Sztarakanjiza. Azok a tanoncok, akiket a törvény életbelépte előtt szerződtek le, felszabadíthatók a harmadik osztályu bizonyítvány nélkül is. Azonban az utolsó munkaadó köteles a felszabadult tanoncot, mint segédet addig tanonciskolába járatni, míg az meg nem szerzi a harmadik osztályu bizonyítványt. A 280-320 dinár díjat nem kell fizetni, mert ezek a tanoncok önhibájukon kívül járnak mint segédek iskolába. A szuboticaí ipartestületnél, ahol érdeklődünk, ez a gyakorlat. Kérdést intéztünk ebben az ügyben a miniszteriumhoz és a válaszárol értesíteni foguk önöket.

W. L. Kovacsica. Sem a fogtechnikus, sem a droguista tanoncsághoz nincs előírva iskolai végzettség. A droguistatanonc kereskedő, a fogtechnikus-tanonc pedig iparostanoncként szerepl. Törvényesen előirt tanoncidő nincsen, hanem ez megállapodás dolga. A tanoncidő letelte s a megszabott két év gyakorlati idő után jogosultak önálló iparüzésre. A fogtechnikus száiban nem dolgozhat, kizárólag technikai munkákat végezhet.

W. L. Balia. Az SHS királyságban ezidőszertit nincs még állampolgárságról szóló törvény. Az erre vonatkozó javaslat nemsokára a nemzetgyűlés elé kerül. Teljesen felesleges, hogy az állampolgárság elnyerése iránti kérvényt beadja, mert azt ugy sem intézik el a törvény meghozataláig.

S. J. Ada. Az SHS királyságban nincs olyan szaklap, amely speciálisan földmunkásokkal, illetve földmunkálatokkal foglalkozik.

B. E. Dolnja-Lendava. Az »Invalidski Zakon« magyar nyelven nem jelent meg.

Sz. F. Telecska. A vevő nem vonhatja le a bérleti összeget a vételárból, mert csak az a bérlet jogérvényes, melynek feltételei szerződésben vannak lefektetve. Hogy a földet az illető ne használhassa, míg a vételárat ki nem fizette, csakis ugy lehet elérni, ha nem engedi őt birtokba. A pénz pedig csak per útján kapható meg, ha nem akar fizetni.

Dr. S. D. Nyugdíjaztatási kérvényét Torontálmege alispáni hivatala március hóban 3304/926. szám alatt küldte meg az egészségügyi miniszterium noviszádi kirendeltségének azzal, hogy az önmek a következő nyugdíjat folyósítsa: évi 1520— dinár nyugdíj, évi 360.— dinár lakbér és havi 900.— dinár személyi pótlék. Az illetmények 1924. január 1-től visszamenőleg vannak kiutalva.

P. Beeskerck. Az állampolgárságról szóló törvény/avaslat legközelebb a parlament elé kerül. A törvény életbelépte után ön feltétlenül megkapja az állampolgárságot. Addig azonban azon kell lennie, hogy tartózkodási engedélyt szerezzen az ottani városi tanácsból, hogy állampolgárságának megszerzéséig ne legyen kellemetlensége.

T. T. A noviszádi semmitőszék egy elvi jelentőségű döntésében kimondta, hogy ha valaki vadházasságban él, az nem érdemtelenségi ok. Ennélfogva tehát őnt elhunyt férje és elhunyt gyermeke után megilleti a hátramaradt örökség. Ha elhunyt férjének testvérei ezirányban eljárást indítanak, forduljon ügyvédhez.

F. Z. Mel. A III. osztályu vasuti költség Velencebe Vinkovci-Zagreb-Ljubljana-Triesten át körülbelül 600.— dinár. Az utazási idő huszonhat óra. Lidói hotelok: Exelsior, Des Bains, Lidó; ezek luxus és elsőrendű hotelok. Azonban villákban és kisebb hotelokban is kapható olcsó és jó panzió.

Lázó. Noviszad. A 2625. szám nyert 10.— dinárt.

Kovini Bank. Az 1909. évi VI. t. c. 27. §-a sorolja fel azokat az épületeket, melyek állandó adómentességet élveznek. A 9. pont szerint adómentesek az ipartelepek területén az üzem céljaira szolgáló épületek, kivéve, ha azokat a kérdéses célra kibérelték vagy másoknak bérbeadták. (28. §.) Az adómentességet az indokolta, hogy ezeknek az épületeknek hozadéka a gyári üzem jövedelmétől különváltan alig volt

Minden anyja

ak gyermek sorsát szíven viseli, gyakran látja, hogy gyermeke a legjobb táplálkozás és gondozás mellett is sapadt és sovány, nem fejlődik ke löcc.

Ha azonban a gyermek a reggel és uzsonnatejhez 2-3 teletett kávéval és Ovomaltint kap, állapota már az első hetek után javul, testsulya szemmel láthatóan gyarapszik, rendszeres használat mellett pedig a gyermek vicüió egészségek indul.

Ára dobozonkint 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, fűszer- és csemegkereskedésekben.

Min/át és ismer/etést ingyen küld:

Dr. A. Wander D. D. Zagreb, Jurjevaska ul. 37.

igazságosan megállapítható. Bérbeadás esetén ez az indok elesik, tehát a házbéradó a bérösszeg után fizetendő.

Sz. K. Szubotica. A bolgó hollandi mesebeli alak, neve Van Staaten. Egy holland hajóscege szerint istentelen életmód miatt örök bolgósra van ítélve és holland népviseletben bolgós kis hajóval a tengeren. A hajósoknak a monda szerint veszedelmet jelentett, Wagner hasonnevü operájának is ez a tárgya.

F. B. Senta. A palaclajat a bitumen-tartalmu palából nyerik száraz desztilláció után.

L. G. Szubotica. A város nem ad ingyen telket házépítésre. A gyakorlat azonban az, hogy nagyon olcsón lehet építési telket vásárolni a várostól.

Névtelen. Közölje nevét és címét, hogy az ügycl levélben foglalkozhassunk.

Sz. Mitrovica. A bemandott utimótól nem lehet elállni, tehát az aduhetesscl csak abban az esetben üthet, ha más aduja már nincs.

Világutazó. Rendes utlevélre és vizumokra van szükség. A katonai szolgálatt előtt is kaphat kiutazási engedélyt, ha egy megbízható személy garantálja, hogy idejkorán visszatér.

A. K. Szombor. 1. Deutsch Izidor szuboticaí cégnél kaphat irógépalkatrészeket és betűket. 2. Nagyobb könyvkereskedésnél megrendelheti. 3. Kaphat tartózkodási engedélyt.

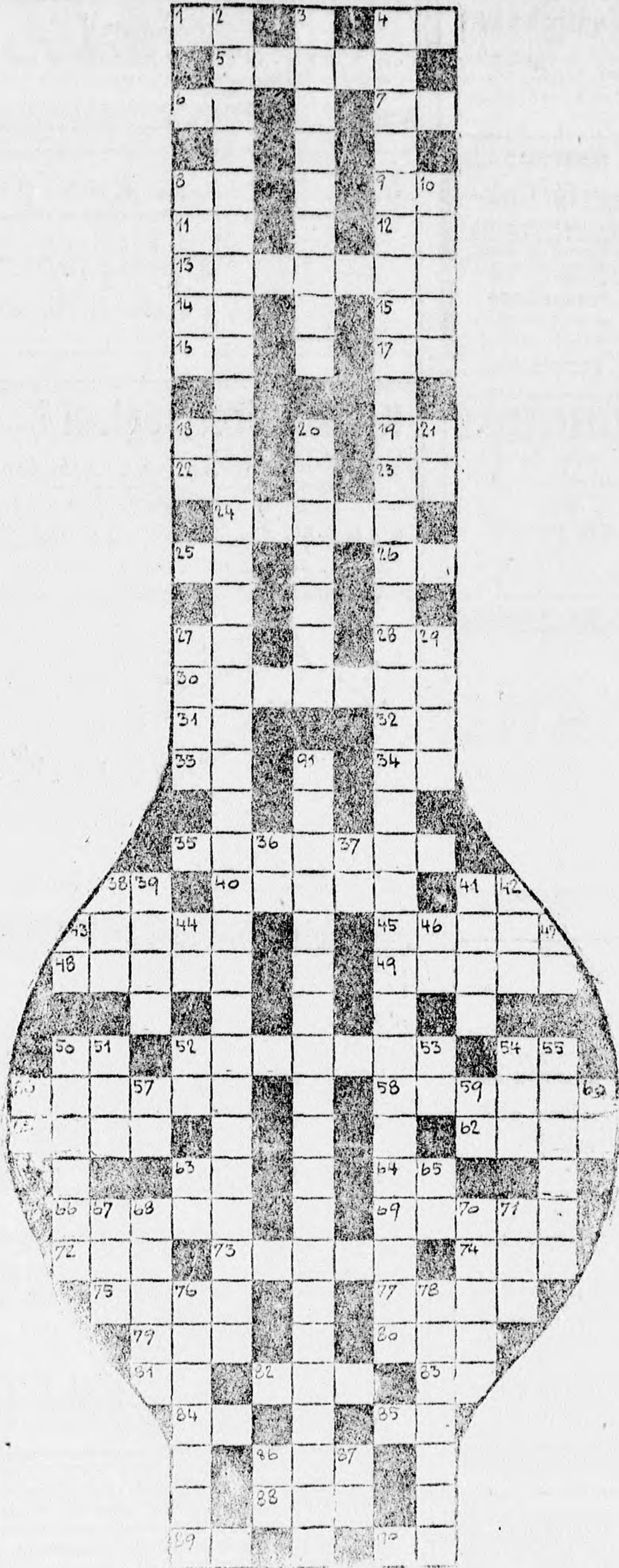
D. Sz. G. Bród. Nem közölhető.

Hü olvasó. A névsor folyton változik. Forduljon a kikindai vámhivatalhoz.

Érdeklődő. A drótnélküli telefon alapelve ugyanaz, mint a drótnélküli táviróé, de működésének eltérők a feltételei, minthogy a beszédnek, tehát hanghullámoknak leadásáról és felvételéről van szó. Feltalálója tehát tulajdonképp Marconi. A rádió akkor kezdett terjedni, amikor az amerikai Westinghouse-társaság a Carpentier-Dempsey boxmérkőzés híreit közölte rádióon. Marok osztrák mérnök feltalálta a rádióval való beszélgetés módját, de találmánya még nem került forgalomba.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Összeállítottok: Schönfeld K. és Schr E. B. Topola

Függőleges:

- 2. Latin közmondás
- 3. Nemzeti főnevek divatos neve
- 4. Közmondás (utolsó kettős mássalhangzó egy kockában)
- 8. Lakatos teszi (kettős mássalhangzó egy kockában)
- 10. Híres meseíró neve
- 18. Mint vizszt. 85
- 20. Az alföldi róma nevezetessége
- 21. Olasz név
- 27. Mulató ember mondja ikerszó egyik fele
- 29. Vadállat
- 36. Diplomás ember neve elűt lájuk
- 37. Német praepositio
- 39. Kereszten olvasod
- 41. Akkor idegen nyelven
- 42. Bonne élők
- 43. Magánhangzóval közöttük ikerszó egyik fele
- 44. Egy mássalhangzóval a végén szót idegen nyelven

- 46. Német praepositio
- 47. Tagadószó
- 50. Bánáti város magyarosan írva
- 51. Elektrotechnikai rövidítés
- 52. Egy magánhangzóval közöttük, ilyen kávé is van
- 53. Mint vizszt. 38
- 54. Ital
- 55. Belga város
- 56. Rag
- 57. Egy mássalhangzóval közöttük kor-sinonimája (fonet.)
- 59. Se tegnap, se holnap
- 60. »R« betűvel közöttük időmutató
- 63. Még a pakolban is az
- 65. Visszafelé olvasva, hamis sinonimája
- 67. Szerbiai város
- 68. Jugoszláv folyó
- 70. Sok volt ilyen a régi várakon
- 71. Dán pénznem
- 76. Székretárvíró feltalálója (fonet.)
- 78. Történelmi emléktárgy
- 86. Visszafelé ugyanaz, mint vizszt. 8

- 87. Két egyforma mássalhangzó
- 91. Ady egyik versének első sora

Vizsintes:

- 1. Rag
- 4. Személynév, többesszám
- 5. Ilyen utazó is van
- 6. Kötőszó
- 7. Ő a te sorsod is
- 8. Enyhén büntet
- 9. Főnév is, meg ige is
- 11. Arra mondjuk, ami nem törött
- 12. Német számjegyek (rövidítése)
- 13. Egyik »48«-as csata elnevezése (kettős mássalhangzó egy kockában)
- 14. Idegennyelvű személynév
- 15. Német praepositio
- 16. Egy magánhangzóval közöttük: ezért küzdünk
- 17. Időhatározó idegen nyelven
- 18. Ilyen rend is van
- 19. Ilyen tiszt is van
- 22. Tehén idegen nyelven (fonet.)
- 23. Így utánozzuk egyik szárnyas hangját
- 24. Női név
- 25. Ilyen van, szökő is
- 26. Nélkülözhetetlen ásvány
- 27. Ilyen lámpa is van
- 28. Mint vizszt. 14
- 30. Ez ítélkezik a katonai bűnösök fölött
- 31. Régi római pénznem
- 32. Első betűje hozzátéve gazdasági szerszám
- 33. Egy mássalhangzó közéje »megy« ige ellentéte
- 34. Indulatszó
- 35. Volt monarchia legutolsó külügyminisztere (hibásan írva)
- 38. Sir-sinonimája
- 40. Előkelő beogradi napilap
- 41. Minden okozat előidézője
- 43. Elhunyt szubotícai zeneszerző vezetőneve
- 45. Férfi név
- 48. Nem hajlékony
- 49. Férfi név
- 50. Képző
- 52. Ugyanaz mint bemutató (közhasználatu szó)
- 54. Helyhatározó rag
- 56. A világtól elvonultan él
- 58. Japán ruhadarab
- 61. Kalászos
- 62. ... Vagyok, senkim sincsen
- 63. Van megyei is, meg ország is
- 64. Állati lakás
- 66. Mint vizszt. 49
- 69. Érték közhasználatu idegen szóval
- 72. 560-ban uralkodók perzsiai király vezetőneve
- 73. Nem finom
- 74. Ilyen parancsnok is van
- 75. Nem érdes
- 77. Valamikor csak ilyen volt (kettős mássalhangzó egy kockában)
- 79. »Mienk« állannyelven
- 80. Visszafelé »kor« (fonet.)
- 81. Szerszám
- 82. Kötőszó idegen nyelven
- 83. U. a. mint előbbi, de nem idegen nyelven
- 84. Kicsinyítő képző
- 85. Fahasításhoz használják
- 86. Hét vezér egyike
- 88. Fűvel benőtt terület
- 89. Mint vizszt. 27
- 90. Személyes névmás

Papirzsacsógyártás Jugoszláviában

A kereskedelem Jugoszláviában is fejlődik és éppen ezért a papirzsacsószükséglet is napról-napra emelkedik. Hozzávetőlegesen becslés szerint az egész ország havi papirzsacsószükséglete 18—20 milliárd darab. Ez az óriási mennyiségű papirzsacsó egymás mellé helyezve öt-milliárd métert, azaz ötmillió kilométert tenne ki, ami majdnem tizenháromszor annyi, mint a Nap és a Föld közötti távolság. A havi szükséglet felét, mintegy 8—10 milliárd papirzsacsót, a Zagrebi Papirgyár állítja elő. A gyár 1893-ban alakult és hosszabb-rövidebb megszakításokkal 1924-ig volt üzemben. A háború végéigél szakszter alá került és 1921-ig volt szakszterálva, amikor az Első Horvát Takarékpénztár Részvénytársaság tulajdonába ment át és »Jela« r. t. néven folytatta üzemét. Később 1924-ben a részvénytöbbséget Freund Mátyás, az ismert zagrebi gyáros szerezte meg, aki a zagrebi cigarettá-

hüvelygyár, a Lipa Mill levélborítékgyár és a Rozsankovski-féle dobozgyár és litográfiai műintézet tulajdonosa. Az osztrák kereskedelmi egyezmény értelmében a papír vámjai 15 aranyparáról 10 aranyparára csökkent, aminek következtében a hazai gyárak nem utdák felvenni a versenyt a jobb viszonyok közé került osztrák gyárakkal és így a zagrebi papirgyár is kénytelen volt üzemét beszüntetni. A gyár tulajdonosa tervbe vette tehát a gyár teljes reorganizálását. A németországi Wagner és Cöthen cégnél új hengereket rendelt. Az egyik ilyen henger súlya 16000 kg. és így a legnagyobb az egész Balkánon. Nagyobb hengert főleg a szállítási nehézségek miatt nem lehetett alkalmazni. Az átalakítás nem kevesebb, mint kétmillió dinárt emésztett fel. A gyár május 1-én indul meg teljes üzemmel. A hajtóerőt egy új 900 lóerős turbina biztosítja. Az üzem egyelőre egy és két oldalon simított papír gyártására szorítkozik, de már urban vannak az újságyomó papír gyártására szolgáló újabb gépek is. Freund Pál, a gyár kereskedelmi igazgatója már előre biztosítja a fogyasztók közönséget, hogy a gyár sokkal olcsóbb áron hozza gyártmányait forgalomba, mint az osztrák gyárak. A gyár kereskedelmi vezetése Freund Pál kezében van, aki a párisi Bautes etudes commerciales és a Science politique tanfolyamait végezte, műszaki tanácsadó Erich Liebherr mérnök, a kiváló németországi papír- és cellulózeszakember.

A vállalat igazgatója a napokban mutatta be a gyárat a szakköröknek és a sajtó képviselőinek.

Chili salétrom

alkalmazása cukorrépa termelésnél

A cukorrépa a gyomláláson kívül tudvalevőleg még legalább kétszeres kapálást is igényel, termelése nagyobb kiadásokkal jár, mint például a buzatermelés. A répat sűrű sorokban kell vetni s szinte minden egyes szála külön gondozást igényel, ez termelését drágábbá teszi még a tengeri termelésénél is.

A cukorrépanak ilyen költséges és sok munkával járó termelését csak az ellensúlyozza, hogy a hozadéka rendkívül magas. Egy hold répa föld megművelése ugyanazt a munkát és költséget követeli meg, ha azon akár egy, akár kettő vagy négy vagon terem meg. Ebből következik, hogy a termelők, a termelésbe fektetett munka és költségek figyelembe vétele mellett, annál nagyobb hasznot érnek el, minél nagyobb mennyiségű répat sikerül nekik egy bizonyos területen termelni.

Vetés után a műtrágyák közül csakis a chili salétromot alkalmazhatjuk. Rendes körülmények között is, amikor még vetés előtt vagyunk és amikor a műtrágyázást egész terjedelmében alkalmazhatjuk, a chili salétromot egészben vagy részben a már bevetett répa szoktuk szétszórni, miért is a szakértőknek az a tanácsa, hogy chili salétromot a termelők kellő mennyiségben szórjanak a cukorrépa vetés után, nagyon helytálló. Ma már köztudomású és megdönthetetlen tény, hogy a cukorrépa hozadékát a chili salétrom minden kg-ja 20—25 kg-mal növeli.

Az elsőrendű chili salétrom mennyiségének döntő szerepet játszik az, hogy a répa föld istállótrágyával volt-e megtrágyázva vagy sem. Ha igen, akkor holdanként elegendő 120 kg. chili salétrom, ha pedig nem, akkor 240 kg. és néha többet is igényel.

A chili salétrom elszórásának ideje egybe esik a gyomlálás, illetve első kapálás idejével. Vagy előtte vagy közvetlen utána szórando el. Ha nagyobb mennyiségű chili salétrom elszórásának szüksége forog fenn (200 kg. felül holdanként), ily esetekben fele a lezett időben, fele pedig 10 nappal később szórando el, de legkésőbb a második kaszálás előtt.

Nagy figyelemmel kell lennünk arra, hogy a chili salétromot minél apróbbra törve lehet legjobban egyenletesen szórni el és csak akkor, ha a cukorrépa levelei az esetleges esőtől vagy harmattól már teljesen szárazak.

LESZALLITOTT ARAK!

FIRNAJSZ KISCEINTEEN

va'odi hollandi ke szerzodotti, legolcsobban kaphato

SVETISLAV I. BRANKOVIC

ezelott GYORC és Tsa

festek- és vegyitermekek kereskedesben

BEOGRAD **SKOPLJE**

Knezev Spomenik 5. Kraljevića Gjorgja 26.

TELEFON 12-43

Chamotte-tégla és liszt
Kerámit-tégla és lapok
Gáz-, fűtő- és forrócsövek

Gyári árkak, gyári árak!

FILIPSON GYÁR

Novisad
Hotel Orient épület
Telefon 439.

TÜZIFA ÁRAK

Házhoz szállítva!

Elsőrendű hasábbükkfa	100 kg.	35.-
Elsőrendű aprított bükkfa	100 kg.	42.-
Másodrendű hasábbükkfa	100 kg.	30.-
Tölgyfa hasábbükkfa	100 kg.	30.-
Aprított tölgyfa	100 kg.	38.-
Vékonyfa alátűzeléshez összekötözve	100 kg.	28.-

Asztalosok, építésszek, különösen gazdák részére a legolcsóbb anyagot szállítja

BOSNA FATELEP, SUBOTICA

Telep pályaudvar mellett. Telefon 512.

ALUMINIUM komp. el. garancia, 12 db franko vagy a pénz előzetes beküldése mellett

DIN 300

BUHL **KOVINSKA INDUSTRIJA** **MARIBOR**

INZ. J. H. **BUHL** **MARIBOR**

Női parisznyák

minden színben. Egyszerű 1350 dinár, fűrészes 7. jobb fűrészes 23, finom fűrészes 24, széles 40, lény 8, 10, 15 és 20 dinár, gyermek parisznya 7, 8, 9, 10 dinár. Szélesség:

STERMECKI nagybazar, Celje 27. (Slovenija)

Több mint 1000 ábrát tartalmazó nagy képes árjegyzék bükkök nyelven. — Rózsás árú mintákat megtekintésre üdök. — Minden rendeléshez ajándékcsomagot csatolunk. — 500 dinaron felüli rendelések bérmentve. Kereskedőknek nyitányi árak. Képviseletet felveszünk.

Nőjegyek (nyelvművelés)

Tavaszi és nyári szezonruhákat a legújabb modellek szerint legelőgánságban készít

Maca-szalón Subotica
Giril Metod tér 7.

BUTORT

LEFIZETÉSRE

LESZÁLLITOTT ÁRAKON CSAKIS

ERDÉLYI ANTAL

BUTORÜZLETÉBEN VÁSÁROLHAT SUBOTICÁN, SUDAREVIČEVA 4.

A régi zálogház helyén. — Klein Géza mellett

Gőzgép

280 HP Brünn-Königsfeld gyártmány, majdnem új, nagyon jó állapotban, Tischleinkazással, továbbá egy 68 HP elektromotor Siemens és chucker gyártmány, 5000 voltos, 50 voltos periodos váltárcsarn, üzemi állapotban, végezték előzetesen.

PIVOVARA, SREMSKA MITROVICA.

TELEFON 868.

SIPOS SÁNDOR SUBOTICA

Üzletemet Sokolska ul. 2. aól 6 szám alá (Gepánović festő mellé) saját házámba helyeztem át. emellegve sokkal olcsóbban árusítok, nagyban és kicsinyben saját égetésű hófehér Friss MÉSZET Építési MÉSZET Portland CEMENTET Rostált FASZENET Pécsi kétszer mosott KOVÁCSZENET Prima hőlőtől KOVÁCSZENET TŰZIFAT felvágva is Az árak díjmentesen rendelkezésére bocsátom

megbízható

terekedő, nő, 45 éves, ki nagy nyelvű szóban és írásműben, u. azói, raklárni, vagy hasonló állást keres. Szeretne megismerkedni a "Szórvány" jellegű alátűzelésű hirdetőfelhívású Novisad, Futósta 2 továbbit.

DARUVAR FÜRDŐ ásvány- és iszap

Radioaktiv 38-50°C fokos melegforrások

Rendkívül gyógyhatású

női bajoknál, reumánál

ischiásná, véréngességnél.

Kellemes nyaralóhely!

Egész éven át nyitva!

Kedvező vasúti összeköttetések!

Mérsékelt árak!

Főszezonon kívül nagy árengedmények!

Prospektust kívánatra küldi a Fürdőigazgatóság.

A legjobb szállóajtógumi

Josef Reithoffer's Söhne Wien

Képviselet és leányk.: **BÖHM ÁRMIN, NOVISAD**

Jutányos áron eladó teljes cementgyári berendezés hidraulikus sajtolóval különböző színű padozatlemezek készítésére

Slavko Tomić Sl. Požega

Üzletáthelyezés

miatt az összes raktáron levő bőr ruhákat május 1-ig beszerzési áron kiárulatom

Henrik Schlager

speciális bőr ruhák és bőr ruhák üzlete, Subotica 2858

Uj üzlet: L. L. bach palota, Thurzó-féle helyiség

Vojvodinai és szerémségi téglagyárak képviselőjét

vállalja jól bevezetett műszaki ügynökség.

Alpár János, Beograd

Koszovska 53.

MŰJÉG

tiszta ártézi vízből készült műjég tömör táblaként telepünkön

4 dinárért

Kapható **HARTMANN & CONEN, Segedinski put**

SIREMÉLEK, ÜTKERESZTEK SZT. HÁROMSÁG KÉSZÍTÉSE javítás, betűk vézése, aranyozás, szállítás: erdő.

Stara Kenizán lerakat Kihály Sándor-féle háznál.

ÓVÁRI JÁNOS kőfaragó és márványipar telepe Senta

Sorvadás, tüdő- és gégefő-bajok ellen legjobbnak bizonyult a kórházakban, klinikákon használt és számos specialista által ajánlott

„Hudovscyn“

Kapható:

Hudovsky István „Jézus Szent Szive“ gyógyszerár Subotica, Bone Sudarevičeva ulca 3.

1 dohoz din. 25.—, 3 dohoz franko din. 75.—

FAMEGMUNKÁLÓ GÉPEK különböző állapotban, asztalosárnyárr részére kedvező áron eladók

Felvilágosítással szolgálnak.

Annoncexpedition Kováčč, Maribor Slovšev trg 16.

Schweizer Wurfkorgrün

100% ROVARPOR legolcsóbban

KEMIKALIJA Novisad, Futóski put 27

Elsőrendű olasz 99%**KÉKKŐ** legolcsóbban kapható

Nojcesek Géza fűszerkereskedőcégnél Subotica

Csakis **BROADCASTING RÁDIÓ** készülék vegyen, mert ez a legjobb és legolcsóbb!

Kapható: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 lámpás készülék első és szóróantennával

AMATEURÖK részére adok olcsó, de kitűnő alkatrészeket, összeállításra, furrott ebonit lemezekkel és sémákkal. — Kérjenek ajánlatot

SCHUMACHER REZSŐ cégtől, ST. BEČEJ

Eddig nem létezett **OLCSÓ ÁRAKON** készít férfiruhákat a legújabb divat szerint. Nagy választék raktáron lévő angol szövegekből

SZÉKELY A. FÉRFI SZABÓ SUBOTICA Halpinc

Irodistanó

ki a szerb, német és magyar nyelvet bírja, gyors- és gépirni tud, szentati belépésre kereketik.

Írásheli ajánlatok Novisad postahók 49 kéretem.

Szállodai üzemeltetési állást kereső személyt, aki olcsó és egyszerűen üzemeltethető vendéglő. — Cim Schmo há hirdetőjében Novisad Futósta 2.

Lakásberendezések, hűlők, ebédlők, utiszobák stb. stb. egyszerűbb és díszesebb kivitelben legolcsóbban

VADÓCZ LAJOS villanyerőre berendezett asztalos áru műhelyében, szerelhetők be KULÁN. — 56

Levelezőnő szerb-német nyelvű tudással, perlekt gyorsíró alkalmazást nyerhet

Lederer Leó cégnél Sombor

Jegygyűrűk, órák, ékszerek legolcsóbban, részletfizetésre: **Szombati Saroltánál**, Subotica, Vilsonova ul. 20. A főpostával szemben.

Viszonteladóknek versenyképes és legelőkeltebb mérleget ajánl J. Sebestyén mérleggyár Subotica

Telefon 123. Telefon 124.

EREDETI DICK-FÉLE
Védjegy → → F. DICK
mészáros és hentes
kések, fenőacélak, bárdok
állandó raktára
BARZEL VASKERESKEDÉS
SUBOTICA

Saját készítésű
divatcipők
legelőcsőbb bevásárlási forrás
Róka
divatcipészete
Subotica, Zrinjaki trg 2.
1662

szoros és horos
HORECK
állandó raktára
K. IX. UJOS
gépekre berendezett ká-
lárüzemben, Subotica,
Mezuranevičeva ul. 19

ORTOPÉDIAI MŰHÉLY
J. Kopic Osijek I.
Beogradska ulica 26.

melyekben kősz'nek mindenféle mű-
és mindenféle
és fa-ának (telefcuss) és mindenféle
ortopédia segítő aparátok 1-a anyahól 3-5
nap alatt készek. Árak 1200-2800 dinárig.

Gőzlokomobilok
R. Wolf, Magdeburg-Buckau
120, 150, 176 HP és 22, 31, 36 HP
R. Wolf kompresszor nélküli
Dieselmotor 14 HP
továbbá
Langen & Wolf
tekvő benzínmotorok
1 drb 8 HP, 2 drb 12 HP
szállít azonnal és a legelőcsőbb raktárol
VILIM STEINER STAR.
Matičina 2 **ZAGREB** Akademični trg 4
5533

Telefon 4-47 **AMERICAN AUTO** Telefon 4-47

WEIGAND & CO. SUBOTICA
LINCOLN—FORD—FORDSON AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE

Uj és régi típusu Ford személyautók, az összes típusu teherautók, Ford-autó és traktor alkatrészek és az összes autófelszerelési cikkek, autógumik állandó raktára és legelőnyösebb beszerzési forrása.

Automatikus nyilvános benzin töltő állomás, autogarage, gumivulkanizáló műhely

Vojvodinai
vezérképviselője a
4583
RUDJACK
BODENBEARBEITUNGSGERÄTE · LEIPZIG
VILÁGHIRŰ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRNAK.

Fordson és más traktorokhoz alkalmas, valamint fogatos ekék és mezőgazdasági gépek állandó raktára.

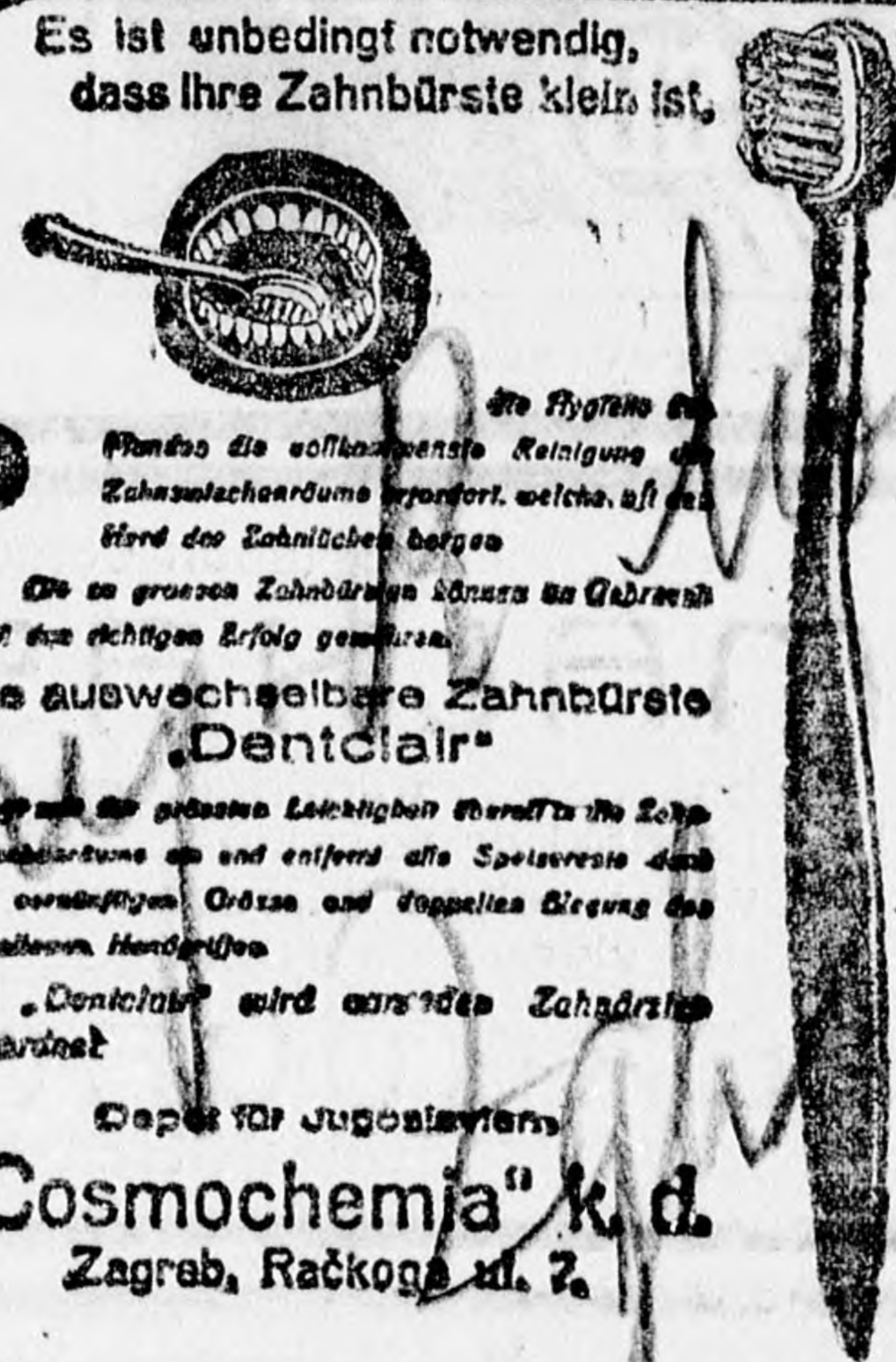
R. WOLF cséplőgépek
vojvodinai vezérképviselője.
S. K. F. golyóscsapágyak
gyári lerakata.

Kereskedőkhöz!
A rossz gazdasági viszonyok következtében érte-
ljük igen tiszteltvevőin-
ket, hogy ez idő szerint
nem utaztatunk. Ez okból
utazóink Sugár Dezső ut-
cégünkől megvált.
Kérjük tehát azon tisztelt
vívendi vevőinket, kik ed-
dig is bizalmukkal cégün-
ket megisztelték, papír
és papráru szük élele-
ket közvetlen hozzánk
juttatni sziveskedjenek.
Szállítunk az alanti ver-
senyképes árért

Havana pergamen! sajtsa-
magoló Din. 10/75
Fehér I-a superior D. 9-
II. D. 8-
Barna filament csomagoló
(100g) 6-
Ujságyomó papír I-a Din. 7-
Barna superior satinirt. 8-

Irkák, füzetek, noteszek,
szekrénypapírok a legelő-
csőbb. — Lemezek, deklí
barna, szürke vagy fehér
minden vastagságban 4/75
Nagyobb vételnél külön
engedmény. Késpénz vá-
sárlásnál nagy rabatt. —
Mintát és árajánlatot kí-
vánatra küldünk.
Tisztelettel
Lipsitz i Lampel
Subotica. Telefon 604
2585

Es ist unbedingt notwendig,
dass Ihre Zahnbürste klein ist.

Die Hygiene der
Mundhöhle die vollkommenste Reinigung der
Zahnoberfläche erfordert, welche auf die
Form der Zahnbürste beruht.
Da es grosse Zahnbürsten können im Gebrauch
nicht den richtigen Erfolg garantieren.
Die auswechselbare Zahnbürste
„Dentclair“
ermöglicht die gründliche Reinigung aller Zahnober-
flächen und entfernt alle Speisereste durch
die besonderen Größe und fesselnde Bewegung der
Zahnbürste.
„Dentclair“ wird auch den Zahndrath
entfernen.
Besitz für Jugoslavien
„Cosmochemia“ K. d.
Zagreb, Račkova ul. 7.

Autótulajdonosok
figyelmébe!

Autókoffereket kom-
plett felszereléssel a
legjobban és legjutá-
nyosabban készít
Hamburg Géza
böröndös, Sombor
Kérjen árajánlatot!

Okleveles gépész

Állást változtatni óhajt vizsgázt az összes gépek, szerkezetek és vezérművekről, az összes munkagépek nagyban gyakorlata van, rovátkolni tud, malmok és villanytelepek üzemvezetője, állandó állást keres, esetleg jobb csép est is elfogad, vagy más bizalmi állást.
Meghívásokat „Jó szakember” jellegre kiadoba kérek.

Gyárunkat és üzletünket felosztatjuk
BUTORAINKAT
minden elfogadható áron kiárusítjuk
Czigler, Kálcs és Társa butorgyárosok, Subotica

Négy kerékfék

Előnyös fizetési

Dupla rugós

Citroen autók

Sentán az Unió garageban

Nyolc liter benzin
száz kilométerre

feltétel nélkül kaphatók

Husz deka olaj
száz kilométerre**BAUER SÁNDOR**

STANIČNA UL. 3 BEOGRAD TELEFON 25-99

Ajánl. állandóan raktárról:

TENGELEK, CSAPÁGYAK,
SZIJTÁRCSÁK stb.

Verseny nélküli árak!

vasgerendákat,
U-vasakat, betonvasatvalamint mindenfajta
összekötő darabokat
(Fitting) és
forrasztó-karimákat
(Flancsni)továbbá az összes
sineket kisvasutakhozéppúgy mint
rendes vágányokhoz
a hozzátartozókisvasuti anyagok és
vagonettekReservoírok, szijtarcsák, csapágyak,
tengelyek és az összes technikai cikkekNagy szortírozott raktár
armaturákból 3604**SZLÁVIA**BEOGRAD, KRALJA PETRA UL. 13.
(A NARODNA BANKAVAL SZEMBEN)**BUTORLERAKAT**

A VILÁGHIRŰ I. O. K. SZ.

művézsi kidolgozású és ugyancsak a polgári igényeknek meg-
felelő, szolid kivitelű butorok. Hálószobák, ebédlők, uriszobák.
szalongarnitúrák és minden, ehhez a szakmához tartozó butor-
nemek. — A vállalat átvesz templom, iskola, iroda, kórház
berendezéseket, partálé kidolgozásokat, karosszériákat stb.**NAGYON MÉRSÉKELT ÁRAK!**

Ha Beogradba jön okvetlen látogasson meg bennünket!

Vulkan Garage, Sombor**Ajánlja**amerikai fényezőgéppel modernül berende-
zett fényezőműhelyét és amerikai ducolakkal
ellátott munkálatait.Elvállal előnyös ár mellett mindenfajta
autófényezést és lakkozást, mely munkák
a legpontosabban és leggyorsabban lesznek
elkészítve. Kérjen árajánlatot!

3390

Garantáltan valódi zamatos
MÁLNASZÖRPEboszniai málnából, minden mennyiségben,
hordókban és csinos palackokban a legolcsóbb
napi árakon. Kereskedőknek és vendéglősök-
nek előnyárak. Mintákat és árjegyzéket ingyen**PERKOVÁČ JÓZSEF**
VELIKIBEČKEREK**ROGAŠKA-SLATINAI GYÓGY-
INTÉZET**Az S. H. S. királyságnak legjobb és legmodernebbül berendezett
gyógyintézete.**Világhírű gyógyforrások!**„TEMPEL” „STYRIA” „DONAT”
Gyógyít minden gyomor-, bél-, szív-, vese- és májbetegségeket.

Idény: májustól - szeptemberig.

Mérsékelt árak. — Külön engedmény az elő és utószezonban. —
Katonazene koncertek. — Rádió. — A legnagyobb kényelem. —
Kedvező közlekedési viszonyok. — Kérjen prospektust.

A Rogaška-Slatinai Gyógyintézet Igazgatósága.

2411

Amerikai manillát

és

kenderkéveket

ajánl a

FONÓ- és KÖTÉLVERŐGYÁR RT., ODŽACI

Manilla 1 kg. 320 folyóméter din. 22.—

Kenderkéveket 500 " " 24.—

KÁRPITOS MŰHELYEMET

május 1-től

Sokolska ulica 7 sz. alól 16 szám
alá helyezem áta hol t. üzletfeleimet a a legpontosabb és
leglelkismeretesebb munkámmal szolgál-
lom ki. B. pártfogásukat kéri**Nagy Gyula kárpitos**

KOMLÓZSINEGEK, SISAL MANILLA KÉVEKÖTŐZŐ, ÚJ ZSÁKOK ÉS KÉSZ PONYVÁK
ÚJ ÉS HASZNALT ZSÁKOK a legutánpótlásos árban szerezhetők be:

Avram Schiff, Novisad

zsák, ponyva és zsinag nagykereskedés
 zsák és ponyvakölesítő intézet
 fiók: BEOGRAD, Karadjodjeva 21.

Telefon 403.
 Sürgőnycim:
 „JUTEŠIF“

Beraktározok

száraz, tágas
 raktárhelyiségbe
 bútor
 lakásberendezést
 és minden más
 árut

KÁICS asztalos
 VII k., Ostojić ulica
 (volt Jakab uca) 8.

No. 20

Valódi Pollárt fenők, 27,
 28; valódi Pollárt borotvák
 a legolcsóbban kaphatók

Molnár István

borotva-, mű- és homorú-
 köszörűldjében

Subotica

Bene Sudarevićeva 26

Minden szakmába vevő kö-
 szörűldi munkát a legjobban
 és legolcsóbban készítek.

Pórást be állított munkákat 8
 napon belül a legpontosabban
 elkezelve küldöm vissza

PENZIO

ADELA HORVATH
 TRIKVENICA

Kényelmes szobák
 személyenként 15-20
 dinár a szezonban.
 Házközt naponta 40-50
 dinár. Elő és utó-
 szezonban nagy ár-
 mérséklés.

A legszebb tavaszi kalapjondóságok

nagy választékban rak-
 táron és rendelés szerint

„DAME“

női kalapszalónban
 KARADŽICEVA ULICA 1
 (Bárany-köz)

Javítások, átalakítások
 legolcsóbban

Nagy parti férfiruha szövetet sikerült beszerezni, melyet gyári áron alul bocsájtok eladásra

A t. vevőközönségnek az áru olcsóságáról és jó mi-
 nőségéről módjában van üzememben meggyőződni. Ra-
 gadjon meg mindenki az alkalmat, hogy szükségletét most
 beszerezhesse

PRESSBURGER SÁNDOR

Subotica, Trg Sloboda (zenede alatt)

DE DION BOUTON AUTOMOBILOK

1 évi részletre **1** évi gyári garancia

4 kerékfék, 4 ajtós, tartalékkerékkel, bőrrel párnázott
 karosseriával, szerszámokkal

8/24 HP 4 üléses din. 62.400

10/30 HP 4 üléses felül vezényelt
 szelepekkel din. 74.800

10/30 HP 6 üléses felül vezényelt
 szelepekkel din. 85.200

Teherautomobil alvázak 1—5 tonnáig

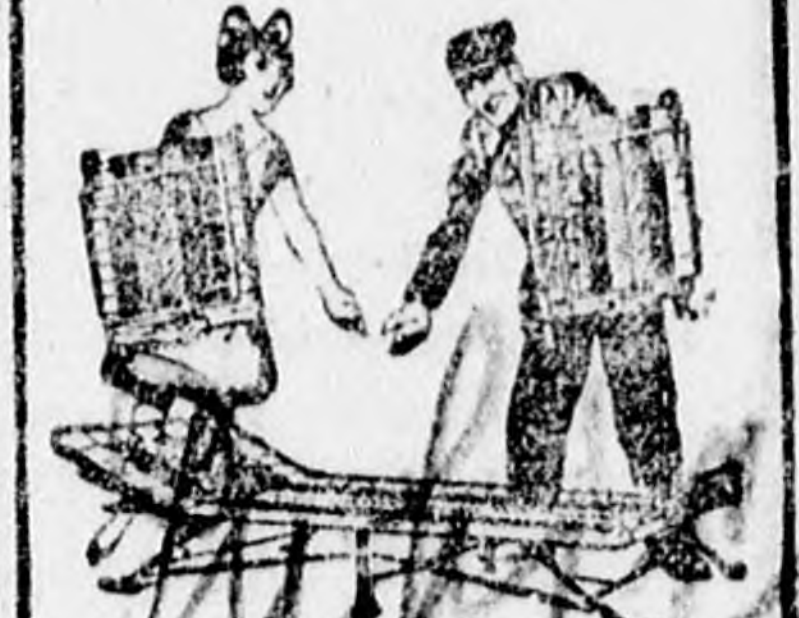
Érdeklődők közölkék címüket prospektust küldünk és bemutató kocsival meglátogatjuk.

DE DION BOUTON és ALFA ROMEO

jugoszláviai vezérképviselése Subotica, Aleksandrova ulica 6 szám.

ÜJONSÁG!

„Patent szőnyegágy“
 matrac nem kell, bárki el-
 bírja, minden házban, szál-
 lodában, fürdőben és hajón
 nélkülözhetetlen. Ára csak
390 DINÁR
 Szétküldés utánvétel

JOSIP BROZOVIĆ
 ZAGREB
 Boškovićeve ulica 18.

3030

ÉRTESÍTÉS

Értesítem a n. é. közönséget,
 hogy a Liffa Bioskop mellett
borpincét átvettem
 és azt tovább fogom vezetni.
 Kaphatók a legfinomabb asztali
 borok kimérve

litereként 6 és 7 dinárért

Nagyban árengedménnyel.
 Zagrebi export és Jelačić sörök
 angró árban kimérve.
 Salvo pártfogást kér

KOVÁCS 2859

Bérbeadó

hosszabb időre, esetleg
 kedvező fizetési feltételek
 mellett **eladó** Palićon az
Abbazia kávéház
 Ugyanott egy használt de-
 jókarban lévő sörappará-
 tus olcsón eladó. Bőveb-
 bet Vojislav Stipanović
 tulajdonosnál Palić

LEGDIVATOSABB ELEGÁNS NŐI

SZALMAKALAPOKAT

„PÁRIS“

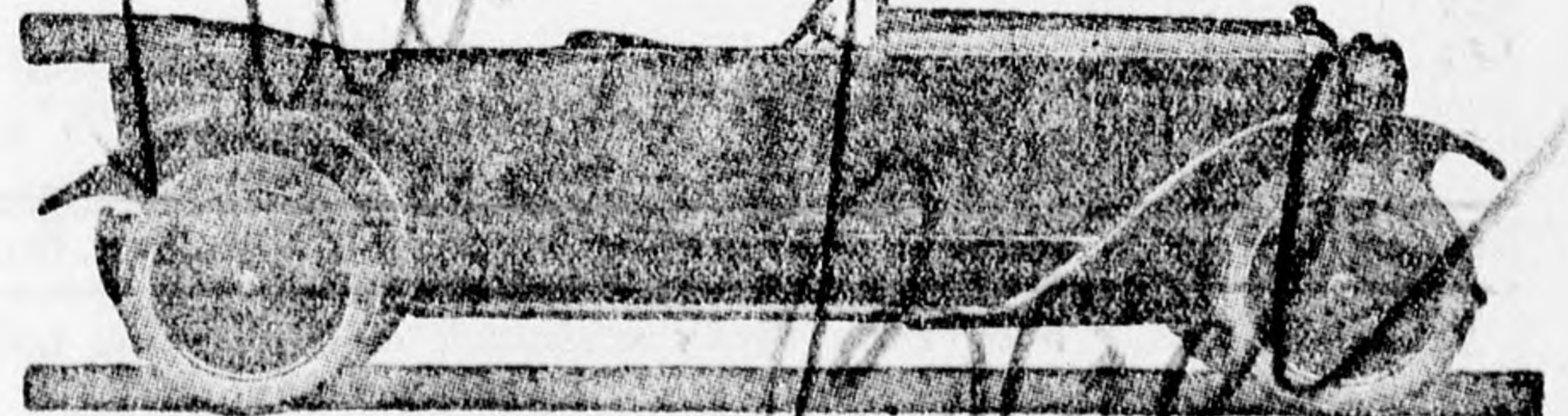
Szendi Jolánka
 kalapszalónjában szerezheti
 be. Edénypiac. 1527

Megérkeztek a legújabb modellű BERLIET-automobilok

A frank kedvező kurzusa folytán
 rendkívül olcsó áron!

nyitott turakocsi 7/18 HP . . Din. 71.000
 ugyanaz, 12/30 HP, 4-5 ülésel Din. 78.000
 ugyanaz, 16/40 HP, 6-7 ülésel Din. 105.000

Kivánatra küldünk ismertetést.

Vezérképviselést az SHS királyságra

3642

„VELAUTO“ automobilüzlet, Beograd, Kr. Aleksandra 11. Fióközlet: Novisad, Kr. Aleksandra 6.

Szenzáció! LALKOVIĆ még jobban letöri az árakat! Szenzáció!

Lalković mai árai olcsóbbak, mint a gyárban!

Könnyű angol kelme, 60 cm széles, szép színekben, szavatolt mosható	Dinár 6.-
Cice, festett, csak sötét színekben, 70 cm széles	8.-
Nagy tétel féldelin, különféle színekben, 80 cm széles	10.-
LEGNAGYOBB REKLÁMUNK , angol kelme, 100 cm széles, sima és mintás, a legszebb mintákkal, szavatoltan mosható	20.-
Nagy tétel nyerselyem, sötét színek, mintázott, 100 cm széles	30.-
Nagy tétel félnyerselyem, világos, gyönyörű színekben	30.-
Nagy tétel kockás és sima nyerselyem, gyönyörű színekben, csak világos, 100 cm széles	58.-
Nyerselyem, tiszta selyem, drapp és minden más színben, 80 cm széles	70.-
LEGNAGYOBB REKLÁMUNK , francia fantázia-kelme, selyem és gyapjú, egyszínű, gyönyörű színek, nyári ruhára	60.-
Zserzin, nehéz selyem, egyszínű, minden színben, 100 cm széles ..	70.-
Seviott-szövet, tiszta gyapjú, 100 cm, minden színben	30.-
Seviott-szövet, tiszta gyapjú, nehezebb áru, csak sötét színek, 130 cm	55.-
Seviott-szövet, tisztagyapjú, nehezebb áru, csak sötét színek, 100 cm	45.-
Gabardin-szövet, nehezebb áru, tiszta gyapjú, minden színben, 130 cm	70.-
Marokín-szövet, nehezebb áru, legfinomabb, minden színben, 120 cm	75.-
Koverkot-köpenyszövet, legmodernebb szövés, 130 cm	165.-
Köpenyszövet minden színben, selyemgyapjúból, legdivatosabb szövés	190.-
Sima koverkot-köpenyszövet, 140 cm	120.-
Cérnaanyag, férfi- és gyermekruhára, hihetetlen olcsó, 140 cm	35.-
Vitorlavászon, férfi- és gyermekruhára, 130 cm	40.-
Tiszta gyapjuszövet, kockás, gyönyörű színekben, 100 cm széles	45.-
Tiszta gyapjuszövet, kockás, legmodernebb, minden színben 100 cm	55.-

Legújabb nyári kelmek külföldi világkiállításon beszerezve. Az idei szezon újdonsága, mindenki csodálja az anyagok szépségét, olcsóságát

MOST KERÜLNEK ELADÁSRA

minden anyag szavatoltan mosható. Dinár	
Marocain-jackard, gyönyörű színekben, 100 cm széles	35.-
Marocain, sima, fekete, fehér és minden egyéb más szín, 100 cm....	35.-
Gyapjúcrepon, legmodernebb mintákkal, nyári ruhára, 80 cm széles	45.-
Gyapjú puplu, legdivatosabb mintákkal, 80 cm széles	45.-

Könnyű otthoni és utcai nyári ruhára ajánljuk a következő legújabb kelméket:

Krepon, mintázott, minden színben, 70 cm	12.-
Féldelin, minden színben, 80 cm széles	12.-
Krongre-marokín, kockás és csikos, 70 cm	18.-
Krepp-marokín, cérna, legfinomabb, kockás és csikos, 70 cm.....	25.-
Krepon, cérna, nagy divatmintákkal, 75 cm széles	18.-
Féldelin, legszebb mintákkal, minden színben, 80 cm széles	18.-
Organtín, fehér és színes, 115 cm	22.-
Foulard-zafin krott, kombinéknak és bélszövetek, 70 cm	20.-
Foulard-zafin, mintázott, bélszövetek való, selyemfényvel, 30, 35 és	40.-

Köpenyszövetek, fekete és barna, a legmodernebb szövés: fekete moaré-ripsz, 100 cm széles 130 din., barna moaré-ripsz 100 cm széles 180 din., fekete legmodernebb szövés, 100 cm széles 190, 220 és 240 d n., fekete és barna szakard 100 cm széles métere 260 din.

A pamutárusítást beszüntetjük és raktárunkat a következő olcsó áron árusítjuk ki: Sárga angol „Bajron“ pamut 10. sz. csomagja 200 din, a csomag súlya 2 oka, 12. sz. 210 din. 14. sz. 220 d n. 16. sz. 225 din. 18. sz. 225 din. 24. sz. 230 din. — Fehéritett 24. s. a csomag súlya pontosan 2 oka 300 din. 32. sz. 400 din.

500 dináron felüli rendelésnél bérmentes szállítás!

Az áru szállítása vidékre utánvétellel történik!

SELYMEK Métere dinár	
Krepp de chine, selyem, 100 cm	45.-
Krepp de chine, nehéz, nem átlátszó, mosható, 80 cm	60.-
Krepp de chine »Marjola«, 100 cm	85.-
Krepp marocain, selyem, 100 cm	60.-
Marocain, zserz, nehéz, 100 cm..	60.-
Krepp satin, sima, nehéz, 95 cm	130.-
Selyem ripsz-moaré, legnehezebb, minden színben, préselt, egyszínű, divatos, 100 cm	110.-
Krepp de chine, nehéz, mintázott, 100 cm	100.-
Velour selyem, legmodernebb, nehéz, minden színben, barva, fréz, rozakék és fekete	260.-
ZEFIREK	
70 cm széles, erős, strapára, csikos	12.-
75 cm fehér zefir, szép csikokkal	13.-
75 cm zefir-kreton, legerősebb ..	13.-
80 cm zefir, finom, minden színben	16.-
80 cm zefir, legfinomabb, gyönyörű mintákkal	18.-
80 cm selyempuplin, férfingre ..	25.-
80 cm selyempuplin, férfingre..	30.-
80 cm selyempuplin, férfingre, legfinomabb	40.-
FEHÉRNEMŰVÁSZON	
70 cm középminőség	7.-
80 cm, nagyon erős	9.50
80 cm »Liljana« No. 1	11.-
80 cm kiváló puha vászon »reklámcsikkunk«, középsűrű	12.-
75 cm legerősebb »Liljana« No. 1, alsónadrágra	13.-
80 cm fehéreneművászon, sűrű..	15.-
80 cm legfinomabb fehéreneművászon	16.-
80 cm selyemfényű »Liljana« batizst	16.-
90 cm legjobb ágyneművászon..	18.-
Legerősebb, vastag pánavászon	18.-
150 cm finom »Liljana« vánkosság	25.-
Paplanlepedővászon, egyszemélyes	33.-
200 cm legjobb paplanvászon ..	40.-

160 cm paplanvászon Liljana á la Rumburger	42.-
180 cm paplanvászon Liljana á la Rumburger	50.-
205 cm paplanvászon Liljana á la Rumburger	55.-
230 cm paplanvászon Liljana á la Rumburger	65.-
angin, fehér és rózsaszín, 80 cm	16, 18 és 20.-
Borsaino kalapok a legszebb színekben, az árusítással felhagyunk, a készleteket kiárusítjuk, amiért is darabonként 200 dinárért.	
NAGY REKLÁMVÁSAR	
Férfiing, fehér, puha mellél ..	65.-
Férfiing, színes, szép mellél ..	90.-
Férfiing, legfinomabb, színes ..	105.-
Férfiing, drapp selyempuplin ..	160.-
FÉRFISZÖVET	
Férfiszövet, gyapjú, 140 cm széles	60.-
Férfiszövet, félgapjú, szürke, drapp, alkalmas férfiteknek és gyermekeknek, »divatújdonsága, nagyon erős, 140 cm ..	75.-
Félgapjú, drapp és szürke szövet, nehéz áru, 140 cm	100.-
Férfiszövet, legjobb angol gyártmány 145 cm széles 250 és 290.-	
Kellékek ruhára 180-220 és 250.-	
OPÁL NŐI FEHÉRNEMŰRE	
Opálbatizst női fehéreneműre, 75 cm	20.-
Opálbatizst, finom, minden színben, 100 cm	26.-
Opálbatizst, legfinomabb, minden színben, 115 cm	32.-
HIMZETT FEHÉR BATISZT-MOLL	
Függönynek és takarónak, 130 cm, reklámáru, 130 cm	24.-
ÁGYGARNITURÁK	
Szövetgarnitúra, 2 asztalterítő, 1 ágyterítő	350.-
Szövetgarnitúra, 3 darab, jobb minőség	400.-
Szövetgarnitúra, 3 darab, legfinomabb	580.-

PÉRFIHARISNYÁK Párja dinár	
Olcsó minőség	7.-
Erős strapaharisnya, szürke ...	9.-
Erős színes strapaharisnya	10.-
Csikos férfiharisnya	13.-
Kiváló finom és erős, divatos, csikos harisnya	25.-
Sima, felselyem férfiharisnya ..	25.-
Kulcs-harisnya 17, 20 és 25.-	
NŐIHARISNYA	
Cérnaharisnya, erős	13.-
Mako-cérna harisnya, nagyon erős, 1 pár 4 más párt pótol..	15.-
Félselyem-flór, legjobb	30.-
Fekete és más színű selyemharisnya	35.-
Női selyemharisnya, jobb minőség	45.-
»Kulcs« nőiharisnya, fekete és színes	25.-
FÜGGÖNY ÉS VÁNKOSZÁVOLY	
100 cm széles, szürke-fehér, féllen	25.-
100 cm széles, szürke-fehér, jobb minőség	30.-
120 cm széles, szürke, tiszta len	40.-
120 cm széles, féllén vánkossra ..	35.-
130 cm széles, vánkosszavoly, tiszta len, gyönyörű mintákkal	45.-
120 cm széles, vánkosszavoly, legfinomabb	55.-
CSIPKEFÜGGÖNYÖK gyönyörű mintákkal 100 cm széles 25.-, 120 cm széles 35.-, 130 cm széles 40.-, 140 cm széles 40.-, 150 cm széles 45.-, 150 cm széles 50.-, Vitrázs 45.- 60 cm széles 18-200 dinár.	
Damaszt lenvászon abrosznak, fehér, 140 cm	48.-
Damaszt féllénvászon, fehér, 120 cm.	36.-
Fehér asztalkendők, darabja 9, 10, 12 és 15.-	
Etamin-törülközők szegéttel, darabja	25.-
Frotír-törülköző, fehér és színes darabja	35.-
CÉRNATÜLL függönynek és takarónak, fehér és drapp, 150 cm-es 30, 200 cm-es 40 és 300 cm-es 60 dinár.	

Részletfizetésre is adunk hadikárpótlási kötvények ellenében. Olcsó árainkon kereskedők is vásárolhatnak, de csak készpénzért. Beogradiak és a Beogradba jövők tekintsék meg okvetlen Lalković kirakatait, ahol az összes újdonságok hihetetlen olcsó árakon láthatók. Saját érdekében cselekszik.

Žarko S. Lalković i Brat, Beograd, Kralja Milana 69.

Központ: Beograd, telefon 17-80. Mintákat nem küldünk! Fiók: Požarevac, telefon 71.